Товариство з обмеженою відповідальністю «ЛЕМТРАНС»

Окрема фінансова звітність за МСФЗ та звіт незалежного аудитора

31 грудня 2019 року

Зміст

ЗВІТ НЕЗАЛЕЖНОГО АУДИТОРА

ОКРЕМА ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ЗА МСФЗ

Баланс (Звіт про фінансовий стан) 1
Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) 4
Звіт про рух грошових коштів (за непрямим методом) 6
Звіт про власний капітал 8

Примітки до окремої фінансової звітності

1 Інформація про Компанію 9
2 Умови, у яких працює Компанія 9
3 Основні принципи облікової політики 9
4 Основні бухгалтерські оцінки та судження при застосуванні облікової політики 20
5 Нові положення бухгалтерського обліку 22
6 Перше застосування МСФЗ 23
7 Розрахунки та операції з пов'язаними сторонами 28
8 Основні засоби та активи з права користування 30
9 Довгострокові фінансові інвестиції 33
10 Запаси 33
11 Дебіторська заборгованість за основною діяльністю та інша дебіторська заборгованість 33
12 Поточні фінансові інвестиції 36
13 Грошові кошти та їх еквіваленти 37
14 Інші зобов'язання 38
15 Кредиторська заборгованість за основною діяльністю 43
16 Забезпечення та нараховані зобов'язання за короткостроковими виплатами працівникам 44
17 Виручка 44
18 Види витрат 45
19 Інші операційні доходи 45
20 Інші операційні витрати 45
21 Фінансові доходи 46
22 Фінансові витрати 46
23 Інші доходи 46
24 Інші витрати 46
25 Податок на прибуток 47
26 Умовні та інші зобов'язання та операційні ризики 48
27 Управління фінансовими ризиками 49
28 Управління чистими активами 53
29 Справедлива вартість фінансових інструментів та представлення фінансових інструментів за категоріями оцінки 53
30 Події після звітної дати 54

Звіт незалежного аудитора

Учаснику Товариства з обмеженою відповідальністю «Лемтранс»

Звіт про аудит окремої фінансової звітності

Наша думка

На нашу думку, окрема фінансова звітність відображає достовірно, в усіх суттєвих аспектах, окремий фінансовий стан материнського підприємства Товариства з обмеженою відповідальністю «Лемтранс» (далі – «Компанія») станом на 31 грудня 2019 року та його окремі фінансові результати та окремий рух грошових коштів за рік, що закінчився на вказану дату, відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) і відповідає, в усіх суттєвих аспектах, вимогам Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» щодо фінансової звітності.

Наш звіт аудитора відповідає нашому додатковому звіту для Наглядової ради від 26 травня 2020 року.

Предмет аудиту

Окрема фінансова звітність Компанії включає:

- баланс (звіт про фінансовий стан, форма №1) станом на 31 грудня 2019 року;
- звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід, форма №2) за рік, що закінчився на вказану дату;
- звіт про рух грошових коштів (за непрямим методом, форма №3) за рік, що закінчився на вказану дату;
- звіт про власний капітал (форма №4) за рік, що закінчився на вказану дату; та
- примітки до окремої фінансової звітності, які включають опис основних принципів облікової політики та іншу пояснювальну інформацію.

Основа для думки

Ми провели аудит відповідно до Міжнародних стандартів аудиту (МСА). Наша відповідальність відповідно до цих стандартів описана далі у розділі *Відповідальність аудитора за аудит окремої фінансової звітності"* нашого звіту.

Ми вважаємо, що отримані нами аудиторські докази є достатніми і прийнятними для використання їх як основи для нашої думки.

Незалежність

Ми є незалежними по відношенню до Компанії відповідно до Кодексу етики професійних бухгалтерів Ради з Міжнародних стандартів етики для бухгалтерів (Кодекс РМСЕБ) та етичних вимог Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність», які стосуються нашого аудиту окремої фінансової звітності в Україні. Ми виконали наші інші етичні обов'язки відповідно до цих вимог і Кодексу РМСЕБ.

Відповідно до всієї наявної у нас інформації, ми заявляємо, що ми не надавали неаудиторських послуг, які заборонені частиною 4 статті 6 Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність».

Ми не надавали неаудиторських послуг Компанії протягом періоду з 1 січня 2019 року до 31 грудня 2019 року.

Ключові питання аудиту

Ключові питання аудиту – це питання, які, на нашу професійну думку, мали найбільше значення для нашого аудиту окремої фінансової звітності за поточний період. Ці питання були розглянуті у контексті нашого аудиту окремої фінансової звітності в цілому та при формуванні нашої думки про цю звітність, і ми не висловлюємо окремої думки з цих питань.

Ключове питання аудиту	Які аудиторські процедури були виконані стосовно ключового питання аудиту
1. Перше застосування МСФЗ Окрема фінансова звітність станом на та за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року, є першою річною фінансовою звітністю Компанії, підготовленою відповідно до вимог МСФЗ. Компанія є материнською компанією, яка вперше переходить на облік за МСФЗ при підготовці своєї окремої фінансової звітності пізніше, ніж при підготовці своєї консолідованої фінансової звітності, тому Компанія оцінює в усіх суттєвих аспектах свої активи та зобов'язання за однаковою сумою в обох комплектах фінансової звітності, за винятком коригувань консолідації. Додатково Компанія також зробила коригування, що не були релевантні для консолідованої звітності, а саме застосування вимог МСФЗ 16 та інші коригування. Основа підготовки окремої фінансової звітності, а також облікові політики розкриті у Примітці 3 «Основні принципи облікової політки». Принципи переходу на МСФЗ та звірка, у числовому виразі, впливу переходу обліку від НП(С)БОУ до обліку за МСФЗ наведена в примітці 6 «Перше застосування МСФЗ» окремої фінансової звітності. Оскільки принципи бухгалтерського обліку згідно НП(С)БОУ відрізняються від МСФЗ, коригування є суттєвими для фінансової звітності, а також деякі суттєві коригування є специфічними для окремої фінансової звітності та не відображались у консолідованій фінансової звітності, ми вважаємо це питання ключовим питанням аудиту, що вимагає від аудитора особливої уваги в частині перевірки вищезазначених аспектів.	Ми перевірили, що Компанія застосувала для переходу на МСФЗ всі стандарти, які набули чинності з 1 січня 2019 року, а також, що облікові політики відповідають МСФЗ. Ми проаналізували суттєві судження Компанії при застосуванні облікових політик та підтвердили, що судження, у всіх суттєвих аспектах, відповідають, якщо релевантно, тим, що були застосовані при підготовці консолідованої звітності, та відповідають вимогам МСФЗ. Ми провели аудиторські процедури щодо перевірки суттєвих коригувань до фінансової звітності, що була підготовлена за Положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку, станом на 1 січня та 31 грудня 2018 року, а також за 2018 рік: - провели звірку балансових статей та операцій до показників, що були відображені у консолідованій фінансовій звітності; - проаналізували вимоги МСБО 32 «Фінансові інструменти: подання» щодо класифікації чистих активів, що належать учасникам, як «Капітал» та дійшли висновку, що для Компанії не виконується щонайменше як одна з вимог, і класифікація чистих активів як зобов'язання є доречною; - провели процедури з перевірки застосування МСФЗ 16 «Оренда», які детально розкриті як друге ключове питання аудиту; - перевірили повноту та коректність розкриттів окремої фінансової звітності щодо першого застосування МСФЗ.

2. *Застосування МСФЗ 16 «Оренда»*

Оскільки МСФЗ 1 вимагає ретроспективне застосування стандартів, що діють станом на дату підготовки першої фінансової звітності за МСФЗ, Компанія застосувала МСФЗ 16 «Оренда» починаючи з 1 січня 2018 року.

Для оренди, яка раніше була класифікована як операційна оренда, Компанія визнала активи з права користування та зобов'язання з оренди, що становили 1 871 203 тис. грн станом на 1 січня 2018 року, а також відобразила всі відповідні рухи у 2018 та 2019 році. У сукупності з орендою, яка раніше була класифікована як фінансова оренда, зобов'язання з оренди становили 3 479 972 тис. грн. станом на 1 січня 2018 року, 5 940 020 тис. грн. на 31 грудня 2018 року та 5 018 543 тис. грн. на 31 грудня 2019 року (Примітка 14 «Інші зобов'язання»).

МСФЗ 16 вимагає детального аналізу договорів та ділових відносин, а також прийняття суджень та припущень, щодо визначення терміну оренди, ставок дисконтування та зменшення корисності активів з права користування. Для отримання додаткової інформації дивіться Примітку 6 «Перше застосування МСФЗ» та Примітку 8 «Основні засоби та активи з права користування» окремої фінансової звітності.

Оскільки оренда є суттєвою для окремої фінансової звітності та вимагає від Керівництва застосування суджень, питання було розглянуто як ключове питання аудиту.

Ми провели наступні процедури:

- перевірили облікову політику щодо обліку оренди відповідно до вимог МСФЗ 16;

- для оренди, яка раніше була класифікована як фінансова оренда, ми перевірили, що активи та зобов'язаня, які були визнані у консолідованій фінансовій звітності станом на 31 грудня 2017 року, відповідають активам з права користування та зобов'язанням з оренди станом на 1 січня 2018 року в окремій фінансовій звітності;

- перевірили вибірку інших договорів з оренди для підтвердження, що договори містять оренду та підлягають обліку згідно з МСФЗ 16;

- перевірили повноту орендних зобов'язань шляхом аналізу операційних витрат, перегляду протоколів засідань Учасника та Наглядової Ради;

- зробили вибіркову перевірку орендних договорів та проаналізували історію відносин з орендодавцями, щоб підтвердити припущення Керівництва щодо визначення строку оренди, зосередивши увагу на обґрунтованій впевненості використання права продовжувати та припиняти оренду;

- перевірили припущення Керівництва щодо визначення ставки запозичень орендаря з посиланням на статистичну інформацію, що публікується Національним банком України;

- звірили вхідні дані, які використовувались для розрахунку зобов'язань з оренди та активів з права користування, до первинних документів для вибірки суттєвих договорів;

- перерахували зобов'язання з оренди та активи з права користування станом на 1 січня 2018 року, 31 грудня 2018 року та 31 грудня 2019 року для вибірки суттєвих договорів;

- провели оцінку наявності показників знецінення активів з права користування;

- перерахували або провели аналітичні процедури щодо амортизації активів з права користування за роки, що закінчились 31 грудня 2018 року та 31 грудня 2019 року;

- перерахували або провели аналітичні процедури щодо нарахованих відсотків за зобов'язаннями з оренди за роки, що закінчились 31 грудня 2018 року та 31 грудня 2019 року;

- перевірили класифікацію орендних платежів у Звіті про рух грошових коштів.

Крім того, ми оцінили повноту та доцільність розкриттів у окремій фінансовій звітності відповідно до вимог МСФЗ 16

Інша інформація, включаючи звіт про управління

Управлінський персонал несе відповідальність за іншу інформацію. Інша інформація включає окремий звіт про управління (але не включає окрему фінансову звітність та наш звіт аудитора щодо цієї фінансової звітності), який ми отримали до дати випуску цього звіту аудитора.

Наша думка щодо окремої фінансової звітності не поширюється на іншу інформацію, включаючи окремий звіт про управління.

У зв'язку з проведенням нами аудиту окремої фінансової звітності наш обов'язок полягає в ознайомленні із зазначеною вище іншою інформацією та у розгляді питання про те, чи наявні суттєві невідповідності між іншою інформацією та окремою фінансовою звітністю або нашими знаннями, одержаними в ході аудиту, та чи не містить інша інформація інших можливих суттєвих викривлень.

На нашу думку, за результатами проведеної нами роботи у ході аудиту інформація, наведена в окремому звіті про управління за фінансовий рік, за який підготовлена окрема фінансова звітність, відповідає окремій фінансовій звітності.

Крім того, виходячи з нашого знання та розуміння суб'єкта господарювання та його середовища, отриманих у ході аудиту, ми зобов'язані повідомляти про факт виявлення суттєвих викривлень у окремому звіті про управління, який ми отримали до дати цього аудиторського звіту. Ми не маємо що повідомити у цьому зв'язку.

Відповідальність управлінського персоналу та осіб, відповідальних за корпоративне управління, за окрему фінансову звітність

Управлінський персонал несе відповідальність за складання і достовірне подання окремої фінансової звітності відповідно до МСФЗ та вимог Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» щодо фінансової звітності, а також за такий внутрішній контроль, який управлінський персонал визначає потрібним для того, щоб забезпечити складання окремої фінансової звітності, що не містить суттєвих викривлень внаслідок шахрайства або помилки.

При складанні окремої фінансової звітності управлінський персонал несе відповідальність за оцінку здатності Компанії продовжувати безперервну діяльність, за розкриття у відповідних випадках відомостей, що стосуються безперервної діяльності, та за складання звітності на основі припущення про подальшу безперервну діяльність, крім випадків, коли управлінський персонал має намір ліквідувати Компанію або припинити її діяльність, або коли в нього відсутня жодна реальна альтернатива, крім ліквідації або припинення діяльності.

Особи, відповідальні за корпоративне управління, несуть відповідальність за нагляд за процесом підготовки окремої фінансової звітності Компанії.

Відповідальність аудитора за аудит окремої фінансової звітності

Наша мета полягає в отриманні обґрунтованої впевненості у тому, що окрема фінансова звітність у цілому не містить суттєвих викривлень внаслідок шахрайства або помилки, та у випуску аудиторського звіту, що містить нашу думку. Обґрунтована впевненість є високим рівнем впевненості, але не є гарантією того, що аудит, проведений відповідно до МСА, завжди виявляє суттєві викривлення за їх наявності. Викривлення можуть виникати внаслідок шахрайства або помилки і вважаються суттєвими, якщо можна обґрунтовано очікувати, що окремо чи в сукупності вони вплинуть на економічні рішення користувачів, які приймаються на основі цієї окремої фінансової звітності.

У ході аудиту, що проводиться відповідно до МСА, ми застосовуємо професійне судження та зберігаємо професійний скептицизм протягом всього аудиту. Крім того, ми виконуємо наступне:

- виявляємо та оцінюємо ризики суттєвого викривлення окремої фінансової звітності внаслідок шахрайства або помилки; розробляємо та виконуємо аудиторські процедури у відповідь на ці ризики; отримуємо аудиторські докази, які є належними та достатніми і надають підстави для висловлення нашої думки. Ризик невиявлення суттєвого викривлення в результаті шахрайства є вищим, ніж ризик невиявлення суттєвого викривлення в результаті помилки, оскільки шахрайські дії можуть включати змову, підробку, навмисний пропуск, викривлене подання інформації та дії в обхід системи внутрішнього контролю;
- отримуємо розуміння системи внутрішнього контролю, що стосується аудиту, з метою розробки аудиторських процедур, які відповідають обставинам, а не з метою висловлення думки щодо ефективності внутрішнього контролю Компанії;
- оцінюємо належний характер застосованої облікової політики та обґрунтованість бухгалтерських оцінок і відповідного розкриття інформації, підготовленої управлінським персоналом;
- робимо висновок про правомірність застосування управлінським персоналом припущення про безперервність діяльності та на основі отриманих аудиторських доказів – висновок про наявність суттєвої невизначеності у зв'язку з подіями або умовами, які можуть викликати значні сумніви у спроможності Компанії продовжувати свою діяльність на безперервній основі. Якщо ми дійшли висновку про наявність суттєвої невизначеності, ми повинні привернути увагу у нашому аудиторському звіті до відповідного розкриття інформації у окремій фінансовій звітності або, якщо таке розкриття є неналежним, модифікувати нашу думку. Наші висновки ґрунтуються на аудиторських доказах, отриманих до дати нашого звіту аудитора. Проте майбутні події або умови можуть призвести до того, що Компанія втратить здатність продовжувати свою діяльність на безперервній основі;
- проводимо оцінку подання окремої фінансової звітності в цілому, її структури та змісту, включаючи розкриття інформації, а також того, чи розкриває окрема фінансова звітність операції та події, покладені в її основу, так, щоб було забезпечено їхнє достовірне подання.

Ми здійснюємо інформаційну взаємодію з особами, відповідальними за корпоративне управління, повідомляючи їм, серед іншого, про запланований обсяг та строки аудиту, а також про суттєві зауваження за результатами аудиту, у тому числі про значні недоліки системи внутрішнього контролю, які ми виявляємо у ході аудиту.

Крім того, ми надаємо особам, відповідальним за корпоративне управління, заяву про те, що ми дотримались усіх відповідних етичних вимог до незалежності, та поінформували цих осіб про всі взаємовідносини та інші питання, які можна обґрунтовано вважати такими, що мають вплив на незалежність аудитора, і, якщо потрібно, – про відповідні вжиті заходи.

Із тих питань, про які ми повідомили осіб, відповідальних за корпоративне управління, ми визначаємо питання, які були найбільш значущими для аудиту окремої фінансової звітності за поточний період і, відповідно, є ключовими питаннями аудиту. Ми описуємо ці питання у нашому аудиторському звіті, крім випадків, коли оприлюднення інформації про ці питання заборонене законом чи нормативними актами, або коли у надзвичайно рідкісних випадках ми доходимо висновку про те, що інформація про будь-яке питання не повинна бути повідомлена у нашому звіті, оскільки можливо обґрунтовано передбачити, що негативні наслідки повідомлення такої інформації перевищать суспільно значиму користь від її повідомлення.

Звіт про інші правові та регуляторні вимоги

Призначення аудитора

Ми вперше були призначені рішенням Учасника аудиторами Компанії, як такої, що представляє суспільний інтерес, 5 грудня 2019. Загальний період безперервного призначення аудиторами складає 1 рік.

Ключовий партнер з аудиту, відповідальний за завдання з аудиту, за результатами якого випущено цей звіт незалежного аудитора, - Максим Володимирович Вихованець.

ТОВ АФ "ПрайсвотерхаусКуперс (Аудит)"
Номер реєстрації у Реєстрі аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності 0152

Максим Володимирович Вихованець
Номер реєстрації у Реєстрі аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності 101814.

Оригінал завірено Максимом Володимировичем Вихованцем.

м. Київ, Україна

29 травня 2020 року

ТОВ «Лемтранс»
Баланс (Звіт про фінансовий стан)
Усі суми наведені у тисячах гривень

Додаток 1 до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1
"Загальні вимоги до фінансової звітності"

			КОДИ		
		Дата (рік, місяць, число)	2019	12	31
Підприємство	**Товариство з обмеженою відповідальністю «Лемтранс»**	за ЄДРПОУ	30600592		
Територія	**м. Київ, Голосіївський р-н**	за КОАТУУ	8036100000		
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з обмеженою відповідальністю	за КОПФГ	240		
Вид економічної діяльності	Інша допоміжна діяльність у галузі транспорту	за КВЕД	52.29		
Середня кількість працівників[1]	**866**				
Адреса, телефон	**вулиця Антоновича, буд. 46-46А, м. Київ, 03150**	224-69-80			

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знаку (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма № 2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку	
за міжнародними стандартами фінансової звітності	V

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2019 р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду, 1 січня 2018 р.	На кінець звітного періоду, 31 грудня 2018 р.	На кінець звітного періоду, 31 грудня 2019 р.	Примітки
1	2	3	4	5	6
I. Необоротні активи					
Нематеріальні активи	1000	897	1 401	4 127	
первісна вартість	1001	8 102	8 720	11 759	
накопичена амортизація	1002	(7 205)	(7 319)	(7 632)	
Незавершені капітальні інвестиції	1005	1 672	324 350	229 687	
Основні засоби	1010	7 226 300	9 890 140	10 107 527	8
первісна вартість	1011	7 764 574	11 246 926	12 902 074	
знос	1012	(538 274)	(1 356 786)	(2 794 547)	
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-	-	
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-	-	
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-	-	
інші фінансові інвестиції	1035	698 214	698 214	698 215	9
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	1 808	2 189	
Відстрочені податкові активи	1045	-	-		
Інші необоротні активи	1090	-	-		
Усього за розділом I	**1095**	**7 927 083**	**10 915 913**	**11 041 745**	
II. Оборотні активи					
Запаси	1100	81 449	94 618	134 298	10
Поточні біологічні активи	1110	-	-	-	
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	317 979	516 268	450 946	11
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	538 877	122 779	185 292	
з бюджетом	1135	61 449	41 308	273	
у тому числі з податку на прибуток	1136	58 389	40 393	-	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	668 837	2 165 589	414 187	11
Поточні фінансові інвестиції	1160	84	546	292 581	12
Гроші та їх еквіваленти	1165	824 442	243 969	232 236	13
Витрати майбутніх періодів	1170	13 597	39 578	32 672	
Інші оборотні активи	1190	48 108	40 013	6 230	
Усього за розділом II	**1195**	**2 554 822**	**3 264 668**	**1 748 715**	
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	**1200**	**-**	**-**	**-**	
Баланс	**1300**	**10 481 905**	**14 180 581**	**12 790 460**	

ТОВ «Лемтранс»
Баланс (Звіт про фінансовий стан)
Усі суми наведені у тисячах гривень

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду, 1 січня 2018 р.	На кінець звітного періоду, 31 грудня 2018 р.	На кінець звітного періоду, 31 грудня 2019 р.	Примітки
1	2	3	4	5	6
I. Власний капітал					
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	-	-	-	
Капітал у дооцінках	1405	-	-	-	
Додатковий капітал	1410	-	-	-	
Резервний капітал	1415	-	-	-	
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-	-	-	
Неоплачений капітал	1425	-	-	-	
Вилучений капітал	1430	-	-	-	
Усього за розділом I[2]	**1495**	**-**	**-**	**-**	
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення					
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	524 371	520 193	505 350	25
Довгострокові кредити банків	1510	-	-	-	
Інші довгострокові зобов'язання[3]	1515	6 814 962	8 392 697	8 431 122	14
Довгострокові забезпечення	1520	-	-	-	
Цільове фінансування	1525	-	-	-	
Усього за розділом II	**1595**	**7 339 333**	**8 912 890**	**8 936 472**	
III. Поточні зобов'язання і забезпечення					
Короткострокові кредити банків	1600	-	-	-	
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	1 861 725	2 505 001	1 888 098	14
товари, роботи, послуги	1615	92 715	71 549	147 091	15
розрахунками з бюджетом	1620	15 645	11 333	69 287	
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-	22 827	
розрахунками зі страхування	1625	173	1 585	1 728	
розрахунками з оплати праці	1630	5 008	7 221	8 959	
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	48 658	41 236	5 549	
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	153 105	5 382	-	
Поточні забезпечення	1660	22 762	27 902	33 082	16
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-	-	
Інші поточні зобов'язання	1690	942 781	2 596 482	1 700 194	14
Усього за розділом III	**1695**	**3 142 572**	**5 267 691**	**3 853 988**	
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	**1700**	**-**	**-**	**-**	
Баланс	**1900**	**10 481 905**	**14 180 581**	**12 790 460**	

[1] Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

[2] Згідно зі статтею 24 Закону України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» учасник товариства має право вийти з товариства та одержати ринкову вартість своєї частки у статутному капіталі товариства. Оскільки товариство зобов'язане сплатити учаснику вартість його частки, якщо він скористається своїм правом виходу, і товариство не може запобігти цьому, то відповідно до визначень у МСБО 32 "Фінансові інструменти: подання" чисті активи товариства з обмеженою відповідальністю є фінансовим зобов'язанням, а не інструментом власного капіталу. Відповідно, для цілей окремої фінансової звітності ТОВ «Лемтранс» за МСФЗ його чисті активи є зобов'язанням, а не інструментом власного капіталу, та згідно з МСБО 32 класифікуються у фінансовій звітності як "Довгострокові зобов'язання".

[3] Станом на 31 грудня 2019 року рядок 1515 складається з чистих активів, які належать учасникам, у сумі 4 795 808 тис. грн. (станом на 31 грудня 2018 року: 4 143 992 тис. грн; 01 січня 2018 року : 4 047 022 тис. грн), довгострокових орендних зобов'язань у сумі 3 325 883 тис. грн (станом на 31 грудня 2018 року: 3 732 549 тис. грн ; на 01 січня 2018 року: 2 337 907 тис. грн) та інших довгострокових фінансових зобов'язань у сумі 309 431 тис. грн (станом на 31 грудня 2018 року – 516 156 тис. грн; станом на 01 січня 2018 року: 430 033 тис. грн) (примітка 14).

Оригінал підписано та затверджено до випуску від імені керівництва ТОВ «Лемтранс» 29 травня 2020 року:

Мезенцев Володимир, Генеральний директор _____

Романова Оксана, Головний бухгалтер _____

		КОДИ		
	Дата (рік, місяць, число)	2019	12	31
Підприємство	**Товариство з обмеженою відповідальністю «Лемтранс»** за ЄДРПОУ	30600592		
	(найменування)			

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 2019 рік

Форма №2 Код за ДКУД 1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період 2019 року	За звітний період 2018 року	Примітки
1	2	3	4	5
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	14 159 825	12 647 368	17
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(10 895 947)	(9 562 993)	18
Валовий: **прибуток**	**2090**	**3 263 878**	**3 084 375**	
збиток	**2095**	**-**	**-**	
Інші операційні доходи	2120	213 171	76 375	19
Адміністративні витрати	2130	(234 565)	(183 986)	18
Витрати на збут	2150	(8 583)	(38 789)	18
Інші операційні витрати	2180	(245 148)	(86 628)	20
Фінансовий результат від операційної діяльності: **прибуток**	**2190**	**2 988 753**	**2 851 347**	
збиток	**2195**	**-**	**-**	
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-	
Інші фінансові доходи	2220	94 878	89 184	21
Інші доходи	2240	282 404	131 644	23
Фінансові витрати[1]	2250	(1 560 711)	(815 010)	22
Втрати від участі в капіталі	2255	-	-	
Інші витрати	2270	(1 621 619)	(2 715 460)	24
Фінансовий результат до оподаткування: **прибуток**	**2290**	**183 705**	**-**	
збиток	**2295**	**-**	**(458 295)**	
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(183 705)	71 162	25
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-	
Чистий фінансовий результат[2]: **прибуток**	**2350**	**-**	**-**	
збиток	**2355**	**-**	**(387 133)**	

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період 2019 року	За звітний період 2018 року	Примітки
1	2	3	4	5
Дооцінка (уцінка) необоротних активів[3]	2400	-	472 113	8, 25
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-	
Накопичені курсові різниці	2410	-	-	
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-	
Інший сукупний дохід	2445	-	-	
Інший сукупний дохід до оподаткування	**2450**	**-**	**472 113**	
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом[3]	2455	-	(84 980)	25
Інший сукупний дохід після оподаткування	**2460**	**-**	**387 133**	
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	**2465**	**-**	**-**	

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Стаття	Код рядка	За звітний період 2019 року	За звітний період 2018 року	Примітки
1	2	3	4	5
Матеріальні затрати	2500	307 360	247 990	
Витрати на оплату праці	2505	320 696	245 432	
Відрахування на соціальні заходи	2510	48 382	34 077	
Амортизація	2515	1 586 693	1 096 008	
Інші операційні витрати	2520	8 553 196	7 726 052	
Разом	**2550**	**10 816 327**	**9 349 559**	

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Стаття	Код рядка	За звітний період 2019 року	За звітний період 2018 року	Примітки
1	2	3	4	5
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-	
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-	
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-	
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-	
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-	

Коментар: Частина IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ не заповнюється тому, що Компанія не є емітентом цінних паперів.

[1] Рядок 2250 включає суму дооцінки, враховану у фінансовому результаті до оподаткування у поточному звітному періоді, на інструменти власного капіталу (чисті активи, які належать учасникам), перекласифіковані у фінансові зобов'язання, відповідно до положень міжнародних стандартів фінансової звітності (примітка 22).

[2] Зміну в чистих активах від діяльності за рік розкрито у Примітці 14.

[3] Статті, які не будуть рекласифіковані у прибуток чи збиток.

	КОДИ		
Дата (рік, місяць, число)	2019	12	31
за ЄДРПОУ	30600592		

Підприємство **Товариство з обмеженою відповідальністю «Лемтранс»**
(найменування)

Звіт про рух грошових коштів (за непрямим методом) за 2019 рік

Форма №3 Код за ДКУД 1801006

Стаття	Код рядка	За звітний період 2019		За звітний період 2018		Примітки
		надходження	видаток	надходження	видаток	
1	2	3	4	5	6	7
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності Прибуток (збиток) від звичайної діяльності до оподаткування	3500	183 705	-	-	(458 295)	
Коригування на: амортизацію необоротних активів	3505	1 586 693	-	1 096 008	-	
збільшення (зменшення) забезпечень	3510	5 180	-	5 140	-	
збиток (прибуток) від нереалізованих курсових різниць	3515	-	128	-	(3 461)	
збиток (прибуток) від неопераційної діяльності та інших негрошових операцій	3520	2 805 048	-	3 309 642	-	
Збиток (прибуток) від реалізації фінансових інвестицій [1]	3524	4 257	-	75	-	
Зменшення (відновлення) корисності необоротних активів	3526	59	-	916	-	
Фінансові витрати	3540	1 560 711		815 010	-	22
Зменшення (збільшення) оборотних активів	3550	72 882		598 797	-	
Зменшення (збільшення) запасів	3551	-	(39 664)	-	(13 159)	
Зменшення (збільшення) дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги	3553	2 697	-	217 809	-	
Збільшення (зменшення) (іншої поточної дебіторської заборгованості	3554	75 197	-	269 071	-	
Зменшення (збільшення) витрат майбутніх періодів	3556	6 906	-	-	(25 981)	
Зменшення (збільшення) інших оборотних активів	3557	27 746	-	151 057	-	
Збільшення (зменшення) поточних зобов'язань	3560	-	(7 876)	-	(455 699)	
Збільшення (зменшення) поточної кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги	3561	37 929	-	-	(29 230)	
Збільшення (зменшення) поточної кредиторської заборгованості за розрахунками з бюджетом	3562	35 127	-	-	(4 312)	
Збільшення (зменшення) поточної кредиторської заборгованості за розрахунками зі страхування	3563	143	-	1 412	-	
Збільшення (зменшення) поточної кредиторської заборгованості за розрахунками з оплати праці	3564	1 738	-	2 213	-	
Збільшення (зменшення) інших поточних зобов'язань	3567	-	(82 813)	-	(425 782)	
Грошові кошти від операційної діяльності	3570	4 645 504	-	4 092 132	-	
Сплачений податок на прибуток	3580	-	(146 251)	-	(10 771)	
Сплачені відсотки	3585	-	(1 028 534)	-	(481 632)	
Чистий рух коштів від операційної діяльності	**3195**	**3 470 719**	**-**	**3 599 729**	**-**	

ТОВ «Лемтранс»
Звіт про рух грошових коштів (за непрямим методом)
Усі суми наведені у тисячах гривень

Стаття	Код рядка	За звітний період 2019		За звітний період 2018		Примітки
		надходження	видаток	надходження	видаток	
1	2	3	4	5	6	7
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності						
Надходження від реалізації: фінансових інвестицій	3200	842 171	-	230 485	-	
необоротних активів	3205	179	-	464 171	-	
Надходження від отриманих: відсотків	3215	52 097	-	95 211	-	
дивідендів	3220	39 088	-	-	-	
Надходження від деривативів	3225	-	-	-	-	
Надходження від погашення позик	3230	1 677 490	-	-	-	
Інші надходження	3250	774 219	-	-	-	
Витрачання на придбання: фінансових інвестицій	3255	-	(845 107)	-	(230 560)	
необоротних активів	3260	-	(709 018)	-	(747 192)	
Виплати за деривативами	3270	-	-	-	-	
Витрачання на надання позик	3275	-	-	-	(1 774 314)	
Інші платежі	3290	-	(1 116 557)	-	(557)	
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	**3295**	**714 562**	**-**	**-**	**(1 962 756)**	
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності						
Надходження від: Власного капіталу	3300	-	-	-	-	
Отримання позик	3305	43 548	-	2 237 898	-	14
Інші надходження	3340	-	-	-	-	
Витрачання на: Викуп власних акцій	3345	-	-	-	-	
Погашення позик	3350	-	(1 091 963)	-	(484 901)	14
Сплату дивідендів	3355	-	(85 992)	-	(204 652)	
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370	-	(1)			
Інші платежі[2]	3390	-	(3 064 094)	-	(3 769 423)	
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	**3395**	**-**	**(4 198 502)**	**-**	**(2 221 078)**	
Чистий рух грошових коштів за звітний період	**3400**	**-**	**(13 221)**	**-**	**(584 105)**	
Залишок коштів на початок року[3]	3405	243 969	-	824 442	-	13
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	1 488	-	3 632	-	
Залишок коштів на кінець року	3415	232 236	-	243 969	-	13

[1] Рядки 3524, 3526, 3540 наведено для розкриття окремих складових рядка 3520 "Збиток (прибуток) від неопераційної діяльності та інших негрошових операцій". Ці рядки є додатковими статтями, які не приймаються до розрахунку чистого руху коштів від операційної діяльності.

[2] Рядок 3390 включає погашення зобов'язань з оренди без права викупу/переходу права власності у сумі 1 214 336 тис.грн (за 2018 рік – 723 171 тис.грн) (примітка 14), погашення зобов'язань з оренди з правом викупу/переходом права власності у сумі 287 758 тис.грн (за 2018 рік – 496 252 тис.грн) (примітка 14) та виплати фінансової допомоги, що не підлягає поверненню, у сумі 1 562 000 тис.грн (за 2018 рік – 2 550 000 тис.грн) (примітка 7).

[3] Рядок 3405 та рядок 3415 включають суму оціночного резерву під кредитні збитки від грошових коштів та їх еквівалентів станом на початок та кінець року (примітка 13); рядок 3410 включає зміну резерву під кредитні збитки за звітний період 2019 року у сумі 1 360 тис.грн (2018 рік: у сумі 171 тис.грн).

		КОДИ		
	Дата (рік, місяць, число)	2019	12	31
Підприємство	**Товариство з обмеженою відповідальністю «Лемтранс»** за ЄДРПОУ	30600592		
	(найменування)			

Звіт про власний капітал
за 2019 рік

Форма №4 Код за ДКУД 1801005

Стаття	Код рядка	Зареєстрований (пайовий) капітал	Капітал у дооцінках	Додатковий капітал	Резервний капітал	Нерозподілений прибуток/ (Непокритий збиток)	Неоплачений капітал	Вилучений капітал	Всього
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Залишок на початок року	**4000**	-	-	-	-	-	-	-	-
Коригування: Зміна облікової політики	4005	-	-	-	-	-	-	-	-
Виправлення помилок	4010	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни	4090	-	-	-	-	-	-	-	-
Скоригований залишок на початок року	**4095**	-	-	-	-	-	-	-	-
Чистий прибуток (збиток) за звітний період	**4100**	-	-	-	-	-	-	-	-
Інший сукупний дохід за звітний період	**4110**	-	-	-	-	-	-	-	-
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	4111	-	-	-	-	-	-	-	-
Інший сукупний дохід	4116	-	-	-	-	-	-	-	-
Розподіл прибутку: Виплата власникам (дивіденди)	4200	-	-	-	-	-	-	-	-
Спрямування прибутку до зареєстрованого капіталу	4205	-	-	-	-	-	-	-	-
Відрахування до резервного капіталу	4210	-	-	-	-	-	-	-	-
Внески учасників: Внески до капіталу	4240	-	-	-	-	-	-	-	-
Погашення заборгованості з капіталу	4245	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення капіталу: Викуп акцій (часток)	4260	-	-	-	-	-	-	-	-
Перепродаж викуплених акцій (часток)	4265	-	-	-	-	-	-	-	-
Анулювання викуплених акцій (часток)	4270	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення частки в капіталі	4275	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни в капіталі	4290	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом змін у капіталі	**4295**	-	-	-	-	-	-	-	-
Залишок на кінець року	**4300**	-	-	-	-	-	-	-	-

1 Інформація про Компанію

Товариство з обмеженою відповідальністю «Лемтранс» (далі – ТОВ «Лемтранс» або Компанія) було засноване відповідно до законодавства України у жовтні 1999 року. Основними напрямами діяльності Компанії є організація вантажних перевезень залізничним транспортом в Україні, надання транспортно-експедиторських послуг, а також ремонт рухомого складу.

Станом на 31 грудня 2019 року, 31 грудня 2018 року та 1 січня 2018 року безпосереднім материнським підприємством ТОВ «Лемтранс» є компанія Lemtrans Limited зі штаб-квартирою у м. Лімасол, Кіпр, а фактичний контроль над Компанією здійснювала компанія SCM (System Capital Management) Limited (далі - «SCM»), компанія, яка є резидентом Кіпру. Станом на 31 грудня 2019 року , 31 грудня 2018 року та 1 січня 2018 року кінцевим бенефіціарним власником Компанії є громадянин України пан Рінат Ахметов.

Юридична адреса Компанії: вул. Антоновича 46-46А, Київ, 03150, Україна.

2 Умови, у яких працює Компанія

У 2019 році економіка України демонструвала ознаки стабілізації після тривалого періоду політичної та економічної напруженості. Темп інфляції в Україні у річному обчисленні уповільнився до 4,1% у 2019 році (порівняно з 9,8% у 2018 році та 13,7% у 2017 році), а ВВП показав подальше зростання, за оцінками, на 3,5% (після зростання на 3,3% у 2018 році).

Станом на дату цього звіту офіційний обмінний курс гривні щодо долара США, встановлений Національним банком України, становив 26,91 гривні за 1 долар США порівняно з 23,69 гривні за 1 долар США станом на 31 грудня 2019 року та 27,69 гривні за 1 долар США станом на 31 грудня 2018 року.

Починаючи з квітня 2019 року, Національний банк України (НБУ) розпочав цикл пом'якшення кредитно-грошової політики з поступовим зменшенням облікової ставки вперше за останні два роки з 18% у квітні 2019 року до 11% у січні 2020 року, що обґрунтовано стійкою тенденцією до уповільнення інфляції.

У грудні 2018 року Рада МВФ ухвалила 14-місячну програму кредитування для України Stand-by (SBA) у загальній сумі 3,9 мільярда доларів США. У грудні 2018 року Україна вже отримала від МВФ та ЄС 2 мільярди доларів США, а також кредитні гарантії від Світового банку на суму 750 мільйонів доларів США. Затвердження програми МВФ істотно підвищило здатність України виконати її валютні зобов'язання у 2019 році, що зрештою сприяло фінансовій та макроекономічній стабільності в країні. Продовження співпраці з МВФ залежить від успішності реалізації Україною політики та реформ, покладених в основу нової програми підтримки з боку МВФ.

У 2020 році Україна зобов'язана погасити значну суму державного боргу, що вимагатиме мобілізації суттєвого внутрішнього і зовнішнього фінансування у дедалі складніших умовах кредитування країн, економіка яких розвивається.

Конфлікт на сході України, що розпочався навесні 2014 року, залишається неврегульованим. У 2017 році періодично відбувалася ескалація воєнного протистояння вздовж лінії зіткнення сторін конфлікту. Це призвело до прийняття Радою національної безпеки і оборони України у березні 2017 року рішення про повне припинення вантажного сполучення між контрольованою та неконтрольованою територією України, і це сполучення наразі залишається припиненим. У результаті вжитих заходів, вантажні вагони Компанії (власні та утримувані на умовах оренди) були заблоковані на неконтрольованій території (Примітка 8).

Втрата контролю у 2017 році над активами на тимчасово неконтрольованій території не мала впливу на застосування припущення про подальшу безперервну діяльність. Отже, керівництво дійшло висновку про обґрунтованість застосування припущення про подальшу безперервну діяльність для підготовки цієї фінансової звітності.

Попри певні покращення у 2019 році, остаточний результат політичної та економічної ситуації в Україні та її наслідки передбачити вкрай складно, проте вони можуть мати подальший суттєвий вплив на економіку України та бізнес Компанії.

3 Основні принципи облікової політики

Основа підготовки інформації. Ця окрема фінансова звітність (далі – фінансова звітність) підготовлена відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) за принципом історичної вартості з коригуваннями на переоцінку основних засобів. Нижче описані основні принципи облікової політики, які застосовувались при підготовці цієї фінансової звітності. Ці принципи застосовувались послідовно щодо всіх представлених у цій звітності періодів, якщо не зазначено інше.

Ця фінансова звітність представлена в українських гривнях, і всі суми наведені з округленням до найближчої тисячі, якщо не зазначено інше.

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

Підготовка фінансової звітності вимагає застосування певних важливих бухгалтерських оцінок. Вона також вимагає, щоб при застосуванні облікової політики Компанії її керівництво застосовувало власні професійні судження. Сфери, що характеризуються високим рівнем оціночних суджень або складності, та сфери, щодо яких формуються припущення та розрахунки, мають велике значення для підготовки фінансової звітності, описані у Примітці 4.

Компанія підготувала консолідовану фінансову звітність відповідно до МСФЗ для Компанії та її дочірніх підприємств (далі – «Група»). У консолідованій фінансовій звітності дочірні підприємства, які є компаніями, у яких Група володіє, прямо чи опосередковано, понад половиною прав голосу або іншим чином має можливість здійснювати контроль їхньої діяльності, були повністю консолідовані. Консолідована фінансова звітність доступна за адресою: вул. Антоновича 46-46А, Київ, 03150, Україна.

Безперервність діяльності. Керівництво підготувало цю фінансову звітність на основі принципу безперервності діяльності.

Станом на 31 грудня 2019 року поточні зобов'язання Компанії перевищили оборотні активи на 2 105 273 тисячі гривень, у тому числі 1 414 183 тисячі гривень сума поточного зобов'язання з оренди без права викупу/переходу права власності (Примітка 14). Облік операційної оренди згідно з МСФЗ 16 призвів до збільшення необоротних активів Компанії в результаті визнання активів з права користування та збільшення довгострокових та поточних зобов'язань. Виконання майбутніх платежів за договорами з оренди без права викупу/переходу права власності переважно залежить від намірів та можливості Компанії продовжити або припинити оренду, окрім поточної заборгованості за фактичне користування рухомим та нерухомим майном. У разі дострокового припинення орендар переоцінює зобов'язання з оренди шляхом зменшення балансової вартості активу з права користування, таким чином відтік грошових коштів не відбувається й у майбутньому залежить від обсягу орендованих активів.

Протягом 2019 року Компанія активно інвестувала власні кошти в оновлення рухомого складу в межах виконання інвестиційної програми на 2019 рік. Загальний обсяг платежів на придбання необоротних активів становив 709 018 тисяч гривень без ПДВ, у тому числі 36 290 тисяч гривень сплачено за рахунок отриманих позикових коштів.

Керівництво вважає, що грошові потоки, отримані від профільної діяльності, будуть достатніми для врегулювання будь-яких зобов'язань, що підлягають оплаті протягом наступних дванадцяти місяців. Виконані керівництвом оцінки грошових потоків на наступні дванадцять місяців залежать від низки припущень. Найбільш суттєві припущення пов'язані з продовженням бізнесу з двома найбільшими клієнтами, які є пов'язаними сторонами, що знаходяться під контролем SCM. Подальші зміни в діяльності основних клієнтів та інші зміни, пов'язані з COVID-19, розкрито в Примітці 30.

Перерахунок іноземної валюти. Функціональною валютою і валютою подання Компанії є національна валюта України – українська гривня.

Операції, що деноміновані в іноземній валюті, обліковуються за обмінним курсом Національного банку України (НБУ), чинним на дату здійснення операції. Курсові різниці, що виникають внаслідок розрахунків за операціями в іноземній валюті, включаються до складу прибутку чи збитку на основі обмінного курсу, чинного на дату проведення операції.

Монетарні активи і зобов'язання в іноземній валюті перераховуються у гривні за офіційним обмінним курсом НБУ на звітну дату. Перерахунок за курсами на звітну дату не застосовується до немонетарних статей, які оцінюються за первісною вартістю. Немонетарні статті обліковуються за обмінним курсом, що діє на дату їх початкових операцій.

Нижче наведені основні курси обміну, застосовані для перерахунку сум в іноземних валютах:

	31 грудня 2019 р.	31 грудня 2018 р.	1 січня 2018 р.
1 долар США	23,69	27,69	28,07
1 російський рубль	0,38	0,40	0,49
1 євро	26,42	31,71	33,50

Курсові різниці, які відносяться до інвестиційної та фінансової діяльності, включаються до неопераційних курсових різниць. До таких статей належать заборгованості за кредитними договорами, договорами оренди, депозити з контрактним терміном погашення більш ніж три місяці, кредиторська та дебіторська заборгованість за основні засоби та нематеріальні активи, тощо.

Курсові різниці, за винятком тих, які відносяться до інвестиційної та фінансової діяльності, включаються до операційних курсових різниць.

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

Основні засоби. Залізничні вантажні вагони обліковуються за справедливою вартістю за вирахуванням накопиченого зносу та накопичених збитків від зменшення корисності (знецінення). Інші основні засоби обліковуються за первісною вартістю за мінусом накопиченого зносу та накопичених збитків від зменшення корисності (знецінення).

Справедлива вартість визначається на основі ринкової інформації. Оцінки проводяться з достатньою регулярністю, щоб забезпечити відсутність суттєвої різниці між справедливою вартістю та балансовою вартістю активів, що переоцінюються. Подальші надходження основних засобів обліковуються за первісною вартістю. Первісна вартість об'єкту основних засобів включає витрати, безпосередньо пов'язані з його придбанням. Первісна вартість активів, створених Компанією, включає вартість матеріалів, прямі витрати на оплату праці та відповідну частину виробничих накладних витрат.

Зростання облікової вартості за рахунок переоцінки відноситься до іншого сукупного доходу. При переоцінці основних засобів будь-яка накопичена амортизація на дату переоцінки виключається з первісної вартості таких основних засобів, а чиста балансова вартість перераховується відповідно до результатів переоцінки. Уцінки, що компенсують попередні дооцінки основного засобу, визнаються у складі іншого сукупного доходу; усі інші уцінки відносяться до складу прибутку чи збитку.

Подальші витрати включаються в балансову вартість активу чи визнаються окремим активом у відповідних випадках, лише якщо існує ймовірність отримання Компанією майбутніх економічних вигід, пов'язаних з цим активом, а його вартість можна достовірно оцінити. Визнання балансової вартості заміненого компонента припиняється. Усі інші витрати на ремонт та технічне обслуговування відносяться до операційних витрат протягом періоду, у якому вони фактично понесені.

Визнання основних засобів припиняється після їх вибуття або якщо використання активу, як очікується, не принесе майбутніх економічних вигід. Прибутки та збитки від вибуття активів визначаються шляхом порівняння суми надходжень з їхньою балансовою вартістю та визнаються у складі прибутку чи збитку.

Амортизація основних засобів нараховується прямолінійним методом з метою розподілу первісної вартості чи вартості переоцінки до їхньої оціночної ліквідаційної вартості протягом визначеного очікуваного строку корисного використання. Строки корисного використання основних засобів встановлюються технічним персоналом Компанії на підставі досвіду використання подібних активів та з огляду на очікувану корисність для Компанії.

Група основних засобів	Строки корисного використання нових об'єктів
Будівлі та споруди	5-60 років
Залізничні вантажні вагони	5-22 років
Машини та обладнання	3-12 років
Інші транспортні засоби	5-10 років
Інші основні засоби	2-12 років

Ліквідаційна вартість активу – це очікувана сума, яку Компанія отримала б у теперішній момент від продажу цього активу, за мінусом очікуваних витрат на продаж, якби стан та строк корисного використання цього активу відповідав строку експлуатації та стану, які цей актив матиме наприкінці строку корисного використання. Оціночна ліквідаційна вартість активу дорівнює нулю, якщо Компанія має намір використовувати актив до кінця фізичного строку його використання, окрім залізничних вантажних вагонів. Оціночна ліквідаційна вартість активів та залишковий строк їх корисного використання переглядаються та, за необхідності, коригуються перспективно станом на кінець кожного фінансового року.

Незавершені капітальні інвестиції. Об'єкти, які знаходяться в процесі незавершеного будівництва, капіталізуються як окремий елемент необоротних активів, відображаються за первісною вартістю за вирахуванням будь-яких накопичених збитків від зменшення корисності (знецінення). При завершенні будівництва вартість об'єкта, за вирахуванням накопиченого збитку від знецінення, переноситься до відповідної групи основних засобів. Знос на об'єкти незавершеного будівництва не нараховується.

Невстановлене обладнання є устаткуванням, придбаним Компанією, але не введеним в експлуатацію, що відображається за первісною вартістю за вирахуванням будь-яких накопичених збитків від зменшення корисності (знецінення). Амортизація цих активів не нараховується до моменту їхньої готовності до запланованого використання.

Зменшення корисності (знецінення) нефінансових активів. На кожну звітну дату Компанія визначає, чи існують ознаки можливого зменшення корисності нефінансових активів. Активи, які амортизуються, аналізуються на предмет зменшення корисності у випадку будь-яких подій або змін обставин, які свідчать про те, що відшкодування повної балансової вартості активу може стати неможливим. Збиток від знецінення визнається у сумі, на яку балансова вартість активу перевищує вартість його очікуваного відшкодування, і перевищує суму раніше визнану у іншому сукупному доході. Очікувана вартість відшкодування активу – це його справедлива вартість за вирахуванням витрат на продаж або вартість використання активу, залежно

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

від того, яка з них більша. Для розрахунку можливого збитку від знецінення активи групуються на найнижчому рівні, на якому існують грошові потоки, що можуть бути визначені (на рівні одиниць, які генерують грошові кошти). Балансова вартість активу зменшується до вартості відшкодування, а збиток від знецінення визнається у складі прибутку чи збитку за рік.

Нефінансові активи, що зазнали зменшення корисності, аналізуються на предмет можливого сторнування збитку від знецінення на кожну звітну дату. За наявності ознак того, що раніше визнані збитки від знецінення активу більше не існують або зменшилися, проводять оцінку суми очікуваного відшкодування активу. Збиток від знецінення активу, визнаний у попередніх роках, сторнується відповідним чином, якщо в оцінках, використаних для визначення вартості використання активу або його справедливої вартості за вирахуванням витрат на продаж, відбулись зміни. Балансову вартість активу збільшують до суми очікуваного відшкодування активу. Таке збільшення вартості не може перевищувати балансової вартості, яку було б визначено за вирахуванням амортизації, якби у попередніх роках не визнавався збиток від знецінення.

Ідентифікація оренди та визначення строку оренди. На початку дії договору Компанія оцінює чи є договір орендою, або чи містить договір оренду. Договір є орендою, чи містить оренду, якщо він передає право контролювати користування ідентифікованим активом протягом певного періоду часу в обмін на компенсацію. Для договору, який є орендою або містить оренду, Компанія обліковує кожний компонент оренди в договорі як оренду, окремо від компонентів не-оренди цього договору. Компоненти не-оренди обліковуються в тому періоді, до якого вони відносяться.

Компанія визначає строк оренди як невідмовний період оренди разом з періодами, які охоплюються можливістю продовження оренди у разі, якщо Компанія обґрунтовано впевнена у тому, що вона скористається такою можливістю; та періодами, які охоплюються можливістю припинити оренду, якщо Компанія обґрунтовано впевнена у тому, що вона не скористається такою можливістю. Після дати початку оренди Компанія повторно оцінює строк оренди при виникненні значної події або зміни обставин, які підконтрольні Компанії та впливають на її здатність скористатися (або не скористатися) можливістю продовжити або припинити оренду.

Актив з права користування. На дату початку оренди Компанія визнає актив з права користування за первісною вартістю, яка складається з:

- теперішньої вартості орендних платежів, не сплачених на дату початку оренди;
- будь-яких орендних платежів, здійснених на, або до дати початку оренди, за вирахуванням отриманих стимулів;
- будь-яких первісних прямих витрат, понесених Компанією;
- витрат на відновлення базового активу до стану, що вимагається умовами договорів оренди.

Після дати початку оренди Компанія оцінює актив з права користування, застосовуючи модель собівартості.

Амортизація активів з права користування розраховується прямолінійним методом протягом строку корисного використання, який визначається наступним чином:

(i) якщо Компанія виступає лізингоодержувачем за договором лізингу з правом викупу активу та/або переходом права власності на базовий актив наприкінці строку лізингу, активи з права користування амортизуються протягом строку корисного використання базового активу або коротшого строку оренди, коли Компанія не є обґрунтовано впевненою в отриманні права власності на них до кінця строку лізингу. Строки корисного використання наведені у таблиці:

	Строки корисного використання нових об'єктів
Залізничні вантажні вагони	5-22 років
Інші транспортні засоби	5 років

(ii) якщо Компанія виступає орендарем за договором оренди без права викупу активу та/або переходу права власності на актив наприкінці строку оренди, активи з права користування амортизуються протягом строку оренди з урахуванням можливих продовжень та дострокових припинень, який може відрізнятися від строку дії договору оренди. Строки оренди наведені у таблиці:

	Строки оренди нових об'єктів
Будівлі та споруди	2-5 років
Залізничні вантажні вагони	1-15 років
Інші транспортні засоби	2-5 років
Машини та обладнання	5 років

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

У звіті про фінансовий стан Компанія включає активи з права користування у той самий рядок, у якому відповідні базові активи подавалися б, якби вони були власністю Компанії.

Орендне зобов'язання. На дату початку оренди Компанія визнає орендне зобов'язання за теперішньою вартістю орендних платежів, не сплачених на дату початку оренди. При дисконтуванні орендних платежів Компанія застосовує припустиму ставку відсотка в оренді, якщо таку ставку можна легко визначити. Якщо припустиму ставку неможливо визначити, на підставі інформації, доступної Компанії, то Компанія застосовує ставку залучення додаткових запозичень.

Кожний орендний платіж частково відноситься на погашення заборгованості й частково на фінансові витрати з метою забезпечення постійної процентної ставки на суму залишку заборгованості. Відповідні орендні зобов'язання, за вирахуванням майбутніх фінансових витрат, включаються до складу інших фінансових зобов'язань. Процентні витрати відносяться на прибуток або збиток протягом строку оренди із використанням методу ефективної процентної ставки.

Орендні зобов'язання, як правило, переоцінюються Компанією у наступних ситуаціях: (i) зміна первісної оцінки строку оренди; (ii) зміна індексу або ставки, що впливає на платежі (змінні орендні платежі). У першому випадку (i) Компанія переоцінює орендне зобов'язання, дисконтуючи переглянуті орендні платежі з використанням переглянутої ставки дисконту; у другому (ii) – дисконтуючи переглянуті орендні платежі за первісною ставкою. Компанія визнає суму переоцінки орендного зобов'язання як коригування первісної вартості активу з права користування. Переоцінка обліковується перспективно. Змінні орендні платежі, що не залежать від індексу або ставки, визнаються як витрати в періоді, у якому відбулася подія або умова, що ініціює платіж.

Модифікації договорів оренди виникають в результаті змін в базовому договорі, погоджених між Компанією та орендодавцем після початку оренди. Облік модифікації залежить від того, збільшують або зменшують модифіковані умови сферу застосування договору оренди, і чи потребує збільшення сфери застосування сплати відшкодування, зіставного з ціною окремого договору, для нової сфери застосування договору оренди. Якщо модифікація розширює сферу дії оренди та компенсація за оренду зростає, Компанія обліковує модифікацію як окрему оренду.

Зобов'язання за договором лізингу з правом викупу активу та/або переходом права власності на актив наприкінці строку лізингу, відповідно до якого, в основному, усі ризики та вигоди, пов'язані з володінням та використанням, передаються Компанії, Компанія обліковує як *зобов'язання з оренди з правом викупу/переходом права власності.* Коли Компанія виступає орендарем за договором оренди без права викупу активу та/або переходу права власності на актив наприкінці строку оренди, відповідно до якого, в основному, усі ризики та вигоди, пов'язані з використанням, передаються Компанії, зобов'язання за договором обліковується як *зобов'язання з оренди без права викупу/переходу права власності.*

Гарантійні або авансові платежі за останні періоди оренди. Компанія поділяє за видами на ті, що повертаються орендодавцями у кінці оренди, якщо Компанія не порушила контрактних умов, і ті, що зараховуються як орендні платежі за останні місяці оренди. Платежі, що повертаються, Компанія класифікує як гарантійний депозит, що оцінюється за справедливою вартістю в момент первісного визнання з відповідною капіталізацією до складу активу з права користування різниці між справедливою вартістю та номінальною вартістю такого депозиту. Платежі, що зараховуються як останні платежі, є частиною орендних платежів і впливають на розрахунок орендного зобов'язання та активу з права користування в момент первісного визнання.

Продаж активів з подальшою (зворотною) орендою. Якщо Компанія (орендар-продавець) передає актив іншому суб'єктові господарювання (орендодавцеві-покупцеві) і знову орендує цей актив у орендодавця-покупця, то Компанія обліковує договір про передачу активу та договір оренди, застосовуючи оцінку того чи є передача активу продажем і чи задовольняються вимоги МСФЗ 15 «Дохід від договорів з клієнтами».

Коли Компанія продає активи й одразу укладає угоду про фінансовий лізинг (оренду з правом викупу/переходом права власності) тих самих активів, то Компанія продовжує визнавати ці активи та визнає фінансове зобов'язання для будь-якої компенсації, отриманої від орендодавця-покупця. Таке фінансове зобов'язання обліковується за МСФЗ 9 «Фінансові інструменти» та класифікується як *позикові кошти.*

Короткострокова оренда та оренда, за якою орендований актив є малоцінним. Компанія не застосовує принципи визнання та вимоги до обліку короткострокової оренди (строк оренди 12 місяців або менше) й оренди, за якою орендований актив є малоцінним. Компанія визнає орендні платежі, пов'язані з такою орендою, як витрати за прямолінійним методом протягом строку оренди у прибутку або збитку.

Компанія як орендодавець. Оренда, за якою Компанія не передає в основному всі ризики та вигоди щодо права власності на базовий актив, класифікується як операційна оренда. Первісні прямі витрати, понесені при укладанні договору про операційну оренду, включаються до балансової вартості базового активу та

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

визнаються, як витрати протягом строку оренди на прямолінійній основі.

Податок на прибуток. Витрати з податку на прибуток включають поточний податок та відстрочений податок. У цій фінансовій звітності податки на прибуток показані відповідно до вимог українського податкового законодавства, яке є чинним станом на звітну дату.

Витрати з податку на прибуток відображаються у складі прибутку чи збитку, якщо тільки вони не мають бути відображені у складі інших сукупних доходів у зв'язку з тим, що вони стосуються операцій, які також відображені у цьому самому або іншому періоді у складі інших сукупних доходів.

Поточний податок – це сума, що, як очікується, має бути сплачена податковим органам або ними відшкодована стосовно оподатковуваного прибутку чи збитків за поточний та попередні періоди. Інші податки, за винятком податку на прибуток, обліковуються у складі операційних витрат.

Відстрочений податок на прибуток розраховується за методом балансових зобов'язань відносно перенесених податкових збитків та тимчасових різниць, що виникають між податковою базою активів та зобов'язань та їхньою балансовою вартістю для цілей фінансової звітності. Відповідно до виключення при початковому визнанні, відстрочений податок не визнається для тимчасових різниць, що виникають при початковому визнанні активу або зобов'язання, яке не впливає на фінансовий результат або оподатковуваний прибуток у результаті операції, яка не є об'єднанням компаній.

Суми відстрочених податків визначаються із використанням ставок оподаткування, які діють або практично були введені в дію станом на звітну дату і які, як очікується, застосовуватимуться у періоді, коли будуть сторновані тимчасові різниці або зараховані перенесені податкові збитки. Відстрочені податкові активи та зобов'язання згортаються тоді, коли існує юридично закріплене право взаємозаліку поточних податкових активів і поточних податкових зобов'язань, і відстрочені податки відносяться до одного й того ж суб'єкта господарювання й у межах компетенції одного податкового органу.

Відстрочені податкові активи за тимчасовими різницями, що зменшують оподатковувану базу, та перенесені податкові збитки відображаються лише в тому обсязі, у якому існує ймовірність отримання оподатковуваного прибутку, відносно якого можна буде реалізувати тимчасові різниці.

На кожну звітну дату Компанія переглядає балансову вартість відстрочених податкових активів і зменшує їх балансову вартість, якщо більше не існує ймовірності одержання достатнього оподатковуваного прибутку, що дав би змогу реалізувати частину або всю суму такого відстроченого податкового активу. Невизнані відстрочені податкові активи переглядаються на кожну звітну дату та визнаються тією мірою, якою з'являється значна ймовірність того, що майбутній оподатковуваний прибуток дасть змогу використовувати відстрочені податкові активи.

Товарно-матеріальні запаси. Товарно-матеріальні запаси обліковуються за первісною вартістю або чистою вартістю реалізації залежно від того, яка з цих сум менша. Вартість товарно-матеріальних запасів визначається за методом ФІФО: «собівартість перших за часом надходжень запасів». Вартість незавершеного виробництва включає прямі матеріальні витрати, прямі витрати на оплату праці, інші прямі витрати та загальновиробничі витрати. Чиста вартість реалізації – це розрахункова ціна реалізації у процесі нормального ведення бізнесу за вирахуванням оціночних витрат на доведення запасів до завершеного стану та відповідних витрат для здійснення продажу.

Фінансові інструменти – основні терміни оцінки. Фінансові інструменти обліковуються за амортизованою вартістю, як описано нижче.

Амортизована вартість – це вартість при початковому визнанні фінансового інструмента мінус погашення основного боргу плюс нараховані проценти, а для фінансових активів – мінус будь-який оціночний резерв під очікувані кредитні збитки. Нараховані проценти включають амортизацію відстрочених витрат за угодою при початковому визнанні та будь-яких премій або дисконту від суми погашення із використанням методу ефективної процентної ставки. Нараховані процентні доходи та нараховані процентні витрати, у тому числі нарахований купонний дохід та амортизований дисконт або премія (у тому числі комісії, які переносяться на наступні періоди при первісному визнанні, якщо такі є), не відображаються окремо, а включаються до балансової вартості відповідних статей звіту про фінансовий стан.

Метод ефективної процентної ставки – це метод розподілу процентних доходів або процентних витрат протягом відповідного періоду з метою отримання постійної процентної ставки (ефективної процентної ставки) від балансової вартості інструмента. Ефективна процентна ставка – це процентна ставка, за якою розрахункові майбутні грошові виплати або надходження (без урахування майбутніх кредитних збитків) точно дисконтуються протягом очікуваного терміну дії фінансового інструменту або, у відповідних випадках, протягом коротшого терміну до валової балансової вартості фінансового інструменту. Ефективна процентна ставка використовується для дисконтування грошових потоків за інструментами із плаваючою ставкою до наступної дати зміни процентної ставки, за винятком премії чи дисконту, які відображають кредитний спред понад плаваючу ставку, встановлену для цього інструмента, або інших змінних факторів, які не

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

змінюються залежно від ринкових ставок. Такі премії або дисконти амортизуються протягом усього очікуваного терміну дії інструмента. Розрахунок поточної вартості включає всі комісійні та виплати, сплачені або отримані сторонами договору, що є невід'ємною частиною ефективної процентної ставки. Для активів, які є придбаними чи створеними кредитно-знеціненими фінансовими активами при первісному визнанні, ефективна процентна ставка коригується на кредитний ризик, тобто розраховується на основі очікуваних грошових потоків при первісному визнанні, а не на основі договірних грошових потоків.

Початкове визнання фінансових інструментів. Фінансові інструменти, які оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток, спочатку обліковуються за справедливою вартістю. Усі інші фінансові інструменти спочатку визнаються за справедливою вартістю плюс/мінус витрати, понесені на здійснення операції. Найкращим підтвердженням справедливої вартості при початковому визнанні є ціна угоди. Прибуток або збиток при початковому визнанні визнається лише у тому разі, якщо існує різниця між справедливою вартістю та ціною угоди, підтвердженням якої можуть бути інші поточні угоди з тим самим фінансовим інструментом, що спостерігаються на ринку, або методики оцінки, які у якості базових даних використовують лише дані з відкритих ринків.

Класифікація та подальша оцінка фінансових активів. Компанія класифікує свої фінансові активи у наступні категорії оцінки:

- за амортизованою вартістю, та
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід або за справедливою вартістю через прибуток чи збиток.

Класифікація та подальша оцінка боргових фінансових активів залежить від (i) бізнес-моделі Компанії для управління відповідним портфелем активів та (ii) характеристик грошових потоків за активом.

Бізнес-модель відображає спосіб, у який Компанія управляє активами з метою отримання грошових потоків: чи є метою Компанії (i) виключно отримання передбачених договором грошових потоків від активів («утримання активів для отримання передбачених договором грошових потоків»), або (ii) отримання передбачених договором грошових потоків і грошових потоків, які виникають у результаті продажу активів («утримання активів для отримання передбачених договором грошових потоків і продажу»), або якщо не застосовується ні пункт (i), ні пункт (ii), фінансові активи відносяться до категорії «інших» бізнес-моделей та оцінюються за справедливою вартістю через прибуток чи збиток.

Бізнес-модель визначається для групи активів (на рівні портфеля) на основі всіх відповідних доказів діяльності, яку Компанія має намір здійснити для досягнення цілі, встановленої для портфеля, наявного на дату оцінки. Фактори, які Компанія враховує при визначенні бізнес-моделі, включають мету та склад портфеля, минулий досвід отримання грошових потоків за відповідними активами, підходи до оцінки та управління ризиками та методи оцінки дохідності активів.

Якщо бізнес-модель передбачає утримання активів для отримання передбачених договором грошових потоків або для отримання передбачених договором грошових потоків і продажу, Компанія оцінює, чи являють собою грошові потоки виключно виплати основної суми боргу та процентів («тест на виплати основної суми боргу та процентів» або «SPPI-тест»). Фінансові активи із вбудованими похідними інструментами розглядаються у сукупності, щоб визначити, чи є грошові потоки за ними виплатами виключно основної суми боргу та процентів. У процесі такої оцінки Компанія аналізує, чи відповідають передбачені договором грошові потоки умовам базової кредитної угоди, тобто проценти включають тільки відшкодування щодо кредитного ризику, вартості грошей у часі, інших ризиків базової кредитної угоди та маржу прибутку.

Якщо умови договору передбачають схильність до ризику чи волатильності, які не відповідають умовам базової кредитної угоди, відповідний фінансовий актив класифікується та оцінюється за справедливою вартістю через прибуток чи збиток. SPPI-тест виконується при первісному визнанні активу, а подальша переоцінка не проводиться.

Нижче описані категорії оцінки, у які Компанія класифікує свої фінансові активи:

За амортизованою вартістю: фінансовий актив відноситься до цієї категорії, якщо Компанія утримує фінансові активи виключно для отримання договірних грошових потоків (а не для їх продажу), за умови успішного проходження тесту характеристик грошових потоків, тобто грошові потоки від активу – це виключно платежі в рахунок основної суми боргу та процентів.

За справедливою вартістю через інший сукупний дохід: якщо фінансовий актив відповідає критеріям тесту характеристик грошових потоків і бізнес-модель передбачає отримання договірних грошових потоків і продаж фінансових активів, тоді такий актив відноситься до цієї категорії (якщо тільки не вибрано категорію оцінки за справедливою вартістю через прибуток чи збиток). Компанія може добровільно прийняти рішення оцінювати певні інструменти власного капіталу за справедливою вартістю через інший сукупний дохід. Такий вибір є остаточним при початковому визнанні.

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

За справедливою вартістю через прибуток чи збиток: активи, які не відповідають критеріям оцінки за амортизованою вартістю чи за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, оцінюються за справедливою вартістю через прибуток чи збиток. Похідні фінансові активи відносяться у категорію оцінки за справедливою вартістю через прибуток чи збиток.

Керівництво визначає класифікацію фінансових активів у момент їх початкового визнання.

Фінансові активи включаються до складу оборотних активів, за винятком тих із них, строк погашення яких перевищує 12 місяців після звітної дати. Такі активи включаються до складу необоротних активів.

Зменшення корисності (знецінення) фінансових активів – оціночний резерв під очікувані кредитні збитки. Компанія оцінює очікувані кредитні збитки (ОКЗ) для фінансових активів, які оцінюються за амортизованою вартістю та за справедливою вартістю через інший сукупний дохід. Компанія оцінює очікувані кредитні збитки та визнає чисті збитки від зменшення корисності фінансових активів на кожну звітну дату.

Оцінка очікуваних кредитних збитків відображає: (i) об'єктивну та зважену з урахуванням імовірності суму, визначену шляхом оцінки діапазону можливих результатів, (ii) вартість грошей у часі та (iii) всю обґрунтовану і підтверджувану інформацію про минулі події, поточні умови та прогнозовані майбутні економічні умови, доступну на звітну дату без надмірних витрат і зусиль.

Фінансові інструменти, які оцінюються за амортизованою вартістю, та договірні активи відображаються у звіті про фінансовий стан за вирахуванням оціночного резерву під очікувані кредитні збитки.

Компанія застосовує триетапну модель обліку знецінення на основі змін кредитної якості з моменту первісного визнання:

Етап 1 – Активи, умови яких виконуються: оціночний резерв під збитки визнається в сумі очікуваного кредитного збитку за 12-місячний період;
Етап 2 – Фінансові активи, кредитний ризик яких істотно зріс: оціночний резерв під збитки визнається в сумі очікуваного кредитного збитку за весь строк, та
Етап 3 – Кредитно-знецінені фінансові активи: оціночний резерв під збитки визнається в сумі очікуваного кредитного збитку за весь строк. Фінансові активи цього етапу оцінюються на індивідуальній основі.

Процентні доходи розраховуються із використанням методу ефективної процентної ставки: на Етапі 1 та Етапі 2 – до валової балансової вартості фінансового активу; на Етапі 3 – визнаються на основі амортизованої вартості фінансового активу.

Компанія застосовує спрощений підхід до дебіторської заборгованості за основною діяльністю, договірних активів та дебіторської заборгованості за орендою, який вимагає оцінювати оціночний резерв під очікувані кредитні збитки за сумою, яка дорівнює очікуваним кредитним збиткам за весь строк, що підлягають визнанню в момент первісного визнання такого активу. Станом на звітну дату Компанія має такі категорії фінансових активів, які підлягають оцінці за моделлю очікуваних кредитних збитків:

Грошові кошти та їх еквіваленти
Дебіторська заборгованість за реалізовані товари та послуги
Фінансова допомога, що підлягає поверненню
Фінансові інвестиції (депозити)

Компанія застосовує різні підходи для аналізу очікуваних кредитних збитків, які виникають за фінансовими активами від пов'язаних сторін та інших клієнтів.

Розрахунок очікуваних кредитних збитків для всіх суттєвих дебіторів та пов'язаних сторін виконується на індивідуальній основі з урахуванням договірних умов, очікуваного строку погашення, внутрішньо оцінених кредитних ризиків (на основі історичних фінансових результатів та враховуючи зовнішній кредитний рейтинг, за наявності). Коефіцієнт очікуваних кредитних збитків розраховується на основі середньої дохідності до погашення корпоративних облігацій, скоригованої на безризикову ставку та очікуваний строк погашення.

Для визначення значного підвищення кредитного ризику фінансового активу після первісного визнання та оцінки очікуваних кредитних збитків Компанія враховує всю обґрунтовану та підтверджувану інформацію, актуальну та доступну без надмірних витрат і зусиль, включаючи як кількісну, так і якісну інформацію та аналіз на основі попереднього досвіду Компанії та поінформовану кредитну оцінку, у тому числі прогнозну інформацію. Компанія розглядає наявність дефолту фінансового активу, якщо малоймовірно, що позичальник здійснить платіж на користь Компанії для виконання його кредитних зобов'язань повною мірою без подання Компанією вимог на примусове стягнення, наприклад, за рахунок реалізації забезпечення (якщо таке утримується).

Станом на кожну звітну дату Компанія оцінює, чи є фінансовий актив кредитно-знеціненим. Фінансовий актив

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

є кредитно-знеціненим, якщо відбулася одна чи більше подій, які мають негативний вплив на оціночні майбутні грошові потоки від фінансового активу.

Припинення визнання фінансових активів. Компанія списує фінансові активи з балансу, коли (i) активи погашені або права на отримання грошових потоків від активів інакше втратили свою чинність або (ii) Компанія передала, в основному, усі ризики та вигоди, пов'язані з володінням активами, або (iii) Компанія не передала та не залишила, в основному, усі ризики та вигоди володіння, але припинила здійснювати контроль. Контроль вважається збереженим, якщо контрагент не має практичної можливості повністю продати актив непов'язаній стороні без внесення додаткових обмежень на перепродаж.

Вбудовані похідні фінансові інструменти. Похідні інструменти, вбудовані в договори, відокремлюються від основних договорів і обліковуються окремо, якщо вони не є тісно пов'язаними з економічними характеристиками та ризиками основних договорів. Якщо платежі, що підлягають сплаті у гривнях, знаходяться у прямій залежності від зміни курсу іноземної валюти, тоді вбудований похідний інструмент вважається тісно пов'язаним з основним договором, і в цілях обліку такий договір вважається деномінованим у відповідній іноземній валюті. У такому разі, фінансові активи або фінансові зобов'язання переоцінюється на кожну звітну дату за відповідним курсом іноземної валюти.

Вбудований похідний інструмент в основному договорі оренди має тісний зв'язок із основним договором, якщо вбудований похідний інструмент є індексом, пов'язаним із інфляцією, на зразок прив'язки індексу орендних платежів до індексу споживчих цін або передбачає здійснення змінних орендних платежів на основі змінних ставок відсотка. Такий інструмент обліковується згідно з вимогами до обліку змінних орендних платежів.

Разом з тим, якщо залежність не є прямою, а містить якісь порогові значення, коридори, індексацію лише за певних умов, то вбудований похідний інструмент не вважається тісно пов'язаним з основними договорами. Компанія відокремлює його від договору й обліковує окремо за справедливою вартістю через прибуток або збиток.

Аванси (передоплати) видані. Аванси видані обліковуються за первісною вартістю мінус резерв на знецінення. Передоплата відноситься до категорії довгострокової, якщо товари чи послуги, за які надана передоплата, будуть отримані через один рік або пізніше, або якщо передоплата стосується активу, який при початковому визнанні буде включений до категорії необоротних активів.

Аванси видані з метою придбання активу, включаються до складу його балансової вартості після того, як Компанія отримала контроль над цим активом і якщо існує ймовірність того, що Компанія отримає майбутні економічні вигоди, пов'язані з таким активом. Інші аванси видані списуються на прибуток чи збиток після отримання товарів або послуг, за які вони були здійснені. Якщо існує свідчення того, що активи, товари чи послуги, за які було видано аванси, не будуть отримані, балансова вартість авансів виданих зменшується належним чином і відповідний збиток від знецінення визнається у складі прибутку чи збитку за рік.

Грошові кошти та їх еквіваленти. Грошові кошти та їх еквіваленти включають готівкові кошти, депозити до запитання в банках та інші короткострокові високоліквідні інвестиції, первісний термін яких не перевищує трьох місяців. Грошові кошти, використання яких обмежене, виключаються зі складу грошових коштів та їх еквівалентів. Суми, обмеження щодо яких не дають змоги обміняти їх або використати для розрахунку за зобов'язаннями протягом принаймні дванадцяти місяців після звітної дати, включено до складу інших необоротних активів. Грошові кошти та їх еквіваленти обліковуються за амортизованою вартістю із використанням методу ефективної процентної ставки.

Класифікація та подальша оцінка фінансових зобов'язань. Фінансові зобов'язання обліковуються за амортизованою вартістю.

Позикові кошти. Позикові кошти спочатку визнаються за справедливою вартістю за вирахуванням витрат, понесених на здійснення операції, а надалі обліковуються за амортизованою вартістю із використанням методу ефективної процентної ставки. Будь-яка різниця між сумою надходжень (за вирахуванням витрат на проведення операції) та вартістю погашення визнається у складі прибутку чи збитку протягом періоду, на який були залучені позикові кошти, з використанням методу ефективної процентної ставки.

Позикові кошти відображаються у складі поточних зобов'язань, крім випадків, коли у Компанії є безумовне право відстрочити розрахунок за зобов'язанням принаймні на 12 місяців після звітної дати.

Кредиторська заборгованість за основною діяльністю та інша кредиторська заборгованість. Кредиторська заборгованість за основною діяльністю та інша кредиторська заборгованість визнається, якщо контрагент виконав свої зобов'язання за угодою. Кредиторська заборгованість відноситься до категорії поточних зобов'язань, якщо оплата підлягає здійсненню до одного року (або протягом нормального операційного циклу бізнесу, якщо він довший). Якщо ні, вони обліковуються як довгострокові зобов'язання. Кредиторська заборгованість спочатку визнається за справедливою вартістю, а надалі переоцінюється за амортизованою вартістю із використанням методу ефективної процентної ставки.

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

Амортизована вартість обчислюється з урахуванням витрат на проведення операції, а також усіх премій та дисконтів при розрахунку.

Припинення визнання фінансових зобов'язань. Суттєва зміна умов наявного фінансового зобов'язання або його частини обліковується як врегулювання початкового фінансового зобов'язання і визнання нового фінансового зобов'язання. Умови вважаються суттєво відмінними у разі, якщо дисконтована поточна вартість грошових потоків відповідно до нових умов, включаючи будь-які сплачені комісійні за вирахуванням отриманих комісійних, які дисконтовані із використанням первісної ефективної процентної ставки, відрізняється принаймні на 10% від дисконтованої поточної вартості залишкових грошових потоків за початковим фінансовим зобов'язанням. Якщо різниця становить 10% або більше, наявне зобов'язання списується з балансу й визнається нове фінансове зобов'язання. Після виконання тесту 10%-різниці Компанія може також прийняти рішення про проведення якісної оцінки з метою припинення визнання. Різниця між балансовою вартістю фінансового зобов'язання (або частини фінансового зобов'язання), врегульованого або переданого іншій стороні, та сумою сплаченої винагороди, включаючи будь-які передані негрошові активи або прийняті зобов'язання, визнається у складі прибутку чи збитку.

Аванси отримані. Аванси отримані обліковуються у розмірі первісно одержаних сум.

Резерви під зобов'язання та відрахування. Резерви під зобов'язання та відрахування – це зобов'язання нефінансового характеру із невизначеним строком або сумою. Резерви нараховуються, коли Компанія має теперішнє юридичне або конструктивне зобов'язання у результаті минулих подій і коли існує імовірність того, що погашення такого зобов'язання потребуватиме відтоку ресурсів, які передбачають економічні вигоди, а суму цього зобов'язання можна розрахувати з достатнім рівнем впевненості. Резерви оцінюються за приведеною вартістю витрат, що, як очікується, будуть потрібними для погашення зобов'язання, із використанням ставки до оподаткування, яка відображає поточні ринкові оцінки вартості грошей у часі та ризиків, пов'язаних із цим зобов'язанням. Збільшення резерву з плином часу відноситься на процентні витрати.

Обов'язкові платежі та відрахування, такі як податки, крім податку на прибуток або зборів, установлених регулюючими органами, на основі інформації, що стосується періоду, який передує виникненню зобов'язання зі сплати, визнаються як зобов'язання, коли відбувається зобов'язувальна подія, що призводить до виникнення обов'язкового платежу, що визначена у законодавстві як така, яка спричиняє виникнення зобов'язання зі сплати обов'язкового платежу. Якщо сплата обов'язкового платежу здійснюється до того, як відбулася зобов'язувальна подія, цей платіж визнається як передоплата.

Інвестиції у дочірні підприємства. Інвестиції в дочірні підприємства оцінюються за первісною вартістю за вирахуванням резерву під знецінення (якщо необхідно). Первісна вартість активу складається з ціни придбання та/або інших прямих витрат. Ціна придбання та/або інші прямі витрати являє собою суму сплачених коштів та справедливу вартість іншої винагороди, сплаченої для придбання активу.

Чисті активи, які належать учасникам. Учасники товариств з обмеженою відповідальністю мають право на відшкодування своїх часток у статутному капіталі цих товариств у грошовій формі. Сума відшкодування є змінною величиною, яка залежить від вартості чистих активів Компанії. Зобов'язання товариства з обмеженою відповідальністю з відшкодування часток учасникам у його статутному капіталі призводить до виникнення фінансового зобов'язання, сума якого дорівнює поточній вартості відшкодування, навіть якщо вказане зобов'язання залежить від наміру учасника реалізувати своє право.

Як виняток фінансові зобов'язання з відшкодування часток класифікуються в емітента як інструменти капіталу, якщо виконуються всі вимоги, зазначені в параграфах 16А і 16Б МСБО 32 «Фінансові інструменти: подання». Для Компанії не всі вимоги виконуються, зокрема Компанія зобов'язана здійснювати виплати учасникам, як відсоток від прибутку. Це призводить до класифікації чистих активів як зобов'язання. На кожну звітну дату Компанія проводить оцінку виконання умов. Починаючи з дати, коли цей інструмент набуває всіх ознак і відповідає всім зазначеним в параграфах 16А і 16Б умовам, Компанія повинна рекласифікувати фінансове зобов'язання у власний капітал та оцінити власний капітал за балансовою вартістю фінансового зобов'язання на дату рекласифікації.

Визначати справедливу вартість зобов'язання перед учасниками недоцільно, оскільки невідомо, чи захочуть учасники вилучити свої частки з капіталу товариства з обмеженою відповідальністю і коли це може відбутись. Компанія оцінює зобов'язання, визнане як «Чисті активи, які належать учасникам», за балансовою вартістю чистих активів, що, на її думку, є найбільш доречним за поточних обставин. Це зобов'язання було віднесене до категорії довгострокових зобов'язань, оскільки Компанія має безумовне право відстрочити відшкодування часток учасників принаймні на дванадцять місяців після дати отримання заявки на відшкодування.

Взаємозалік. Взаємозалік фінансових активів та зобов'язань, з подальшим включенням до звіту про фінансовий стан лише їхньої чистої суми, може здійснюватися лише у разі існування юридично визначеного права взаємозаліку визнаних сум, коли є намір провести розрахунок на основі чистої суми або одночасно реалізувати актив і розрахуватися за зобов'язаннями.

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

Умовні активи та зобов'язання. Умовний актив не визнається у фінансовій звітності. Інформація про нього розкривається у разі ймовірності притоку економічних вигід.

Умовні зобов'язання не визнаються у фінансовій звітності, крім випадків, коли існує ймовірність відтоку ресурсів для того, щоб розрахуватися за зобов'язаннями, і їхню суму можна розрахувати з достатнім рівнем точності. Інформація про умовні зобов'язання розкривається у фінансовій звітності, крім випадків, коли ймовірність відтоку ресурсів, які передбачають економічні вигоди, є незначною.

Винагороди працівникам. План зі встановленими внесками. Компанія робить на користь своїх працівників єдиний внесок до фондів соціального страхування. Внески розраховуються як процент від поточної валової суми заробітної плати та відносяться на витрати в міру їх здійснення.

Визнання доходів. Компанія визнає доходи від договорів із клієнтами, якщо (або коли) Компанія врегульовує зобов'язання до виконання за рахунок передачі обіцяного товару чи послуги клієнту, а клієнт отримує можливість розпоряджатися використанням активу та переважно всіма вигодами, які залишилися від активу. За кожним зобов'язанням до виконання Компанія визначає у момент укладання договору свою спроможність врегульовувати зобов'язання до виконання протягом періоду або в певний момент часу.

Для кожного зобов'язання до виконання, врегульованого протягом періоду, Компанія визнає доходи протягом такого періоду на основі оцінки прогресу в напрямку повного врегулювання такого зобов'язання до виконання пропорційно періоду надання послуг. Якщо зобов'язання до виконання не врегульоване протягом періоду, Компанія врегульовує зобов'язання до виконання у певний момент часу, у який клієнт отримує контроль над обіцяним активом.

У разі надання товарів або послуг клієнту із залученням іншої сторони, Компанія визначає, чи її обіцянка, по суті, є зобов'язанням до виконання для надання визначених товарів або послуг самостійно (виступає як принципал), або забезпечення надання цих товарів чи послуг іншою стороною (виступає як агент). У разі врегулювання Компанією зобов'язання до виконання у ролі принципала, доходи визнаються за балансовою вартістю винагороди, на яку вона, як очікує, має право в обмін на передані визначені товари або послуги, а в ролі агента – Компанія визнає доходи в сумі комісійної винагороди, на яку вона, як очікує, має право в обмін на забезпечення надання визначених товарів або послуг іншою стороною.

Компанія не очікує укладання договорів, у яких період між передачею обіцяних товарів чи послуг покупцю й оплатою їх покупцем перевищує один рік. Як наслідок, Компанія не коригує ціни угод на вплив вартості грошей у часі.

i) Організація перевезень вантажів у власних (орендованих) вагонах

Компанія надає послуги організації перевезень у власних (орендованих) вантажних вагонах здебільшого на території України. Доходи від цього виду діяльності визнаються окремо для кожного замовлення з перевезення.

ii) Реалізація власної продукції та перепродаж товарів

Перепродаж товарів переважно включає залізничні вантажні вагони. Доходи від продажу цієї продукції та інших товарів визнаються у момент передачі ризиків та вигод від володіння товарами. Зазвичай, це відбувається у момент відвантаження товару. Проте, якщо Компанія погоджується доставити вантаж у конкретне місце, доходи визнаються у момент передачі вантажу покупцю у встановленому місці. Компанія використовує стандартні правила ІНКОТЕРМС, такі як оплата перевезення до пункту призначення (CPT), поставка в місце призначення, зазначене в договорі (DAP), франко-перевізник (FCA) та франко-завод (EXW), які визначають момент переходу контролю.

Продажі обліковуються на основі цін, вказаних у специфікаціях до договорів купівлі-продажу. Ціни продажу зазначаються окремо для кожної специфікації.

iii) Оренда залізничних вагонів та локомотивів

Платежі до отримання за операційною орендою визнаються як орендний дохід рівномірно протягом строку оренди.

iv) Послуги

Доходи від послуг з ремонту та експедиції вантажів визнаються в тому обліковому періоді, у якому ці послуги були надані.

Податок на додану вартість. ПДВ стягується за двома ставками: 20% стягуються з поставок товарів або послуг з місцем поставки на території України, включаючи поставки без оплати, та імпорту товарів в Україну (якщо такі поставки прямо не звільнені від ПДВ); 0% застосовуються до експорту товарів та супутніх послуг, а також до послуг з міжнародного перевезення. Вихідний ПДВ при продажу товарів та послуг обліковується у момент отримання товарів або послуг клієнтом або у момент надходження платежу від клієнта, залежно від

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

того, що відбувається раніше. Вхідний ПДВ обліковується таким чином: право на кредит із вхідного ПДВ при закупівлях виникає у момент отримання зареєстрованої накладної з ПДВ, яка видається в момент надходження оплати постачальнику або в момент отримання товарів або послуг, залежно від того, що відбувається раніше, або право на кредит із вхідного ПДВ при імпорті товарів виникає у момент сплати податку.

ПДВ, який стосується продажів та закупівель, визнається у балансі згорнуто й показується як актив або зобов'язання в сумі, відображеній у деклараціях з ПДВ. В інших випадках ПДВ відображається розгорнуто. У тих випадках, коли під знецінення дебіторської заборгованості був створений резерв, збиток від знецінення обліковується за валовою сумою заборгованості, включаючи ПДВ.

Аванси (передоплати) видані та аванси отримані показані у цій фінансовій звітності за вирахуванням ПДВ, оскільки очікується, що розрахунок за такими сумами буде здійснений шляхом постачання відповідних товарів або послуг.

Рух грошових коштів від інвестиційної та фінансової діяльності у звіті про рух грошових коштів не включає ПДВ, за винятком відшкодування вартості предмета оренди за договорами лізингу з правом викупу активу та/або переходом права власності.

Визнання витрат. Витрати обліковуються за методом нарахування. Собівартість реалізованої продукції переважно включає ціну закупівлі сировини, матеріалів, запасних частин, витрати на персонал, витрати на амортизацію основних засобів та активів з правом використання, витрати на електроенергію, ремонти та інші відповідні витрати. Вартість послуг із залізничних перевезень переважно включає тарифи до сплати залізницям за надання локомотивів та експлуатацію залізничної мережі.

Фінансові доходи. Фінансові доходи включають переважно ефект дисконтування фінансових активів, облікованих за амортизованою вартістю, та процентні доходи від банківських депозитів.

Фінансові витрати. Фінансові витрати включають процентні витрати за позиковими коштами, іншими фінансовими зобов'язаннями та збитки від первісного визнання фінансових інструментів. Усі процентні та інші витрати за позиковими коштами відносяться на витрати із використанням методу ефективної процентної ставки.

Фінансова допомога, яка не підлягає поверненню. Фінансова допомога компаніям під спільним контролем, яка не підлягає поверненню, обліковується у складі неопераційних витрат, за винятком випадків, коли така допомога перераховувалася компаніям, що займаються благочинною діяльністю. У цьому разі перераховані кошти визнаються у прибутку та збитку від операційної діяльності у складі інших операційних доходів та витрат.

Поворотна фінансова допомога. Поворотна фінансова допомога, надана Компанією іншим компаніям, класифікується як притоки та відтік грошових коштів від інвестиційної діяльності у звіті про рух грошових коштів. Поворотна фінансова допомога, отримана Компанією від інших компаній, класифікується як притоки та відтік від фінансової діяльності у звіті про рух грошових коштів та відображається у балансі як небанківські позикові кошти. Надходження і виплати грошових коштів за фінансовою допомогою, що підлягає поверненню, відображаються у звітності на нетто-основі, якщо оборот є швидким, а строки погашення короткими (до 3 місяців).

4 Основні бухгалтерські оцінки та судження при застосуванні облікової політики

Компанія робить оцінки та припущення, які впливають на суми активів та зобов'язань, визнані у фінансовій звітності. Розрахунки та судження постійно оцінюються на основі попереднього досвіду керівництва та інших чинників, у тому числі на основі очікувань щодо майбутніх подій, які вважаються обґрунтованими за наявних обставин. Крім суджень, які передбачають облікові оцінки, керівництво Компанії також використовує професійні судження при застосуванні облікової політики. Професійні судження, які найсуттєвіше впливають на суми, що відображаються у фінансовій звітності, та оцінки, результатом яких можуть бути значні коригування балансової вартості активів та зобов'язань протягом наступного фінансового року, включають:

Справедлива вартість основних засобів. Керівництво Компанії щороку проводить аналіз для оцінки того факту, чи відрізняється суттєво балансова вартість рухомого складу від його справедливої вартості станом на кінець звітного періоду. Аналіз ґрунтується на індексах цін, коливаннях валютних курсів після дати останньої переоцінки, рентабельності профільних напрямків діяльності та інших актуальних факторах. Якщо результати аналізу свідчать про те, що справедлива вартість об'єктів основних засобів суттєво відрізняється від їхньої балансової вартості, Компанія проводить додаткову переоцінку із залученням незалежних оцінювачів.

На основі результатів аналізу ринкових цін вантажних вагонів керівництво Компанії дійшло висновку, що з дати останньої переоцінки справедлива вартість рухомого складу не зазнала суттєвих змін. Станом на 31 грудня 2019 року переоцінка не проводилась.

4 Основні бухгалтерські оцінки та судження при застосуванні облікової політики (продовження)

Станом на 31 грудня 2018 року справедлива вартість рухомого складу була визначена із використанням амортизованої вартості заміщення (витратний підхід, Рівень 3).

Ключовими припущеннями, застосованими незалежними оцінювачами для переоцінки рухомого складу, є:

i) Середня ринкова ціна нового вантажного вагона становить 42,1 тисячі доларів США (1 166 тисяч гривень). Балансова вартість зазначених вище основних засобів була б меншою/більшою на 594 363 тисячі гривень, якби ринкова ціна нових вантажних вагонів відрізнялась на 10% від пропозицій виробників станом на 31 грудня 2018 року.
ii) Строк корисного використання нових напіввагонів визначається на рівні 22 років. Термін служби напіввагонів, старіших за 22 роки визначається як 33 роки. Якщо вагон у використанні більше ніж 33 роки, то термін корисного використання визначається як дозволений строк служби після останнього планового ремонту. Недоречно кількісно визначити чутливість балансової вартості до цього припущення.

Справедлива вартість, визначена із використанням амортизованої вартості заміщення, була підтверджена застосуванням моделі дисконтованих грошових потоків (дохідний підхід, Рівень 3).

Визначення строку оренди. При визначенні строку оренди керівництво враховує всі факти та обставини, які створюють економічні стимули для виконання опціону на подовження договору чи невиконання опціону на припинення договору оренди. Опціони на подовження (або періоди часу після строку, визначеного умовами опціонів на припинення оренди) включаються до строку оренди тільки у тому разі, якщо існує достатня впевненість у тому, що договір буде подовжено (або не буде припинено).

Для визначення строку оренди Компанія розділяє договори без права викупу/переходу права власності за видами орендованих активів.

Оренда залізничних вантажних вагонів та локомотивів. (i) Договори з дочірніми підприємствами є стратегічно важливими для бізнесу Компанії. Компанія здійснює контроль над орендодавцями, а отже у керівництва є обґрунтована впевненість, що можливість продовження договорів буде використана. Таким чином, для цих договорів строк оренди, як правило, дорівнює строку служби вантажних вагонів за даними Головного інформаційно-обчислювального центру АТ «Укрзалізниця».
(ii) Договори з партнерами та іншими орендодавцями. Ці договори укладаються Компанією для забезпечення гнучкості в кількості використовуваних вантажних вагонів залежно від попиту на ринку перевезень, а отже Компанія може як укладати нові договори для збільшення вагонного парку, так і не продовжувати чинні договори у разі недостатнього попиту. Таким чином, хоча пролонгація договорів і є ймовірною, у ній відсутня обґрунтована впевненість. Отже, для таких договорів строк оренди дорівнює договірному строку.

Оренда вагонних депо, офісних приміщень та інших активів. Зазвичай, Компанія укладає довгострокові договори оренди важливих для діяльності Компанії активів. Однак, пролонгація договору відбувається лише за погодження нових умов, що можуть переглядатися при кожному продовженні, і не є певною. У минулому також були приклади, коли окремі договори не продовжувалися або укладалися нові договори зі зміною сфери застосування. Отже, для таких договорів Компанія використовує договірний строк для встановлення строку оренди при первісному визнанні.

Ставка залучення додаткових запозичень орендаря. Компанія для визначення ставки додаткових запозичень орендаря використовує процентні ставки вартості запозичень нефінансовим корпораціям згідно з даними НБУ. Ця статистика наводиться лише за новими кредитами виданими у відповідному періоді та деталізується у розрізі видів валют і строків погашення.

Резерв під очікувані кредитні збитки за дебіторською заборгованістю. Станом на 31 грудня 2019 року резерв під очікувані кредитні збитки за дебіторською заборгованістю за основною діяльністю та іншою дебіторською заборгованістю становив 12 877 тисяч гривень (на 31 грудня 2018 року - 149 574 тисячі гривень ; на 1 січня 2018 року – 157 918 тисяч гривень). Станом на 31 грудня 2019 року та 31 грудня 2018 року очікування щодо врегулювання дебіторської заборгованості за основною діяльністю та іншої дебіторської заборгованості за окремими клієнтами не відповідали договірним угодам. Для визначення її знецінення керівництво застосувало професійні судження щодо очікуваних строків і сум погашення цієї заборгованості зазначеними клієнтами. Якщо професійні судження керівництва відрізнятимуться від фактичних платежів у майбутньому, у фінансовій звітності Компанії може знадобитися відображення додаткового знецінення в максимальній сумі дебіторської заборгованості за основною діяльністю та іншої дебіторської заборгованості або його сторнування буде віднесено на прибуток.

Оцінки, використані для визначення сум знецінення, зазнають впливу невизначеності, спричиненої подіями на сході України (див. опис умов, у яких працює Компанія, у Примітці 2).

Зменшення корисності активів з права користування. Компанія оцінює наявність ознак можливого зменшення корисності активів на кожну звітну дату. Якщо ознаки існують Компанія проводить перевірку на

4 Основні бухгалтерські оцінки та судження при застосуванні облікової політики (продовження)

знецінення. Станом на 31 грудня 2019 року Керівництво не виявило ознак зменшення корисності активів з права користування.

Податкове законодавство. Податкове, валютне та митне законодавство України продовжує змінюватись. Суперечливі положення тлумачаться по-різному. Керівництво вважає, що його тлумачення є доречним та обґрунтованим, проте не існує жодних гарантій того, що податкові органи його не оскаржать.

Операції з пов'язаними сторонами. У процесі звичайної діяльності Компанія здійснює операції з пов'язаними сторонами. За відсутності активного ринку таких операцій, для того щоб визначити, чи здійснювались такі операції за ринковими або неринковими ставками, використовуються професійні судження.

5 Нові положення бухгалтерського обліку

Нижче наведені опубліковані нові стандарти та інтерпретації, що будуть обов'язковими для застосування Компанією у річних періодах, починаючи з 1 січня 2020 року та пізніших періодах. Компанія не застосовувала ці стандарти та інтерпретації до початку їх обов'язкового застосування.

Продаж чи внесок активів в асоційовану компанію або спільне підприємство інвестором – зміни МСФЗ 10 та МСБО 28 (опубліковані 11 вересня 2014 року і набувають чинності для річних періодів, які починаються з дати, яка буде встановлена РМСБО, або після цієї дати). Ці зміни усувають невідповідність між вимогами МСФЗ 10 і МСБО 28, що стосуються продажу чи внеску активів в асоційовану компанію або спільне підприємство інвестором. Основний наслідок застосування змін полягає у тому, що прибуток чи збиток визнається у повному обсязі у тому разі, якщо угода стосується бізнесу. Якщо активи не є бізнесом, навіть якщо цими активами володіє дочірнє підприємство, визнається лише частина прибутку чи збитку.

МСФЗ 17 "Договори страхування" (опублікований 18 травня 2017 року і набуває чинності для річних періодів, які починаються з 1 січня 2021 року або після цієї дати). МСФЗ 17 замінює МСФЗ 4, який дозволяв компаніям застосовувати наявну практику обліку договорів страхування. Отже, інвесторам було складно порівнювати та зіставляти фінансові результати інших аналогічних страхових компаній. МСФЗ 17 є єдиним, заснованим на принципах стандартом обліку всіх видів договорів страхування, включаючи договори перестрахування, наявні у страховика. Відповідно до цього стандарту, визнання й оцінка груп договорів страхування повинні виконуватися за: (і) приведеною вартістю майбутніх грошових потоків (грошові потоки після виконання договорів), скоригованою з урахуванням ризику, у якій врахована вся наявна інформація про грошові потоки після виконання договорів, яка відповідає спостережуваній ринковій інформації, плюс (якщо вартість є зобов'язанням) чи мінус (якщо вартість є активом) (іі) сумою, яка являє собою незароблений прибуток за групою договорів (сервісна маржа за договорами). Страховики відображатимуть прибуток від групи договорів страхування за період, протягом якого вони надають страхове покриття, і в міру того, як вони звільняються від ризику. Якщо група договорів є чи стає збитковою, організація негайно відображатиме збиток.

Зміни Концептуальної основи фінансової звітності (опубліковані 29 березня 2018 року і набувають чинності для річних періодів, які починаються з 1 січня 2020 року або після цієї дати). Концептуальна основа фінансової звітності у новій редакції містить новий розділ про оцінку, рекомендації щодо відображення у звітності фінансових результатів, удосконалені визначення та рекомендації (зокрема, визначення зобов'язання) і роз'яснення таких важливих питань, як функції управління, обачність та невизначеність оцінки у процесі підготовки фінансової звітності.

Визначення бізнесу – зміни МСФЗ 3 (опубліковані 22 жовтня 2018 року і набувають чинності для угод придбання з початку річного звітного періоду, який починається з 1 січня 2020 року або після цієї дати). Ці зміни запроваджують переглянуте визначення бізнесу. Бізнес складається із внесків і суттєвих процесів, які в сукупності формують здатність створювати віддачу. Нове керівництво визначає систему, яка дає змогу визначити наявність внеску та суттєвого процесу, у тому числі для компаній, які знаходяться на ранніх етапах розвитку і ще не отримали віддачу. У разі відсутності віддачі, для того щоб підприємство вважалося бізнесом, має бути наявним організований трудовий колектив. Визначення терміну «віддача» звужується, щоб зосередити увагу на товарах і послугах, які надаються клієнтам, на формуванні інвестиційного доходу та інших доходів, при цьому виключаються результати у формі скорочення витрат та інших економічних вигод. Крім того, наразі більше не потрібно оцінювати спроможність учасників ринку замінювати відсутні елементи чи інтегрувати придбану діяльність і активи. Організація може застосувати «тест на концентрацію». Придбані активи не вважатимуться бізнесом, якщо практично вся справедлива вартість придбаних валових активів сконцентрована в одному активі (або групі аналогічних активів).

Визначення суттєвості – зміни МСБО 1 та МСБО 8 (опубліковані 31 жовтня 2018 року і набувають чинності для річних періодів, які починаються з 1 січня 2020 року або після цієї дати). Ці зміни уточнюють визначення суттєвості та застосування цього поняття завдяки включенню рекомендацій щодо визначення, які раніше були наведені в інших стандартах МСФЗ. Крім того, були допрацьовані пояснення до

5 Нові положення бухгалтерського обліку (продовження)

цього визначення. Зміни також забезпечують послідовність використання визначення суттєвості в усіх стандартах МСФЗ. Інформація вважається суттєвою, якщо обґрунтовано очікується, що її пропуск, викривлення або складність її розуміння може вплинути на рішення, які приймають основні користувачі фінансової звітності загального призначення на основі такої фінансової звітності, яка відображає фінансову інформацію про конкретну організацію, що звітує.

Реформа базової процентної ставки – зміни МСФЗ 9, МСБО 39 та МСФЗ 7 (опубліковані 26 вересня 2019 року і набувають чинності для річних періодів, які починаються з 1 січня 2020 року або після цієї дати). Ці зміни зумовлені заміною базових процентних ставок, наприклад, ставки LIBOR (ставка пропозиції на Лондонському міжбанківському ринку) та інших міжбанківських ставок пропозиції (ставки IBOR). Зміни передбачають тимчасове звільнення від застосування спеціальних вимог обліку хеджування до відносин хеджування, на які безпосередньо впливає реформа IBOR. Облік хеджування грошових потоків відповідно до МСФЗ 9 та МСБО 39 вимагає, щоб майбутні хеджовані грошові потоки були «високоймовірними». Якщо ці грошові потоки залежать від ставок IBOR, звільнення, передбачене цими змінами, вимагає від організації виходити з припущення про те, що базова процентна ставка за хеджованими грошовими потоками не зміниться в результаті реформи. МСБО 39 та МСФЗ 9 вимагає виконання прогнозної оцінки для застосування обліку хеджування. Наразі очікується, що грошові потоки, що ґрунтуються на IBOR та альтернативних IBOR ставках, загалом, еквівалентні, що мінімізує будь-яку неефективність, однак ближче до дати реформи цей факт уже не відповідатиме дійсності. Відповідно до цих змін, організація може зробити припущення, що базова процентна ставка, на якій ґрунтуються об'єкт хеджування, інструмент хеджування або хеджований ризик, не зміниться в результаті реформи IBOR. Зміни встановлюють фактори завершення дії звільнення, які включають припинення невизначеності, пов'язаної з реформою базової процентної ставки. Зміни вимагають від організацій надання додаткової інформації інвесторам про їхні відносини хеджування, на які безпосередньо впливають ці фактори невизначеності, включаючи номінальну суму інструментів хеджування, до яких застосовується це звільнення, суттєві припущення або судження, сформовані у процесі застосування цього звільнення, та розкриття якісної інформації про те, яким чином реформа IBOR впливає на організацію і як організація управляє перехідним процесом.

Класифікація зобов'язань як поточних або довгострокових - зміни МСБО 1 (видані 23 січня 2020 року і діють на річні періоди, що починаються з 1 січня 2022 року або пізніше). Ці зміни уточнюють, що класифікація зобов'язань як поточних або довгострокових повинна ґрунтуватися на правах, які існують на кінець звітного періоду, тобто довгостроковим є зобов'язання щодо якого на кінець звітного періоду компанія має чинне право відкласти врегулювання щонайменше на дванадцять місяців. Зміни уточнюють, що на класифікацію зобов'язань не впливають ні очікування щодо того, чи буде підприємство користуватися цим правом на відстрочення погашення зобов'язання, ні те, у якій формі очікується розрахунок (кошти, інструменти власного капіталу, інші активи або послуги тощо). Зобов'язання класифікується як поточне, якщо умова порушена до або станом на звітну дату, навіть якщо після звітної дати було отримане погодження на невикористання цього права. І навпаки, зобов'язання класифікується як довгострокове, якщо умова не виконана після звітної дати. Крім того, зміни стосуються уточнення вимог щодо класифікації зобов'язання, яке компанія може погасити, перетворивши його на капітал. Існує виняток для конвертованих інструментів, які можуть бути конвертовані у капітал, але лише для тих інструментів, де варіант конвертації класифікується як інструмент капіталу як окремий компонент фінансового інструменту.

Якщо інше не зазначено вище, не очікується суттєвого впливу цих нових стандартів та інтерпретацій на окрему фінансову звітність Компанії.

6 Перше застосування МСФЗ

Окрема фінансова звітність Компанії за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року, є першою річною фінансовою звітністю, яка відповідає вимогам МСФЗ. Датою переходу Компанії на облік відповідно до МСФЗ є 1 січня 2018 року. З певними винятками, МСФЗ 1 вимагає ретроспективного застосування редакції стандартів та інтерпретацій, чинних для 2019 фінансового року. Ця редакція була застосована при підготовці вхідного балансу за МСФЗ станом на 1 січня 2018 року та в подальших періодах до дати першої звітності, складеної відповідно до МСФЗ. При підготовці попередньої фінансової звітності за 2018 рік Компанія застосувала обов'язкові винятки та вирішила застосувати такі звільнення за вибором від ретроспективного застосування МСФЗ:

(а) ***Активи та зобов'язання дочірніх та асоційованих компаній і спільних підприємств.*** Компанія є материнською компанією, яка вперше переходить на облік за МСФЗ при підготовці своєї окремої фінансової звітності пізніше, ніж при підготовці своєї консолідованої фінансової звітності, тому Компанія оцінює в усіх суттєвих аспектах свої активи та зобов'язання за однаковою сумою в обох комплектах фінансової звітності, за винятком коригувань консолідації. Для цілей консолідованої фінансової звітності Група оцінювала залізничні вантажні вагони за переоціненою вартістю, яка являє собою їхню справедливу вартість на дату переоцінки за вирахуванням подальшого накопиченого зносу та знецінення. Станом на дату переходу на облік за МСФЗ Компанія представила активи, що орендуються на умовах прямого фінансового лізингу, як активи з права користування для цілей підготовки окремої фінансової звітності. Балансовою вартістю активів з права користування та орендного зобов'язання станом на дату переходу на облік за МСФЗ є балансова

6 Перше застосування МСФЗ (продовження)

вартість активів та орендного зобов'язання безпосередньо перед цією датою, оцінена із застосуванням вимог МСБО 17 «Оренда» для цілей консолідованої фінансової звітності. Для цілей окремої фінансової звітності Компанія вирішила оцінювати активи з права користування за первісною вартістю мінус накопичений знос та накопичені збитки від знецінення, за наявності. Класифікація та подальша оцінка власних залізничних вантажних вагонів для цілей окремої фінансової звітності не змінилися.

(б) ***Інвестиції в дочірні підприємства.*** Компанія скористалася правом застосувати для оцінювання своєї інвестиції в кожне дочірнє підприємство умовну собівартість, яка дорівнює балансовій вартості інвестиції за попередніми стандартами бухгалтерського обліку на дату переходу Компанії на облік відповідно до МСФЗ.

(в) ***Оренда.*** Компанія є орендарем і на дату переходу на МСФЗ застосувала до визнання орендних зобов'язань та активів з правом використання такий підхід з практичними прийомами:

(i) оцінила орендне зобов'язання за договорами оренди без права викупу/переходу права власності за теперішньою вартістю орендних платежів, які лишилося сплатити, дисконтованою з використанням відсоткової ставки додаткових запозичень орендаря на дату переходу на МСФЗ;
(ii) оцінила активи з правом використання за договорами оренди без права викупу/переходу права власності за сумою, що дорівнює орендному зобов'язанню, скоригованою на суму всіх сплачених авансом або нарахованих орендних платежів, пов'язаних з такою орендою, визнаних у звіті про фінансовий стан безпосередньо перед датою переходу на МСФЗ;
(iii) вирішила не застосовувати вимоги МСФЗ 16 до оренди активів, строк якої закінчується не пізніше, ніж через 12 місяців після дати переходу на МСФЗ. Компанія здійснила облік такої оренди, так ніби вона є короткостроковою орендою, яка обліковується за прямолінійним методом протягом строку оренди;
(iv) виключила первісні прямі витрати з оцінки активу з правом використання на дату переходу на МСФЗ;
(v) використала ретроспективний підхід, наприклад, при визначенні строку оренди за договорами оренди без права викупу/переходу права власності, якщо умови договорів містять можливість продовження або припинення оренди;
(vi) застосувала подібний підхід для визначення ставки дисконтування до портфеля договорів оренди без права викупу/переходу права власності з обґрунтовано аналогічними характеристиками.

Відповідно до вимог МСФЗ 1, обов'язковими є такі винятки з ретроспективного застосування МСФЗ:

(а) ***Облік хеджування.*** Компанія не застосовує облік хеджування.

(б) ***Бухгалтерські оцінки.*** Бухгалтерські оцінки за МСФЗ на 1 січня 2018 року повинні відповідати бухгалтерським оцінкам, зробленим на ту ж дату за попередніми принципами бухгалтерського обліку, крім випадків, коли існує свідчення того, що ці оцінки були помилковими.

(в) ***Зменшення корисності фінансових активів.*** Компанія застосовувала вимоги щодо зменшення корисності, встановлені розділом 5.5 МСФЗ 9 «Фінансові інструменти», ретроспективно. На дату переходу на МСФЗ Компанія використала обґрунтовано необхідну та підтверджувану інформацію, що є доступною без надмірних витрат або зусиль, для визначення кредитного ризику на дату первісного визнання фінансових інструментів і порівняла його з кредитним ризиком на дату переходу на МСФЗ.

(г) ***Вбудовані похідні інструменти.*** Якщо у договорі вказаний розмір платежів знаходиться у прямій залежності від зміни курсу базової валюти договору до валюти розрахунку або від зміни індексу інфляції, ринкової ставки оренди чи відсотка (наприклад, Libor), п.4.3.3 МСФЗ 9 «Фінансові інструменти» вимагає визначити наявність будь-якого вбудованого похідного інструменту й оцінити, чи існує потреба в його відокремленні від основного договору. Зазвичай, якщо у договорі є пряма залежність від іноземної валюти або зміни індексу інфляції, зміни ставок, вбудований похідний інструмент вважається тісно пов'язаним з основним договором. Компанія дійшла висновку, що вбудовані похідні інструменти не потребують відокремлення з наступним обліком як похідних інструментів. Оцінка проводилась на підставі умов, що існували на пізнішу з таких дат: на дату, коли Компанія стала стороною договорів вперше, або на дату, коли відбулися зміни в умовах договорів, які значно змінили грошові потоки.

(д) ***Припинення визнання фінансових активів та зобов'язань.*** Фінансові активи та зобов'язання, які Компанія припинила визнавати до дати переходу на МСФЗ, не визнаються повторно за МСФЗ. Керівництво вирішило не застосовувати критерії припинення визнання за МСФЗ 9 з більш ранньої дати.

(е) ***Урядові субсидії.*** Компанія не має урядових субсидій.

(є) ***Класифікація та оцінка фінансових активів.*** Компанія не має фінансових активів, які оцінюються за справедливою вартістю згідно з МСФЗ 9, з урахуванням фактів та обставин, що існували станом на дату переходу на облік за МСФЗ.

Нижче наведена звірка, у числовому вираженні, впливу переходу від обліку за НП(С)БОУ до обліку за МСФЗ станом на 1 січня 2018 року, 31 грудня 2018 року та за 2018 фінансовий рік:

6 Перше застосування МСФЗ (продовження)

Вплив на Звіт про фінансовий стан	31 грудня 2018 р.	1 січня 2018 р.
Незавершені капітальні інвестиції за НП(С)БОУ	**3 431**	**1 672**
(i) Рекласифікація передоплат за основні засоби без ПДВ.	320 919	-
Незавершені капітальні інвестиції за МСФЗ	**324 350**	**1 672**
Основні засоби за НП(С)БОУ	**5 699 185**	**2 819 666**
(i) Визнання результатів переоцінки залізничних вантажних вагонів до справедливої вартості;	473 174	2 535 431
(ii) Визнання активів з права користування згідно з вимогами МСФЗ 16.	3 717 781	1 871 203
Основні засоби за МСФЗ	**9 890 140**	**7 226 300**
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги за НП(С)БОУ	**554 629**	**441 715**
(i) Коригування балансової вартості дебіторської заборгованості та інших фінансових активів згідно з моделлю очікуваних кредитних збитків відповідно до МСФЗ 9;	(36 833)	(123 736)
(ii) Інші зміни.	(1 528)	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги за МСФЗ	**516 268**	**317 979**
Інша поточна дебіторська заборгованість за НП(С)БОУ	**2 278 329**	**703 055**
(i) Коригування балансової вартості дебіторської заборгованості та інших фінансових активів згідно з моделлю очікуваних кредитних збитків відповідно до МСФЗ 9;	(112 741)	(34 182)
(ii) Інші зміни.	1	(36)
Інша поточна дебіторська заборгованість за МСФЗ	**2 165 589**	**668 837**
Аванси видані за НП(С)БОУ	**537 556**	**646 218**
(i) Рекласифікація передоплат за основні засоби без ПДВ;	(320 919)	-
(ii) Згортання ПДВ з залишками авансів виданих;	(89 384)	(107 341)
(iii) Інші зміни.	(4 474)	-
Аванси видані за МСФЗ	**122 779**	**538 877**
Поточні фінансові інвестиції за НП(С)БОУ	**3**	**84**
(i) Рекласифікація депозитів;	553	-
(ii) Коригування балансової вартості дебіторської заборгованості та інших фінансових активів згідно з моделлю очікуваних кредитних збитків відповідно до МСФЗ 9.	(10)	-
Поточні фінансові інвестиції за МСФЗ	**546**	**84**
Гроші та їх еквіваленти за НП(С)БОУ	**245 941**	**826 032**
(i) Коригування балансової вартості дебіторської заборгованості та інших фінансових активів згідно з моделлю очікуваних кредитних збитків відповідно до МСФЗ 9;	(1 419)	(1 590)
(ii) Рекласифікація депозитів.	(553)	-
Гроші та їх еквіваленти за МСФЗ	**243 969**	**824 442**
Витрати майбутніх періодів за НП(С)БОУ	**39 578**	**14 236**
(i) Коригування балансової вартості зобов'язань з оренди з правом викупу/переходом права власності.	-	(639)
Витрати майбутніх періодів за МСФЗ	**39 578**	**13 597**
Власний капітал за НП(С)БОУ	**4 463 199**	**2 804 038**
Коригування активів та зобов'язань:		
(i) Визнання результатів переоцінки залізничних вантажних вагонів до справедливої вартості;	473 174	2 535 431
(ii) Коригування балансової вартості зобов'язань з оренди з правом викупу/переходом права власності;	(442 598)	(699 614)
(iii) Визнання відстрочених податкових активів (зобов'язань);	(57 732)	(422 721)
(iv) Коригування балансової вартості дебіторської заборгованості та інших фінансових активів згідно з моделлю очікуваних кредитних збитків відповідно до МСФЗ 9;	(151 003)	(159 508)
(v) Амортизація активів з права користування, витрати на відсотки за зобов'язанням з оренди без права викупу/переходу права власності, прибуток (збиток) від модифікації оренди тощо за 2018 рік;	(127 915)	-
(vi) Інші зміни.	(13 133)	(10 604)
Всього вплив коригувань активів та зобов'язань на капітал	**(319 207)**	**1 242 984**
Зміна у представленні капіталу для товариств з обмеженою відповідальністю: рекласифікація чистих активів до фінансових зобов'язань	(4 143 992)	(4 047 022)
Власний капітал за МСФЗ	**-**	**-**

6 Перше застосування МСФЗ (продовження)

Вплив на Звіт про фінансовий стан	31 грудня 2018 р.	1 січня 2018 р.
Відстрочені податкові зобов'язання за НП(С)БОУ	**462 461**	**101 650**
(i) Визнання відстрочених податкових зобов'язань;	84 912	451 432
(ii) Згортання відстроченого податкового активу та відстроченого податкового зобов'язання.	(27 180)	(28 711)
Відстрочені податкові зобов'язання за МСФЗ	**520 193**	**524 371**
Інші довгострокові зобов'язання за НП(С)БОУ	**1 424 502**	**1 094 267**
(i) Зміна у представлені капіталу для товариств з обмеженою відповідальністю: рекласифікація чистих активів до фінансових зобов'язань;	4 143 992	4 047 022
(ii) Визнання фінансового зобов'язання з оренди без права викупу/переходу права власності;	2 514 410	1 273 899
(iii) Коригування балансової вартості зобов'язань з оренди з правом викупу/переходом права власності.	309 793	399 774
Інші довгострокові зобов'язання за МСФЗ	**8 392 697**	**6 814 962**
Поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями за НП(С)БОУ	**366 140**	**365 444**
(i) Визнання фінансового зобов'язання з оренди без права викупу/переходу права власності;	1 331 286	597 304
(ii) Рекласифікація фінансового зобов'язання з оренди без права викупу/переходу права власності;	668 501	595 599
(iii) Коригування балансової вартості зобов'язань з оренди з правом викупу/переходом права власності.	139 074	303 378
Поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями за МСФЗ	**2 505 001**	**1 861 725**
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги за НП(С)БОУ	**739 986**	**688 137**
(i) Рекласифікація фінансового зобов'язання з оренди без права викупу/переходу права власності;	(668 501)	(595 599)
(ii) Інші зміни.	64	177
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги за МСФЗ	**71 549**	**92 715**
Інші поточні зобов'язання за НП(С)БОУ	**2 692 135**	**1 054 299**
(i) Згортання ПДВ з залишками авансів виданих;	(89 384)	(107 341)
(ii) Коригування балансової вартості зобов'язань з оренди з правом викупу/переходом права власності.	(6 269)	(4 177)
Інші поточні зобов'язання за МСФЗ	**2 596 482**	**942 781**

Вплив на Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)	2018 рік
Сукупний дохід за НП(С)БОУ	**1 736 054**
(i) Коригування результатів переоцінки залізничних вантажних вагонів до справедливої вартості;	(2 036 783)
(ii) Коригування відстроченого податкового активу та відстроченого податкового зобов'язання;	366 621
(iii) Коригування збитку за звітний період у зв'язку з застосуванням МСФЗ.	(65 892)
Сукупний дохід за МСФЗ	**-**

Різниці у складі сукупного доходу, крім спричинених коригуваннями звіту про фінансові результати, пов'язані з відмінностями у строках визнання результату переоцінки (переоцінка залізничних вантажних вагонів, облікована у звіті за МСФЗ станом на 1 січня 2018 року, була відображена за НП(С)БОУ у січні 2018 року).

Вплив на Звіт про рух грошових коштів	2018 рік
Рух коштів у результаті операційної діяльності за НП(С)БОУ	**(392 526)**
Вплив змін у зв'язку з застосуванням МСФЗ	3 992 255
Рух коштів у результаті операційної діяльності за МСФЗ	**3 599 729**
Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності за НП(С)БОУ	**(1 435 571)**
Вплив змін у зв'язку з застосуванням МСФЗ	(527 185)
Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності за МСФЗ	**(1 962 756)**

6 Перше застосування МСФЗ (продовження)

Вплив на Звіт про рух грошових коштів	2018 рік
Рух коштів у результаті фінансової діяльності за НП(С)БОУ	**1 238 322**
Вплив змін у зв'язку з застосуванням МСФЗ	(3 459 400)
Рух коштів у результаті фінансової діяльності за МСФЗ	**(2 221 078)**
Залишок коштів на кінець року за НП(С)БОУ	**245 941**
(i) Рекласифікація депозитів	(553)
(ii) Коригування балансової вартості грошових коштів згідно з моделлю очікуваних кредитних збитків відповідно до МСФЗ 9	(1 419)
Залишок коштів на кінець року за МСФЗ	**243 969**

Зміни у грошових потоках від операційної та фінансової діяльності переважно пов'язані з рекласифікацією платежів згідно з МСФЗ 16 у сумі 723 171 тисяча гривень та виплат фінансової допомоги, що не підлягає поверненню, у сумі 2 550 000 тисяч гривень з операційної у фінансову діяльність. Зміни грошових потоків від інвестиційної діяльності пов'язані з рекласифікацією передоплат за основні засоби у сумі 320 919 тисяч гривень з операційної діяльності в інвестиційну. Інші зміни є незначними.

Основні коригування різниць між НП(С)БОУ та МСФЗ пов'язані з наступним:

(i) ***Зміна у представленні власного капіталу для товариств з обмеженою відповідальністю.*** Капітал за НП(С)БОУ при переході на МСФЗ не відповідав встановленим МСБО 32 «Фінансові інструменти: подання» ознакам для класифікації як інструмента власного капіталу. Відповідно до визначень у МСБО 32 чисті активи Компанії є фінансовим зобов'язанням, тому капітал було рекласифіковано в інші довгострокові зобов'язання.

(ii) ***Визнання переоцінки залізничних вантажних вагонів.*** Компанія визнала результати переоцінки залізничних вантажних вагонів, відображені в її консолідованій звітності станом на 1 січня 2018 року та 31 грудня 2018 року. Компанія застосовує модель переоцінки при обліку власних залізничних вантажних вагонів, що відповідає її консолідованій звітності.

(iii) ***Коригування балансової вартості фінансових активів згідно з моделлю очікуваних кредитних збитків відповідно до МСФЗ 9.*** Сума резервів під дебіторську заборгованість та інші фінансові активи була відкоригована згідно з моделлю очікуваних кредитних збитків, що призвело до збільшення суми таких резервів.

(iv) ***Визнання орендованих активів та відповідних зобов'язань згідно з вимогами МСФЗ 16.*** На дату переходу на облік за МСФЗ Компанія визнала орендні зобов'язання за договорами оренди, які були класифіковані як операційна оренда за принципами МСБО 17 «Оренда» для цілей консолідованої фінансової звітності, за винятком оренди активів, строк якої закінчується не пізніше, ніж через 12 місяців після дати переходу на МСФЗ. Компанія здійснила облік такої оренди, так ніби вона є короткостроковою орендою, яка обліковується за прямолінійним методом протягом строку оренди. Орендні зобов'язання були оцінені за приведеною вартістю орендних платежів, які лишилося сплатити, дисконтованою із використанням процентної ставки додаткових запозичень орендаря на 1 січня 2018 року. Відповідні активи з права користування були оцінені за сумою, що дорівнює сумі орендного зобов'язання, скоригованій на суму сплачених авансом або нарахованих орендних платежів за цими договорами оренди.

Щодо оренди, яка раніше класифікувалася як прямий фінансовий лізинг, Компанія визнала в усіх суттєвих аспектах орендний актив та орендне зобов'язання безпосередньо перед датою переходу на облік за МСФЗ, визнані для цілей консолідованої фінансової звітності, в якості балансової вартості активу з права користування та орендного зобов'язання на дату переходу на облік за МСФЗ. Принципи оцінки застосовувалися після цієї дати.

(v) ***Коригування балансової вартості фінансових зобов'язань.*** Сума фінансових зобов'язань була відкоригована на переоцінку вбудованого похідного інструменту: індексацію платежів на зміни поточного обмінного курсу гривні до базових курсів валют, передбачених договорами; застосована ефективна ставка відсотка для нарахування процентних витрат.

7 Розрахунки та операції з пов'язаними сторонами

Для цілей цієї фінансової звітності сторони вважаються пов'язаними, якщо одна з них має можливість контролювати іншу, знаходиться під спільним контролем або може мати суттєвий вплив на іншу сторону при прийнятті фінансових чи операційних рішень. Під час аналізу кожного випадку відносин, що можуть становити відносини між пов'язаними сторонами, звертається увага на суть цих відносин, а не лише на їхню юридичну форму.

Нижче показаний характер відносин з тими пов'язаними сторонами, з якими Компанія проводила значні операції або мала суттєві залишки за такими операціями:

	31 грудня 2019 року				31 грудня 2018 року			
Баланс	Материнське підприємство (Прим.1)	Дочірні підприємства (Прим. 9)	Компанії під спільним контролем SCM	Інші пов'яза-ні сторони SCM	Материнське підприємство (Прим.1)	Дочірні підприємства (Прим. 9)	Компанії під спільним контролем SCM	Інші пов'яза-ні сторони SCM
Актив з права користування	-	3 444 990	182 729	26 025	-	3 408 047	363 956	53 273
Інші фінансові інвестиції	-	698 215	-	-	-	698 214	-	-
Дебіторська заборгованість за основною діяльністю та інша дебіторська заборгованість	-	249 280	247 200	248	-	1 937 724	36 976	237
Дебіторська заборгованість за виданими авансами	-	-	1 243	-	-	-	957	-
Поточні фінансові інвестиції	-	-	292 476	-	-	-	546	-
Грошові кошти та їх еквіваленти	-	-	228 521	-	-	-	244 389	-
Витрати майбутніх періодів	-	-	32 114	-	-	-	39 085	-
Кредиторська заборгованість за основною діяльністю	-	(49 026)	(15 449)	-	-	(2 281)	(40 428)	(2 010)
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками		-	-	-	(5 382)	-	-	-
Орендні зобов'язання	-	(3 908 545)	(233 330)	(34 339)	-	(4 298 477)	(413 176)	(60 340)
Чисті активи, які належать учасникам	(4 795 808)	-	-	-	(4 143 992)	-	-	-
Інші поточні фінансові зобов'язання	-	(223 723)	(1 476 159)	-	-	-	(2 596 299)	-

	1 січня 2018 р.			
Баланс	Материнське підприємство (Прим.1)	Дочірні підприємства (Прим. 9)	Компанії під спільним контролем SCM	Інші пов'язані сторони SCM
Актив з права користування	-	1 047 979	383 373	13 004
Інші фінансові інвестиції	-	698 214	-	-
Дебіторська заборгованість за основною діяльністю та інша дебіторська заборгованість	-	457 115	130 569	136 096
Дебіторська заборгованість за виданими авансами	-	-	3 562	-
Поточні фінансові інвестиції	-	-	-	-
Грошові кошти та їх еквіваленти	-	-	822 111	-
Витрати майбутніх періодів	-	-	12 507	-
Кредиторська заборгованість за основною діяльністю	-	(78)	(29 944)	(1 367)
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	(153 105)	-	-	-
Орендні зобов'язання	-	(1 613 387)	(405 440)	(13 579)
Чисті активи, які належать учасникам	(4 047 022)	-	-	-
Інші поточні фінансові зобов'язання	-	(436 139)	(506 523)	-

7 Розрахунки та операції з пов'язаними сторонами (продовження)

	2019 рік				2018 рік			
Звіт про фінансові результати	Материнське підприємство (Прим.1	Дочірні підприємства (Прим. 9)	Компанії під спільним контролем SCM	Інші пов'язані сторони SCM	Материнське підприємство (Прим.1)	Дочірні підприємства (Прим. 9)	Компанії під спільним контролем SCM	Інші пов'язані сторони SCM
Виручка:	-	981 728	12 230 038	90 917	-	508 511	11 539 653	55 493
Включаючи організацію перевезень у власних (орендованих) вагонах	-	-	*12 041 622*	*90 892*	-	*690*	*10 945 986*	*54 645*
Інші операційні доходи	5 382	7 279	65 195	-	-	9 638	26 268	-
Фінансові доходи	-	39 088	54 855	-	-	-	84 659	-
Фінансова допомога, яка не підлягає поверненню	-	-	(1 562 000)	-	-	-	(2 550 000)	-
Спонсорські та доброчинні внески	-	-	(92 028)	-	-	-	-	-
Амортизація активів з права користування	-	(817 005)	(240 546)	(26 219)	-	(436 200)	(163 504)	(21 061)
Фінансові витрати	(651 816)	(588 784)	(72 980)	(8 016)	(172 427)	(297 199)	(73 790)	(9 284)
Закупки	-	(261 046)	(83 450)	-	-	(69 992)	(109 107)	(183 542)

Інші поточні фінансові зобов'язання

У 2019 та 2018 роках Компанія надала та отримала від пов'язаних сторін фінансову допомогу, що підлягає поверненню. Грошові потоки, що були включені у звіт про рух грошових коштів, становили:

	Інвестиційна діяльність, надходження / (відтік)	**Фінансова діяльність, надходження / (відтік)**
2019 рік		
Фінансова допомога, що підлягає поверненню	1 403 021	(896 417)
2018 рік		
Фінансова допомога, що підлягає поверненню	(1 175 281)	2 089 776

Застави

Станом на 31 грудня 2019 року Компанія надала як заставу за банківськими позиками пов'язаних та третіх сторін, що розміщені в пов'язаному банку, основні засоби балансовою вартістю 616 851 тисяча гривень (на 31 грудня 2018 року – 826 819 тисяч гривень та на 1 січня 2018 року – 2 105 473 тисячі гривень) та 1 413 349 тисяч гривень відповідно (на 31 грудня 2018 року - 1 490 420 тисяч гривень).

Станом на 31 грудня 2018 року пов'язана сторона надала свій депозит у сумі 3 835 тисяч гривень у заставу як грошове покриття банківської гарантії Компанії. Станом на 31 грудня 2019 року строк розміщення покриття банківської гарантії закінчився та депозит було виведено з-під застави.

Інші фінансові інвестиції

Інші фінансові інвестиції включають інвестиції у статутний капітал дочірніх підприємств (Примітка 9).

Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками

Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками – це оголошені дивіденди, які не були виплачені станом на 31 грудня 2018 року та 1 січня 2018 року.

Винагорода управлінському персоналу

У 2019 році винагорода ключового управлінського персоналу Компанії складалась із поточної заробітної плати, премій та відповідних відрахувань до фондів соціального страхування у загальній сумі 85 427 тисяч гривень (у 2018 році - 72 652 тисячі гривень).

8 Основні засоби та активи з права користування

Основні засоби

Рух основних засобів був таким:

	Залізничні вантажні вагони	Інші транспортні засоби	Будівлі та споруди	Машини та обладнання	Інші основні засоби	Всього
Переоцінена або первісна вартість						
На 1 січня 2018 р.	**4 732 407**	**1 775**	**391**	**110 351**	**74 993**	**4 919 917**
Надходження	408 997	1 411	-	7 998	6 024	424 430
Переведення з категорії -активи з права користування	342 126					342 126
Вибуття	(464 162)	-	-	(8)	(111)	(464 281)
Переоцінка	473 909	-	-	-	-	473 909
Уцінка за результатами переоцінки	(735)	-	-	-	-	(735)
Виключення накопиченої амортизації	(270 717)	-	-	-	-	(270 717)
На 31 грудня 2018 р.	**5 221 825**	**3 186**	**391**	**118 341**	**80 906**	**5 424 649**
Надходження	763 863	2 373	-	33 657	2 487	802 380
Переведення з категорії - активи з права користування	565	-	-	-	-	565
Вибуття	-	(302)	-	(114)	(312)	(728)
На 31 грудня 2019 р.	**5 986 253**	**5 257**	**391**	**151 884**	**83 081**	**6 226 866**
Знос та знецінення						
На 1 січня 2018 р.	**(314 395)**	**(1 406)**	**(182)**	**(64 029)**	**(9 395)**	**(389 407)**
Амортизація	(262 632)	(310)	(18)	(11 627)	(8 692)	(283 279)
Переведення з категорії -активи з права користування	(106 622)					(106 622)
Вибуття	8 729	-	-	-	111	8 840
Знецінення	(1 628)	-	-	-	-	(1 628)
Виключення накопиченої амортизації	270 717	-	-	-	-	270 717
На 31 грудня 2018 р.	**(405 831)**	**(1 716)**	**(200)**	**(75 656)**	**(17 976)**	**(501 379)**
Амортизація	(285 817)	(467)	(17)	(10 939)	(8 473)	(305 713)
Переведення з категорії - активи з права користування	(565)	-	-	-	-	(565)
Вибуття	-	302	-	114	288	704
На 31 грудня 2019 р.	**(692 213)**	**(1 881)**	**(217)**	**(86 481)**	**(26 161)**	**(806 953)**
Залишкова вартість основних засобів						
На 1 січня 2018 р.	**4 418 012**	**369**	**209**	**46 322**	**65 598**	**4 530 510**
На 31 грудня 2018 р.	**4 815 994**	**1 470**	**191**	**42 685**	**62 930**	**4 923 270**
На 31 грудня 2019 р.	**5 294 040**	**3 376**	**174**	**65 403**	**56 920**	**5 419 913**

8 Основні засоби та активи з права користування (продовження)

Активи з права користування

	Залізничні вантажні вагони	Інші транспортні засоби	Будівлі та споруди	Машини та обладнання	Інші основні засоби	Всього
Первісна вартість						
На 1 січня 2018 р.	**2 841 175**	**3 482**	**-**	**-**	**-**	**2 844 657**
Надходження	1 016 502	577	66 299	-	-	1 083 378
Переведення до категорії – основні засоби	(342 126)	-	-	-	-	(342 126)
Переоцінка орендного зобов'язання	2 236 233	135	-	-	-	2 236 368
На 31 грудня 2018 р.	**5 751 784**	**4 194**	**66 299**	**-**	**-**	**5 822 277**
Надходження	285 421	-	30 388	7 706	-	323 515
Переоцінка орендного зобов'язання	897 005	-	121	30	-	897 156
Вибуття	(367 175)	-	-	-	-	(367 175)
Переведення до категорії – основні засоби	(565)	-	-	-	-	(565)
На 31 грудня 2019 р.	**6 566 470**	**4 194**	**96 808**	**7 736**	**-**	**6 675 208**
Амортизація та знецінення						
На 1 січня 2018 р.	**(148 234)**	**(633)**	**-**	**-**	**-**	**(148 867)**
Амортизація	(809 207)	(956)	(2 356)	-	-	(812 519)
Переведення до категорії – основні засоби	106 622	-	-	-	-	106 622
Знецінення	(643)	-	-	-	-	(643)
На 31 грудня 2018 р.	**(851 462)**	**(1 589)**	**(2 356)**	**-**	**-**	**(855 407)**
Амортизація	(1 261 856)	(995)	(16 770)	(972)	-	(1 280 593)
Переведення до категорії – основні засоби	565	-	-	-	-	565
Вибуття	147 841	-	-	-	-	147 841
На 31 грудня 2019 р.	**(1 964 912)**	**(2 584)**	**(19 126)**	**(972)**	**-**	**(1 987 594)**
Залишкова вартість активів з права користування						
На 1 січня 2018 р.	**2 692 941**	**2 849**	**-**	**-**	**-**	**2 695 790**
На 31 грудня 2018 р.	**4 900 322**	**2 605**	**63 943**	**-**	**-**	**4 966 870**
На 31 грудня 2019 р.	**4 601 558**	**1 610**	**77 682**	**6 764**	**-**	**4 687 614**
Залишкова вартість основних засобів та активів з права користування						
На 1 січня 2018 р.	**7 110 953**	**3 218**	**209**	**46 322**	**65 598**	**7 226 300**
На 31 грудня 2018 р.	**9 716 316**	**4 075**	**64 134**	**42 685**	**62 930**	**9 890 140**
На 31 грудня 2019 р.	**9 895 598**	**4 986**	**77 856**	**72 167**	**56 920**	**10 107 527**

Накопичений знос та знецінення у групі основних засобів та активів з права користування «Залізничні вантажні вагони» на 1 січня 2018 року відноситься до активів на тимчасово неконтрольованій території України.

Рух знецінення

	Визнано у складі збитку	Визнано у складі інших сукупних доходів	Всього
2018 рік			
Знецінення	1 024	1 247	2 271
Уцінка за результатами переоцінки	186	549	735
Всього знецінення основних засобів та активів з права користування	**1 210**	**1 796**	**3 006**

8 Основні засоби та активи з права користування (продовження)

Справедлива вартість

Залізничні вагони були переоцінені до ринкової вартості станом на 31 грудня 2018 року. Оцінка була проведена незалежним оцінювачем. У таблиці далі подано аналіз нефінансових активів, обліковуваних за справедливою вартістю, за методом оцінки.

	Оцінка справедливої вартості станом на 31 грудня 2018 року з використанням		
	Ціни котирувань на активних ринках для ідентичних активів (Рівень 1)	**Значних інших параметрів, наявних на ринку даних для спостереження (Рівень 2)**	**Значних параметрів, що не базуються виключно на наявних на ринку даних для спостереження (Рівень 3)**
Оцінки справедливої вартості, що застосовуються на повторюваній основі			
Залізничні вантажні вагони	-	-	4 815 994

Справедлива вартість вагонів, що відноситься до Рівня 3, визначена з використанням витратного підходу оцінки на основі пропозицій виробників і дилерів на нові вагони скоригованих на знос та вартість ремонтів. Найзначнішим параметром, що використовувався під час проведення оцінки, є ціна за новий вагон.

Станом на 31 грудня 2019 року балансова вартість вагонів становила б 2 723 157 тисяч гривень, якби вагони обліковувалися за первісною вартістю мінус знос та знецінення (на 31 грудня 2018 року - 1 946 139 тисяч гривень та на 1 січня 2018 року – 1 472 499 тисяч гривень).

Основні засоби в заставі

Станом на 31 грудня 2019 року залізничні вагони балансовою вартістю 2 030 200 тисяч гривень (на 31 грудня 2018 року - 2 317 239 тисяч гривень та на 1 січня 2018 року – 2 105 473 тисячі гривень) були надані в заставу як забезпечення банківських позик пов'язаних та третіх сторін (Примітка 7, 30).

Передоплати за основні засоби

Незавершені капітальні інвестиції на 31 грудня 2019 року включали передоплати за основні засоби в сумі 183 605 тисяч гривень (на 31 грудня 2018 року – 320 919 тисяч гривень та на 1 січня 2018 року – нуль).

Активи на тимчасово неконтрольованій території України

У таблиці далі наведено зведену інформацію про залізничні вантажні вагони, що заблоковано на тимчасово неконтрольованій території України, а також збитки від знецінення визнані станом на 31 грудня 2019 року:

	Кількість одиниць*	**Збитки від знецінення**
Залізничні вагони у власності Компанії	520	201 876
Залізничні вагони, що утримуються на умовах продажу та зворотної оренди з правом викупу/переходом права власності	154	65 621
Залізничні вагони, що утримуються на умовах оренди з правом викупу/переходом права власності	132	48 834
Залізничні вагони, що утримуються на умовах оренди без права викупу/переходу права власності	1 381	-
Всього заблокованих залізничних вагонів та знецінення	**2 187**	**316 331**

**класифікацію залізничних вагонів на власні або орендовані подано згідно з умовами, що діють на 31 грудня 2019 року*

Сума компенсації за вартість заблокованих вагонів, утримуваних на умовах оренди без права викупу/переходу права власності, залежить від подальшого розвитку подій на сході України (Примітка 2) та результатів переговорів між Компанією та орендодавцями. Втрата власних вантажних вагонів, не призводить до виникнення компенсаційного ризику, і зобов'язання, пов'язані з вантажними вагонами, що використовуються на умовах оренди з правом викупу/переходом права власності, уже були відображені в балансі Компанії.

9 Довгострокові фінансові інвестиції

Довгострокові фінансові інвестиції Компанії були представлені інвестиціями в дочірні підприємства, які включають такі об'єкти інвестування:

Назва об'єкта інвестування	Країна реєстрації	31 грудня 2019 р. Частка володіння, %	31 грудня 2019 р. Балансова вартість	31 грудня 2018 р. Частка володіння, %	31 грудня 2018 р. Балансова вартість	1 січня 2018 р. Частка володіння, %	1 січня 2018 р. Балансова вартість
ПрАТ «Укртранслізинг»	Україна	49,96%	660 251	49,96%	660 251	49,96%	660 251
Корпорація «Міжрегіональний промисловий союз»	Україна	99,73%	33 994	99,73%	33 994	99,73%	33 994
Інші інвестиції в дочірні підприємства	Україна	99,00% - 100%	3 970	99,00% - 99,90%	3 969	99,00% - 99,90%	3 969
Всього довгострокових фінансових інвестицій			**698 215**		**698 214**		**698 214**

10 Запаси

	31 грудня 2019 р.	31 грудня 2018 р.	1 січня 2018 р.
Виробничі запаси	133 183	92 823	70 512
Незавершене виробництво	1 115	1 795	288
Товари для перепродажу	-	-	10 649
Всього товарно-матеріальних запасів	**134 298**	**94 618**	**81 449**

11 Дебіторська заборгованість за основною діяльністю та інша дебіторська заборгованість

	31 грудня 2019 р.	31 грудня 2018 р.	1 січня 2018 р.
Дебіторська заборгованість за надані послуги з ремонту залізничних вагонів	181 743	379 078	71 231
Дебіторська заборгованість за продані запасні частини та вузли вагонів	6 976	118 601	207 874
Дебіторська заборгованість за надані послуги залізничного перевезення та експедиції вантажів	245 323	50 008	152 176
Інша дебіторська заборгованість за основною діяльністю	19 868	5 414	10 434
Мінус резерв під очікувані кредитні збитки	(2 964)	(36 833)	(123 736)
Всього дебіторської заборгованості за основною діяльністю	**450 946**	**516 268**	**317 979**
Фінансова допомога, що підлягає поверненню	410 575	2 088 066	313 752
Інша дебіторська заборгованість	13 525	190 264	389 267
Мінус резерв під очікувані кредитні збитки	(9 913)	(112 741)	(34 182)
Всього фінансової дебіторської заборгованості	**865 133**	**2 681 857**	**986 816**

Станом на 31 грудня 2019 року, 31 грудня 2018 року та 1 січня 2018 року справедлива вартість дебіторської заборгованості за основною діяльністю та іншої дебіторської заборгованості Компанії приблизно дорівнює її балансовій вартості.

Станом на 31 грудня 2019 року 100% фінансової дебіторської заборгованості деноміновано у гривнях (на 31 грудня 2018 року – 100% у гривнях та на 1 січня 2018 року – 99% у гривнях, 1% - у російських рублях).

Компанія застосовує спрощений підхід до створення резервів під очікувані кредитні збитки, передбачений МСФЗ 9. Рівні очікуваних збитків ґрунтуються на середній річній дохідності до погашення корпоративних облігацій українських компаній, скоригованій на очікуваний строк погашення. Якщо кредитний ризик клієнта значно змінюється після дати визнання відповідної дебіторської заборгованості, рівень очікуваних збитків переглядається з урахуванням індивідуальної оцінки кредитної якості клієнта та прогнозної інформації

11 Дебіторська заборгованість за основною діяльністю та інша дебіторська заборгованість (продовження)

У таблиці далі пояснюються зміни в сумі оціночного резерву під очікувані кредитні збитки від дебіторської заборгованості за основною діяльністю та іншої дебіторської заборгованості за спрощеною моделлю ОКЗ з початку до закінчення річного періоду:

	Резерв під очікувані кредитні збитки
Залишок на 31 грудня 2018 р.	**149 574**
Нові інструменти, які придбані або створені Компанією	1 087
Інструменти, визнання яких припинене за період	(133 656)
Зміни оцінок та припущень	(4 126)
Всього зменшення резерву під очікувані кредитні збитки у складі прибутку чи збитку за період	(136 695)
Списання за рахунок резерву	(2)
Залишок на 31 грудня 2019 р.	**12 877**

У сумі резерву під очікувані кредитні збитки від фінансової дебіторської заборгованості за 2018 рік відбулись такі зміни:

	Резерв під очікувані кредитні збитки
Залишок на 1 січня 2018 р.	**157 918**
Нові інструменти, які придбані або створені Компанією	3 680
Інструменти, визнання яких припинене за період	(567)
Зміни оцінок та припущень	(11 457)
Всього зменшення резерву під очікувані кредитні збитки у складі прибутку чи збитку за період	(8 344)
Залишок на 31 грудня 2018 р.	**149 574**

Нижче представлено аналіз дебіторської заборгованості за основною діяльністю та іншої дебіторської заборгованості та резерву під очікувані кредитні збитки за кредитною якістю станом на 31 грудня 2019 року , на 31 грудня 2018 року та на 1 січня 2018 року:

11 Дебіторська заборгованість за основною діяльністю та інша дебіторська заборгованість (продовження)

31 грудня 2019 р.

Класифікація за кредитним рейтингом	Рівень збитків	Валова балансова вартість	ОКЗ за весь строк	Балансова вартість	Основа
Дебіторська заборгованість за основною діяльністю від пов'язаних сторін	100%	1 789	(1 789)	-	*Індивідуальний рівень, що ґрунтується на очікуваних грошових потоках та прогнозній інформації*
Дебіторська заборгованість за основною діяльністю – кредитно-знецінена	100%	343	(343)	-	
Інша дебіторська заборгованість - кредитно-знецінена	100%	9 375	(9 375)	-	
Загальна сума дебіторської заборгованості, до якої був застосований індивідуальний підхід для визначення очікуваних кредитних збитків		**11 507**	**(11 507)**	**-**	
Фінансова допомога, що підлягає поверненню	4,9%	324 564	(425)	324 139	*Середня дохідність до погашення корпоративних облігацій, скоригована на очікуваний строк погашення*
Фінансова допомога, що підлягає поверненню, надана пов'язаним сторонам	4,9%	86 011	(113)	85 898	
Дебіторська заборгованість за основною діяльністю від пов'язаних сторін	4.8%-8.5%	409 145	(635)	408 510	
Інша дебіторська заборгованість від пов'язаних сторін	-	3 076	-	3 076	
Дебіторська заборгованість за основною діяльністю	4.9%	42 633	(197)	42 436	
Інша дебіторська заборгованість	-	1 074	-	1 074	
Загальна сума дебіторської заборгованості, до якої був застосований груповий підхід для визначення очікуваних кредитних збитків		**866 503**	**(1 370)**	**865 133**	
Всього фінансової дебіторської заборгованості		**878 010**	**(12 877)**	**865 133**	

31 грудня 2018 р.

Класифікація за кредитним рейтингом	Рівень збитків	Валова балансова вартість	ОКЗ за весь строк	Балансова вартість	Основа
Фінансова допомога, що підлягає поверненню – кредитно-знецінена	11,3%	599 033	(67 481)	531 552	*Індивідуальний рівень, що ґрунтується на очікуваних грошових потоках та прогнозній інформації*
Дебіторська заборгованість за основною діяльністю – кредитно-знецінена	30,6%	117 481	(35 998)	81 483	
Інша дебіторська заборгованість - кредитно-знецінена	38,1%	94 069	(35 794)	58 275	
Загальна сума дебіторської заборгованості, до якої був застосований індивідуальний підхід для визначення очікуваних кредитних збитків		**810 583**	**(139 273)**	**671 310**	
Фінансова допомога, що підлягає поверненню, надана пов'язаним сторонам	7,5%	1 489 033	(2 932)	1 486 101	*Середня дохідність до погашення корпоративних облігацій, скоригована на очікуваний строк погашення*
Дебіторська заборгованість за основною діяльністю від пов'язаних сторін	7,2%-9,9%	404 932	(775)	404 157	
Інша дебіторська заборгованість від пов'язаних сторін	7,2%-7,5%	90 970	(6 291)	84 679	
Дебіторська заборгованість за основною діяльністю	7,5%	30 688	(60)	30 628	
Інша дебіторська заборгованість	7,5%	5 225	(243)	4 982	
Загальна сума дебіторської заборгованості, до якої був застосований груповий підхід для визначення очікуваних кредитних збитків		**2 020 848**	**(10 301)**	**2 010 547**	
Всього фінансової дебіторської заборгованості		**2 831 431**	**(149 574)**	**2 681 857**	

11 Дебіторська заборгованість за основною діяльністю та інша дебіторська заборгованість (продовження)

1 січня 2018 р.

Класифікація за кредитним рейтингом	Рівень збитків	Валова балансова вартість	ОКЗ за весь строк	Балансова вартість	Основа
Дебіторська заборгованість за основною діяльністю – кредитно-знецінена	59,4%	207 874	(123 498)	84 376	*Індивідуальний рівень, що ґрунтується на очікуваних грошових потоках та прогнозній інформації*
Інша дебіторська заборгованість - кредитно-знецінена	26,6%	84 728	(22 528)	62 200	
Загальна сума дебіторської заборгованості, до якої був застосований індивідуальний підхід для визначення очікуваних кредитних збитків		**292 602**	**(146 026)**	**146 576**	
Фінансова допомога, що підлягає поверненню, надана пов'язаним сторонам	4,9%	313 752	(415)	313 337	*Середня дохідність до погашення корпоративних облігацій, скоригована на очікуваний строк погашення*
Дебіторська заборгованість за основною діяльністю від пов'язаних сторін	3,7%-7,4%	181 928	(169)	181 759	
Інша дебіторська заборгованість від пов'язаних сторін	3,7%-7,4%	239 671	(10 987)	228 684	
Дебіторська заборгованість за основною діяльністю	4,9%	51 913	(69)	51 844	
Інша дебіторська заборгованість	4,9%	64 868	(252)	64 616	
Загальна сума дебіторської заборгованості, до якої був застосований груповий підхід для визначення очікуваних кредитних збитків		**852 132**	**(11 892)**	**840 240**	
Всього фінансової дебіторської заборгованості		**1 144 734**	**(157 918)**	**986 816**	

12 Поточні фінансові інвестиції

Поточні фінансові інвестиції складаються з таких статей:

	31 грудня 2019 р.	31 грудня 2018 р.	1 січня 2018 р.
Депозити розміщені *строком від 3 місяців до 1 року*	51 509	556	-
Депозити з обмеженим правом використання	236 862	-	-
Грошові кошти з обмеженим правом використання	6 724	-	-
Інші фінансові інвестиції	-	-	84
Резерв під очікувані кредитні збитки	(2 514)	(10)	-
Всього поточних фінансових інвестицій	**292 581**	**546**	**84**

Станом на 31 грудня 2019 року, 31 грудня 2018 року та 1 січня 2018 року справедлива вартість поточних фінансових інвестицій Компанії приблизно дорівнює їхній балансовій вартості. Станом на 31 грудня 2019 року 98% поточних фінансових інвестицій було деноміновано у доларах США та 2% - у євро (на 31 грудня 2018 року – 100 % у доларах США; на 1 січня 2018 року – 100% у гривнях).

Станом на 31 грудня 2019 року депозити з обмеженим правом використання були надані в заставу за банківськими позиками третіх сторін, що розміщені у пов'язаному банку (Примітка 30).

Далі подано аналіз поточних фінансових інвестицій за кредитною якістю:

	31 грудня 2019 р.	31 грудня 2018 р.	1 січня 2018 р.
Рейтинг за оцінкою рейтингової агенції Fitch Ratings:			
- «B» зі стабільним прогнозом	292 476	546	-
Рейтинг за оцінкою рейтингової агенції Moody's:			
- «B» зі стабільним прогнозом	105	-	-
Без рейтингу	-	-	84
Всього поточних фінансових інвестицій	**292 581**	**546**	**84**

12 Поточні фінансові інвестиції (продовження)

У таблиці далі пояснюються зміни у сумі оціночного резерву під очікувані кредитні збитки від поточних фінансових інвестицій з початку до закінчення річного періоду:

	Резерв під очікувані кредитні збитки
Залишок на 31 грудня 2018 р.	**10**
Нові інструменти, придбані або створені Компанією	3 485
Інструменти, визнання яких припинене за період	(981)
Всього збільшення резерву під очікувані кредитні збитки у складі прибутку чи збитку за період	2 504
Залишок на 31 грудня 2019 р.	**2 514**

У сумі оціночного резерву під очікувані кредитні збитки від поточних фінансових інвестицій за 2018 рік відбулись такі зміни:

	Резерв під очікувані кредитні збитки
Залишок на 1 січня 2018 р.	**-**
Нові інструменти, придбані або створені Компанією	10
Інструменти, визнання яких припинене за період	-
Всього збільшення резерву під очікувані кредитні збитки у складі прибутку чи збитку за період	10
Залишок на 31 грудня 2018 р.	**10**

Оціночний резерв під очікувані кредитні збитки був визнаний на основі середньої дохідності до погашення корпоративних облігацій, скоригованої на очікуваний строк погашення.

13 Грошові кошти та їх еквіваленти

	31 грудня 2019 р.	31 грудня 2018 р.	1 січня 2018 р.
Поточні рахунки	127 295	40 330	62 944
Банківські депозити строком до 3 місяців	105 000	205 058	763 088
Резерв під очікувані кредитні збитки	(59)	(1 419)	(1 590)
Всього грошових коштів та їх еквівалентів	**232 236**	**243 969**	**824 442**

Станом на 31 грудня 2019 року 97% грошових коштів та їх еквівалентів було деноміновано у гривнях та 3% - у доларах США (на 31 грудня 2018 року – 23 % у гривнях, 77% - у доларах США; на 1 січня 2018 року – 99 % у гривнях, 1% - у російських рублях).

Значна частина грошових коштів та їх еквівалентів розміщена у пов'язаному банку (Примітка 7).

Далі подано аналіз грошових коштів та їх еквівалентів за кредитною якістю:

	31 грудня 2019 р.	31 грудня 2018 р.	1 січня 2018 р.
Рейтинг за оцінкою рейтингової агенції Fitch Ratings:			
- «B» зі стабільним прогнозом	228 822	243 937	822 199
Без рейтингу	3 414	32	2 243
Всього грошових коштів та їх еквівалентів	**232 236**	**243 969**	**824 442**

13 Грошові кошти та їх еквіваленти (продовження)

У таблиці далі пояснюються зміни в сумі оціночного резерву під очікувані кредитні збитки від грошових коштів та їх еквівалентів з початку до закінчення річного періоду:

	Резерв під очікувані кредитні збитки
Залишок на 31 грудня 2018 р.	**1 419**
Нові інструменти, придбані або створені Компанією	909
Інструменти, визнання яких припинене за період	(2 269)
Всього зменшення резерву під очікувані кредитні збитки у складі прибутку чи збитку за період	(1 360)
Залишок на 31 грудня 2019 р.	**59**

У сумі оціночного резерву під очікувані кредитні збитки від грошових коштів та їх еквівалентів за 2018 рік відбулись такі зміни:

	Резерв під очікувані кредитні збитки
Залишок на 1 січня 2018 р.	**1 590**
Нові інструменти, придбані або створені Компанією	1 419
Інструменти, визнання яких припинене за період	(1 590)
Всього зменшення резерву під очікувані кредитні збитки у складі прибутку чи збитку за період	(171)
Залишок на 31 грудня 2018 р.	**1 419**

Усі грошові кошти та їх еквіваленти не прострочені, їхня справедлива вартість приблизно дорівнює балансовій вартості.

14 Інші зобов'язання

	31 грудня 2019 р.	31 грудня 2018 р.	1 січня 2018 р.
Довгострокові			
Чисті активи, які належать учасникам	4 795 808	4 143 992	4 047 022
Небанківські позикові кошти	309 431	516 156	430 033
Зобов'язання з оренди з правом викупу/переходом права власності	841 534	1 218 139	1 064 008
Зобов'язання з оренди без права викупу/переходу права власності	2 484 349	2 514 410	1 273 899
	8 431 122	**8 392 697**	**6 814 962**
Поточні			
Небанківські позикові кошти	1 868 876	2 783 430	1 127 181
Зобов'язання з оренди з правом викупу/переходом права власності	278 477	318 084	48 164
Зобов'язання з оренди без права викупу/переходу права власності	1 414 183	1 889 387	1 093 901
ПДВ, який належить до зобов'язань з оренди без права викупу/переходу права власності	26 444	110 399	99 002
Заборгованість за договорами відступлення права вимоги	-	-	436 139
Інше	312	183	119
	3 588 292	**5 101 483**	**2 804 506**
Всього інших фінансових зобов'язань	**12 019 102**	**13 493 997**	**9 619 349**
Всього інших нефінансових зобов'язань	**312**	**183**	**119**
Всього інших зобов'язань	**12 019 414**	**13 494 180**	**9 619 468**

14 Інші зобов'язання (продовження)

а) Чисті активи, які належать учасникам

Далі показано кумулятивне збільшення чистих активів, які належать учасникам Компанії, протягом звітного періоду:

	Сплачений капітал (аналогічно **Зареєстрованому капіталу**)	Резерв переоцінки (аналогічно **Капіталу у дооцінках**)	**Накопичена переоцінка за вирахуванням резерву переоцінки**		**Всього чисті активи, які належать учасникам**
			Накопичена переоцінка (аналогічно **Резервному капіталу**)	Накопичена переоцінка (аналогічно **Нерозподіленому прибутку (непокритому збитку)**)	
Залишок на 1 січня 2018 р.	**1 218 000**	**2 415 523**	**32 336**	**381 163**	**4 047 022**
Переоцінка чистих активів, які належать учасникам Компанії	-	387 133	-	(290 163)	**96 970**
Реалізований резерв переоцінки	-	(389 705)	-	389 705	-
Інші зміни	-	-	(3 815)	3 815	-
Залишок на 31 грудня 2018 р.	**1 218 000**	**2 412 951**	**28 521**	**484 520**	**4 143 992**
Переоцінка чистих активів, які належать учасникам Компанії	-	-	-	651 816	**651 816**
Реалізований резерв переоцінки	-	(156 848)	-	156 848	-
Інші зміни	-	-	-	-	-
Залишок на 31 грудня 2019 р.	**1 218 000**	**2 256 103**	**28 521**	**1 293 184**	**4 795 808**

б) Зобов'язання з оренди без права викупу/переходу права власності

Далі показані строки погашення загальної суми зобов'язання з оренди без права викупу/переходу права власності без ПДВ:

	31 грудня 2019 р.	**31 грудня 2018 р.**	**1 січня 2018 р.**
- До 1 року	1 527 317	2 006 114	1 143 370
- 1 – 5 років	3 301 266	3 623 365	1 761 688
- Понад 5 років	950 146	138 668	92 364
	5 778 729	**5 768 147**	**2 997 422**
Майбутні фінансові витрати	(1 880 197)	(1 364 350)	(629 622)
Чисте зобов'язання з оренди без права викупу/переходу права власності	**3 898 532**	**4 403 797**	**2 367 800**
Мінус: - Прострочені орендні платежі, включаючи нараховані проценти	(6 838)	(341 477)	(431 032)
- Заборгованість з погашенням до 1 року	(1 407 345)	(1 547 910)	(662 869)
Заборгованість з погашенням після 1 року	**2 484 349**	**2 514 410**	**1 273 899**

14 Інші зобов'язання (продовження)

Приведена вартість майбутніх платежів за зобов'язанням з оренди без права викупу/переходу права власності є такою:

	31 грудня 2019 р.	31 грудня 2018 р.	1 січня 2018 р.
- До 1 року	1 414 183	1 889 387	1 093 901
- 1 – 5 років	2 227 113	2 458 859	1 233 872
- Понад 5 років	257 236	55 551	40 027
Чисте зобов'язання з оренди без права викупу/переходу права власності	**3 898 532**	**4 403 797**	**2 367 800**

Далі показані зміни в сумі зобов'язання з оренди без права викупу/переходу права власності за звітний період:

На 1 січня 2018 р.	**2 367 800**
Нова оренда	326 956
Переоцінка	2 236 368
Погашення	(723 171)
Проценти нараховані	366 026
Проценти сплачені	(163 730)
Курсові різниці	(6 452)
На 31 грудня 2018 р.	**4 403 797**
Нова оренда	323 105
Переоцінка	897 159
Погашення	(1 214 336)
Проценти нараховані	641 303
Проценти сплачені	(843 599)
Припинення оренди	(238 838)
Курсові різниці	(70 583)
Інші зміни	524
На 31 грудня 2019 р.	**3 898 532**

в) Небанківські позикові кошти

У 2019 році та в попередніх роках Компанія продала залізничні вантажні вагони фінансовим установам і відразу уклала угоди про оренду з правом викупу/переходом права власності тих самих активів. Відповідно до вимог МСФЗ 15 та МСФЗ 9, операції з продажу вагонів та їх отриманням назад у оренду були обліковані у складі небанківських позикових коштів.

Далі показані передбачені договорами дати перегляду процентних ставок за небанківськими позиковими коштами:

	31 грудня 2019 р.	31 грудня 2018 р.	1 січня 2018 р.
До 1 року	1 699 882	2 596 299	992 419
1 – 5 років	478 425	703 287	564 795
Всього позикових коштів	**2 178 307**	**3 299 586**	**1 557 214**

Строки погашення небанківських позикових коштів Компанії є такими:

	31 грудня 2019 р.	31 грудня 2018 р.	1 січня 2018 р.
До 1 року	1 868 876	2 783 430	1 127 181
1 – 5 років	309 431	516 156	430 033
Всього позикових коштів	**2 178 307**	**3 299 586**	**1 557 214**

14 Інші зобов'язання (продовження)

Далі показані зміни суми небанківських позикових коштів протягом звітного періоду:

	Небанківські позикові кошти		
	Фінансова допомога, що підлягає поверненню	Зворотна оренда з правом викупу/переходом права власності	Всього
На 1 січня 2018 р.	**506 523**	**1 050 691**	**1 557 214**
Отримання	2 089 776	148 122	2 237 898
Погашення	-	(484 901)	(484 901)
Проценти нараховані	-	95 658	95 658
Проценти сплачені	-	(131 178)	(131 178)
Курсові різниці	-	76 511	76 511
Зміна умов / припинення визнання	-	(51 306)	(51 306)
Інші зміни	-	(310)	(310)
На 31 грудня 2018 р.	**2 596 299**	**703 287**	**3 299 586**
Отримання	-	43 548	43 548
Погашення	(896 417)	(195 546)	(1 091 963)
Проценти нараховані	-	51 822	51 822
Проценти сплачені	-	(51 860)	(51 860)
Курсові різниці	-	(72 127)	(72 127)
Зміна умов / припинення визнання	-	(699)	(699)
Інші зміни	-	-	-
На 31 грудня 2019 р.	**1 699 882**	**478 425**	**2 178 307**

(г) Зобов'язання з оренди з правом викупу/переходом права власності

Далі показані строки погашення загальної суми зобов'язання з оренди з правом викупу/переходом права власності:

	31 грудня 2019 р.	31 грудня 2018 р.	1 січня 2018 р.
До 1 року	365 382	443 599	195 589
1 – 5 років	783 096	1 159 668	1 453 335
Понад 5 років	266 673	404 745	-
	1 415 151	**2 008 012**	**1 648 924**
Майбутні фінансові витрати	(295 140)	(471 789)	(536 752)
Чисте зобов'язання з оренди з правом викупу/переходом права власності	**1 120 011**	**1 536 223**	**1 112 172**
Мінус: - Нараховані проценти	(4 514)	(12 870)	(14 854)
- Заборгованість з погашенням до 1 року	(273 963)	(305 214)	(33 310)
Заборгованість з погашенням після 1 року	**841 534**	**1 218 139**	**1 064 008**

Приведена вартість майбутніх платежів за зобов'язанням з оренди з правом викупу/переходом права власності є такою:

	31 грудня 2019 р.	31 грудня 2018 р.	1 січня 2018 р.
- До 1 року	278 477	318 084	48 164
- 1 – 5 років	615 741	891 048	1 064 008
- Понад 5 років	225 793	327 091	-
Чисте зобов'язання з оренди з правом викупу/переходом права власності	**1 120 011**	**1 536 223**	**1 112 172**

14 Інші зобов'язання (продовження)

Далі показані зміни в сумі зобов'язання з оренди з правом викупу/переходом права власності за звітний період:

На 1 січня 2018 р.	**1 112 172**
Нова оренда	752 828
Погашення	(496 252)
Проценти нараховані	180 899
Проценти сплачені	(186 724)
Курсові різниці	95 315
Зміна умов / припинення визнання	(72 581)
Нарахований ПДВ	150 566
На 31 грудня 2018 р.	**1 536 223**
Нова оренда	-
Погашення	(287 758)
Проценти нараховані	123 715
Проценти сплачені	(133 083)
Курсові різниці	(118 487)
Зміна умов / припинення визнання	(599)
Нарахований ПДВ	-
На 31 грудня 2019 р.	**1 120 011**

(д) Додаткова інформація

У вересні 2018 року Компанія здійснила суттєву зміну умов наявної заборгованості за договорами лізингу з правом викупу/переходом права власності, яка була облікована як врегулювання початкового фінансового зобов'язання та визнання нового фінансового зобов'язання. Зміни умов зобов'язання були визначені суттєвими, передусім, на підставі якісної інформації, вираженої як зміна таких ключових факторів:
- зміна валюти індексації грошових потоків з поточного обмінного курсу гривні до російського рубля на поточний обмінний курс гривні до долара США протягом строку контракту;
- зміна процентних ставок (Примітка 27);
- зміна строків погашення.

Договори лізингу Компанії передбачають дотримання фінансових показників на основі цієї окремої фінансової звітності за МСФЗ за 2019 рік і не перевіреної аудиторами фінансової звітності за національними стандартами за 2018 рік. Керівництво вважає, що Компанія дотримувалась відповідних вимог станом на 31 грудня 2019 року, 31 грудня 2018 року та 1 січня 2018 року.

Активи, отримані Компанією за договорами лізингу з правом викупу/переходом права власності, балансова вартість яких розкрита у Примітці 26, є активами з обмеженим використанням, оскільки в разі невиконання зобов'язань права на актив в оренді повертаються до орендодавця.

Небанківські позикові кошти та орендні зобов'язання станом на 31 грудня 2019 року, 31 грудня 2018 року та 1 січня 2018 року деноміновані або індексовані в таких валютах:

	31 грудня 2019 р.				31 грудня 2018 р.			
	Російські рублі	Гривні	Долари США	Євро	Російські рублі	Гривні	Долари США	Євро
Небанківські позикові кошти	-	1 699 882	478 425	-	-	2 596 299	703 287	-
Зобов'язання з оренди з правом викупу/переходом права власності	-	68 459	1 051 552	-	-	86 885	1 449 338	-
Зобов'язання з оренди без права викупу/переходу права власності	-	3 527 796	340 864	29 872	-	3 879 674	508 060	16 063
Всього	**-**	**5 296 137**	**1 870 841**	**29 872**	**-**	**6 562 858**	**2 660 685**	**16 063**

14 Інші зобов'язання (продовження)

	1 січня 2018 р.			
	Російські рублі	Гривні	Долари США	Євро
Небанківські позикові кошти	932 928	506 523	117 763	-
Зобов'язання з оренди з правом викупу/переходом права власності	1 108 910	-	3 262	-
Зобов'язання з оренди без права викупу/переходу права власності	-	1 931 295	400 096	36 409
Всього	**2 041 838**	**2 437 818**	**521 121**	**36 409**

Станом на 31 грудня 2019 року, 31 грудня 2018 року та 1 січня 2018 року справедлива вартість небанківських позикових коштів та зобов'язань з оренди з правом викупу/переходом права власності Компанії у гривнях та доларах США приблизно дорівнює їхній балансовій вартості, оскільки вплив дисконтування є незначним. Справедлива вартість ґрунтується на грошових потоках, дисконтованих з використанням річної ставки дисконту 15% для гривні та 10% для долара США (на 31 грудня 2018 року – 21% для гривні та 10% для долара США; на 1 січня 2018 року – 16% для гривні та 12% для долара США), та відноситься до рівня 2 ієрархії справедливої вартості.

Станом на 31 грудня 2019 року, 31 грудня 2018 року деякі небанківські позикові кошти та орендні зобов'язання Компанії деноміновані у гривні та індексуються на зміни поточного обмінного курсу гривні до долара США протягом строку контракту (станом на 1 січня 2018 року – індексуються на зміни поточного обмінного курсу гривні до російського рубля і гривні до долара США). Механізм індексації є вбудованим похідним інструментом і передбачає принцип обмеження мінімальної суми: у разі підвищення курсу гривні (офіційний курс гривні до встановленої валюти в контракті буде меншим, ніж погоджений) індексаційне коригування (зменшення суми зобов'язання) обмежується сумою нарахованих процентів до сплати за цими зобов'язаннями або понижувальний коефіцієнт не застосовується (коефіцієнт коригування дорівнює одиниці). Внаслідок застосування цього принципу обмеження мінімальної суми, сума зобов'язання не може бути нижчою, ніж непогашена основна сума, визначена в гривнях при укладанні договору. У результаті цього ці зобов'язання по суті аналогічні зобов'язанням, деномінованим у російських рублях або доларах США. Принцип обмеження мінімальної суми був оцінений як додатковий вбудований похідний інструмент. Відповідно, для цілей розкриття інформації про валютний ризик ці зобов'язання представлені як деноміновані у російських рублях чи доларах США, а сума індексації (курсовий коефіцієнт) представлена у складі прибутків та збитків від курсової різниці у прибутку чи збитку.

Станом на 31 грудня 2019 року суми цих зобов'язань є такими:

(i) зобов'язання з оренди з правом викупу/переходом права власності у сумі 1 051 552 тисячі гривень, у тому числі коригування на курсовий коефіцієнт у сумі 70 527 тисяч гривень (станом на 31 грудня 2018 року – зобов'язання з оренди з правом викупу/переходом права власності у сумі 1 449 338 тисячі гривень, у тому числі коригування на курсовий коефіцієнт у сумі 238 490 тисяч гривень; станом на 1 січня 2018 року – зобов'язання з оренди з правом викупу/переходом права власності у сумі 1 112 172 тисячі гривень, у тому числі коригування на курсовий коефіцієнт у сумі 351 612 тисяч гривень);

(ii) небанківські позикові кошти у сумі 478 425 тисяч гривень, у тому числі коригування на курсовий коефіцієнт у сумі 78 769 тисяч гривень (станом на 31 грудня 2018 року – небанківські позикові кошти у сумі 703 287 тисяча гривень, у тому числі коригування на курсовий коефіцієнт у сумі 197 235 тисяч гривень; станом на 1 січня 2018 року – небанківські позикові кошти у сумі 1 050 691 тисяча гривень, у тому числі коригування на курсовий коефіцієнт у сумі 329 548 тисяч гривень).

15 Кредиторська заборгованість за основною діяльністю

	31 грудня 2019 р.	31 грудня 2018 р.	1 січня 2018 р.
Кредиторська заборгованість за отримані послуги з ремонту залізничних вагонів	54 508	21 090	52 110
Кредиторська заборгованість за транспортно-експедиторське обслуговування	49 026	34 816	190
Інша кредиторська заборгованість за основною діяльністю	43 557	15 643	40 415
Всього фінансової кредиторської заборгованості	**147 091**	**71 549**	**92 715**

15 Кредиторська заборгованість за основною діяльністю (продовження)

Станом на 31 грудня 2019 року 98% фінансової кредиторської заборгованості деноміновано у гривнях, 1 % - у російських рублях та 1% в євро (на 31 грудня 2018 року - 93% у гривнях, 4% - у доларах США та 3% у євро; на 1 січня 2018 року – 54% у гривнях, 44% у доларах США та 2% у російських рублях)

Станом на 31 грудня 2019 року, 31 грудня 2018 року та 1 січня 2018 року справедлива вартість фінансової кредиторської заборгованості Компанії приблизно дорівнює її балансовій вартості.

16 Забезпечення та нараховані зобов'язання за короткостроковими виплатами працівникам

	31 грудня 2019 р.	31 грудня 2018 р.	1 січня 2018 р.
Нарахування за невикористаними відпустками	18 797	17 254	12 760
Винагорода, нарахована працівникам за результатами роботи за рік	14 285	10 648	10 002
Всього забезпечень та нарахованих зобов'язань за короткостроковими виплатами працівникам	**33 082**	**27 902**	**22 762**
Поточна частина	*33 082*	*27 902*	*22 762*

17 Виручка

Аналіз виручки за категоріями:

	2019 рік	2018 рік
Виручка за договорами з клієнтами, включаючи:		
- Організація перевезень вантажів у власних (орендованих) вагонах	12 529 809	11 382 645
- Послуги з ремонту залізничних вагонів	1 083 497	577 183
- Реалізація вантажних вагонів, запасних частин та вузлів вагонів, іншої металопродукції	414 650	567 998
- Послуги експедиції вантажів	53 244	67 402
- Інші послуги	26 442	6 834
Всього виручки за договорами з клієнтами	**14 107 642**	**12 602 062**
Дохід від суборенди	26 426	23 330
Дохід від оренди	25 757	21 976
Всього виручки	**14 159 825**	**12 647 368**

Момент визнання виручки наведено далі:

	2019 рік	2018 рік
У певний момент часу	1 577 833	1 219 417
Протягом періоду	12 529 809	11 382 645
Всього виручки за договорами з клієнтами	**14 107 642**	**12 602 062**

18 Види витрат

	2019 рік	2018 рік
Послуги залізничного перевезення вантажів	7 810 035	7 172 011
Амортизація активів з права користування	1 280 593	812 519
Ремонти	482 124	320 359
Собівартість товарів для перепродажу	376 203	484 225
Знос основних засобів та амортизація нематеріальних активів	306 091	283 476
Матеріали	291 046	230 872
Витрати, пов'язані з персоналом, у тому числі податки на заробітну плату	368 745	277 467
Короткострокова оренда	64 269	92 214
Енергетичні матеріали, включаючи газ, електроенергію та паливо	14 111	17 015
Інші витрати	145 878	95 610
Всього операційних витрат	**11 139 095**	**9 785 768**
Включені до таких категорій:		
- собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	10 895 947	9 562 993
- адміністративні витрати	234 565	183 986
- витрати на збут	8 583	38 789
Всього операційних витрат	**11 139 095**	**9 785 768**

Матеріали складаються переважно з вузлів та деталей вантажних вагонів, сталевого листа, запасних частин для ремонту рухомого складу.

19 Інші операційні доходи

	2019 рік	2018 рік
Сторнування збитку від зменшення корисності дебіторської заборгованості за основною діяльністю та іншої дебіторської заборгованості, чиста сума	136 695	8 344
Дохід від реалізації товарно-матеріальних запасів	58 006	46 951
Прибуток від операційної курсової різниці за грошовими коштами та іншою операційною діяльністю, чиста сума	-	10 288
Прибуток від вибуття основних засобів, чиста сума	-	8 729
Штрафи та пені отримані	11 382	-
Сторнування збитку від зменшення корисності грошових коштів та їх еквівалентів, чиста сума	1 360	171
Інші операційні доходи	5 728	1 892
Всього інших операційних доходів	**213 171**	**76 375**

20 Інші операційні витрати

	2019 рік	2018 рік
Спонсорські та доброчинні внески	92 039	16 247
Штрафи та пені визнані	71 302	152
Собівартість реалізованих товарно-матеріальних запасів	56 860	39 066
Збиток від операційної курсової різниці за грошовими коштами та іншою операційною діяльністю, чиста сума	13 531	-
Нотаріальне посвідчення договорів	-	25 500
ПДВ, що не відшкодовується, чиста сума	1433	405
Збиток від знецінення основних засобів	1 104	1 210
Безнадійна заборгованість	223	168
Інші операційні витрати	8 656	3 880
Всього інших операційних витрат	**245 148**	**86 628**

21 Фінансові доходи

	2019 рік	2018 рік
Процентні доходи за банківськими депозитами	46 421	78 568
Дивіденди одержані	39 088	
Процентні доходи за поточними рахунками	6 246	10 534
Ефект дисконтування гарантійного платежу за договором оренди	382	82
Інші фінансові доходи	2 741	-
Всього фінансових доходів	**94 878**	**89 184**

22 Фінансові витрати

	2019 рік	2018 рік
Дооцінка інструментів власного капіталу (Примітка 14)	651 816	96 970
Процентні витрати за зобов'язаннями з оренди без права викупу/переходу права власності	641 303	366 026
Процентні витрати за зобов'язаннями з оренди з правом викупу/переходом права власності	123 715	180 899
Дивіденди учасникам, класифіковані як витрати	90 774	75 457
Процентні витрати за небанківськими позиковими коштами	51 822	95 658
Інші фінансові витрати	1 281	-
Всього фінансових витрат	**1 560 711**	**815 010**

23 Інші доходи

	2019 рік	2018 рік
Прибуток від курсової різниці за небанківськими позиковими коштами та зобов'язаннями з оренди, чиста сума	261 197	-
Прибуток від зміни умов / припинення визнання небанківських позикових коштів та зобов'язань з оренди, чиста сума	20 802	123 887
Прибуток від курсової різниці за дивідендами до виплати, чиста сума	256	7 757
Інші доходи	149	-
Всього інших доходів	**282 404**	**131 644**

24 Інші витрати

	2019 рік	2018 рік
Фінансова допомога, яка не підлягає поверненню	1 562 000	2 550 000
Збиток від іншої курсової різниці за банківськими депозитами та іншою неопераційною діяльністю, чиста сума	52 774	-
Збиток від курсової різниці за небанківськими позиковими коштами та зобов'язаннями з оренди, чиста сума	-	165 374
Збиток від курсової різниці за фінансовими інвестиціями, чиста сума	4 257	76
Збиток від зменшення корисності поточних фінансових інвестицій, чиста сума	2 504	10
Інші витрати	84	-
Всього інших витрат	**1 621 619**	**2 715 460**

25 Податок на прибуток

Податок на прибуток складається з таких компонентів:

	2019 рік	2018 рік
Поточний податок	198 548	17 996
Відстрочений податок	(14 843)	(89 158)
Витрати (кредит) з податку на прибуток	**183 705**	**(71 162)**

Податок на прибуток Компанії, розрахований відповідно до податкового законодавства України, відрізняється від теоретичної суми, отриманої шляхом перемноження суми прибутку до оподаткування, відображеного у складі прибутку або збитку, на відповідну ставку оподаткування.

Звірку між очікуваним та фактичним податком на прибуток подано нижче:

	2019 рік	2018 рік
Прибуток (збиток) до оподаткування	**183 705**	**(458 295)**
Теоретична сума податкового кредиту за встановленою законом ставкою 18%	33 067	(82 493)
Податковий ефект статей, що не включаються до витрат або не збільшують суму оподаткування	143 360	11 331
Корегування податку минулих періодів	7 278	-
Витрати (кредит) з податку на прибуток	**183 705**	**(71 162)**

У 2019 та 2018 роках податок на прибуток підприємств в Україні визначається на підставі фінансового результату до оподаткування відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку України або міжнародних стандартів фінансової звітності, скоригованого у бік збільшення або зменшення на певні статті, за передбаченою законодавством ставкою 18%.

Суми відстрочених податкових активів та зобов'язань визначаються із використанням ставок податку на прибуток, що, як очікується, застосовуватимуться в періоді, у якому буде реалізований актив або врегульоване зобов'язання, на основі ставок оподаткування, передбачених новим Податковим кодексом. Відмінності між українськими правилами оподаткування та МСФЗ призводять до виникнення певних тимчасових різниць між балансовою вартістю активів та зобов'язань для цілей фінансового звітування та їхньою податковою базою.

	31 грудня 2018 р.	Кредитовано/ (віднесено) на прибуток чи збиток	Кредитовано/ (віднесено) на інші сукупні доходи	31 грудня 2019 р.
Податковий ефект тимчасових різниць, які зменшують суму оподаткування				
Оцінка дебіторської заборгованості за основною діяльністю та іншої дебіторської заборгованості	27 180	(24 399)	-	2 781
Всього відстроченого податкового активу	**27 180**	**(24 399)**	**-**	**2 781**
Податковий ефект тимчасових різниць, які збільшують суму оподаткування				
Основні засоби	(547 373)	39 242	-	(508 131)
Всього відстроченого податкового зобов'язання	**(547 373)**	**39 242**	**-**	**(508 131)**
Чисте відстрочене податкове зобов'язання	**(520 193)**	**14 843**	**-**	**(505 350)**

25 Податок на прибуток (продовження)

	1 січня 2018 р.	Кредитовано/ (віднесено) на прибуток чи збиток	Кредитовано/ (віднесено) на інші сукупні доходи	31 грудня 2018 р.
Податковий ефект тимчасових різниць, які зменшують суму оподаткування				
Оцінка дебіторської заборгованості за основною діяльністю та іншої дебіторської заборгованості	28 711	(1 531)	-	27 180
Всього відстроченого податкового активу	**28 711**	**(1 531)**	**-**	**27 180**
Податковий ефект тимчасових різниць, які збільшують суму оподаткування				
Основні засоби	(553 082)	90 689	(84 980)	(547 373)
Всього відстроченого податкового зобов'язання	**(553 082)**	**90 689**	**(84 980)**	**(547 373)**
Чисте відстрочене податкове зобов'язання	**(524 371)**	**89 158**	**(84 980)**	**(520 193)**

Податок на прибуток, що відноситься до іншого сукупного доходу:

			2018 рік
	До оподаткування	Відстрочений податок	Після оподаткування
Переоцінка основних засобів	473 360	(85 205)	388 155
Знецінення основних засобів	(1 247)	225	(1 022)
Всього	**472 113**	**(84 980)**	**387 133**

26 Умовні та інші зобов'язання та операційні ризики

Податкове законодавство. Податкове, валютне та митне законодавство України може тлумачитися по-різному й часто змінюється. Відповідні місцеві та державні податкові органи можуть не погодитися з тлумаченням цього законодавства керівництвом у зв'язку з діяльністю Компанії та операціями в рамках цієї діяльності. Останні події в Україні свідчать про те, що податкові органи можуть займати більш агресивну позицію у своєму тлумаченні законодавства та податкових розрахунків, і існує можливість того, що операції та діяльність Компанії, які раніше не заперечувались, можуть бути оскаржені.

Керівництво Компанії вважає, що станом на звітні дати його тлумачення та дотримання відповідного законодавства є обґрунтованим, та що Компанія нарахувала і сплатила всі передбачені законодавством податки. Керівництво Компанії готове обстоювати позицію Компанії з податкових питань. У тих випадках, коли вибуття ресурсів Компанії не вважається ймовірним або не можливо достовірно оцінити суму зобов'язань, пов'язаних з оподаткуванням, забезпечення не визнається в цій фінансовій звітності.

Зміни податкового законодавства. З 1 січня 2019 року набула чинності низка змін до податкового законодавства, внесені Законом України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо покращення адміністрування та перегляду ставок окремих податків і зборів» №2628-VIII від 23.11.2018 року. Важливі зміни, які мають вплив на Компанію, стосуються введення поняття активів з права користування за договорами оренди та встановлення порядку відображення таких активів у податковому обліку.

Судові процедури. У процесі нормального ведення бізнесу Компанія час від часу одержує претензії. На підставі власної оцінки, а також зовнішніх професійних консультацій, керівництво вважає, що Компанія не зазнає суттєвих збитків у результаті судових позовів.

Питання, пов'язані з охороною довкілля. Система заходів із дотримання природоохоронного законодавства в Україні знаходиться на етапі розвитку, і позиція органів влади щодо його виконання постійно переглядається. У випадку виникнення зобов'язань, вони визнаються у фінансовій звітності в тому періоді, у якому вони виникли. Потенційні зобов'язання, які можуть виникнути внаслідок зміни чинних норм та законодавства, а також судових процесів, не піддаються оцінці, проте можуть мати суттєвий вплив. За наявного порядку, який забезпечує дотримання вимог чинного законодавства, керівництво вважає, що суттєвих зобов'язань внаслідок забруднення навколишнього середовища не існує.

26 Умовні та інші зобов'язання та операційні ризики (продовження)

Активи, передані в заставу, та активи з обмеженим використанням. Компанія має активи, використання яких обмежене, з такою балансовою вартістю:

	31 грудня 2019 року		31 грудня 2018 року		1 січня 2018 року	
	Активи з обмеженим використанням	Відповідне зобов'язання Компанії	Активи з обмеженим використанням	Відповідне зобов'язання Компанії	Активи з обмеженим використанням	Відповідне зобов'язання Компанії
Основні засоби та активи з права користування, що утримуються на умовах оренди з правом викупу/переходом права власності	2 572 629	1 598 436	2 689 665	2 239 510	2 819 345	2 162 863

Крім того, Компанія надала таке майно як заставу за банківськими позиками пов'язаних та третіх сторін:

- основні засоби балансовою вартістю 2 030 200 тисяч гривень (на 31 грудня 2018 року - 2 317 239 тисяч гривень та на 1 січня 2018 року – 2 105 473 тисячі гривень) (Примітка 7, 30);
- майнові права на грошові кошти, розміщені на депозитному рахунку, балансовою вартістю 236 862 тисячі гривень до вирахування резерву під очікувані кредитні збитки (Примітка 12, 30).

27 Управління фінансовими ризиками

Фактори ризику. Функція управління ризиками в Компанії здійснюється щодо фінансових ризиків, а також операційних та юридичних ризиків. Фінансові ризики складаються з ринкового ризику (який включає валютний ризик, ризик справедливої вартості процентної ставки та ціновий ризик), кредитного ризику та ризику ліквідності. Основними цілями управління фінансовими ризиками є визначення лімітів ризику й нагляд за тим, щоб ці ліміти не перевищувалися. Управління операційними та юридичними ризиками має на меті забезпечення належного функціонування внутрішніх процедур та політики, що спрямовані на мінімізацію цих ризиків.

(а) Ринковий ризик

Компанія наражається на ринкові ризики. Ринкові ризики пов'язані з відкритими позиціями за (i) іноземними валютами, (ii) процентними активами й зобов'язаннями та (iii) інструментами капіталу, які великою мірою залежать від загальних та специфічних ринкових змін. Моніторинг та аналіз ринкового ризику здійснюється окремо за кожним випадком. Показана далі чутливість до ринкових ризиків групується на зміні одного фактору за незмінності решти. На практиці таке трапляється дуже рідко, і зміни деяких факторів можуть бути взаємопов'язані – наприклад, зміни процентних ставок та зміни курсів обміну.

(i) Валютний ризик

Валютний ризик – це ризик того, що вартість фінансового інструменту коливатиметься внаслідок змін валютних курсів. Ризик Компанії, пов'язаний зі змінами валютних курсів, стосується насамперед інвестиційної діяльності Компанії (коли фінансові інвестиції деноміновані в іноземних валютах) і фінансової діяльності Компанії (коли позикові кошти та орендні зобов'язання деноміновані або індексовані в іноземних валютах).

У поданих нижче таблицях представлена чутливість прибутку Компанії до оподаткування до ймовірної зміни обмінних курсів (у результаті змін у справедливій вартості монетарних фінансових активів і зобов'язань) за постійного значення всіх інших змінних.

Аналіз чутливості був підготовлений на основі припущення, що частка фінансових інструментів в іноземній валюті є постійною величиною на 31 грудня 2019 року і 31 грудня 2018 року.

27 Управління фінансовими ризиками (продовження)

	Зміна обмінного курсу у %	Збільшення/ (зменшення) прибутку до оподаткування	Збільшення/ (зменшення) чистих активів
2019 рік			
Зміна обмінного курсу долара США	+10%	(76 057)	(62 366)
Зміна обмінного курсу євро	+10%	(2 178)	(1 786)
Зміна обмінного курсу рубля	+10%	5	4
Зміна обмінного курсу долара США	-10%	75 684	62 061
Зміна обмінного курсу євро	-10%	2 178	1 786
Зміна обмінного курсу рубля	-10%	(5)	(4)
2018 рік			
Зміна обмінного курсу долара США	+10%	(248 080)	(203 426)
Зміна обмінного курсу євро	+10%	(1 547)	(1 268)
Зміна обмінного курсу рубля	+10%	41	34
Зміна обмінного курсу долара США	-10%	248 080	203 426
Зміна обмінного курсу євро	-10%	1 547	1 268
Зміна обмінного курсу рубля	-10%	(41)	(34)

Ризик був розрахований лише для монетарних сум, деномінованих у валютах, відмінних від функціональної валюти Компанії, або індексованих до таких валют.

(ii) Ризик процентної ставки

Ризик процентної ставки Компанії пов'язаний із грошовими коштами та їх еквівалентами, поточними фінансовими інвестиціями, небанківськими позиковими коштами та зобов'язаннями з оренди з правом викупу/переходом права власності. Інструменти з фіксованими процентними ставками, наражають Компанію на ризик справедливої вартості процентної ставки. Рівень ризику зміни грошових потоків унаслідок зміни плаваючої процентної ставки, на який наражається Компанія, є несуттєвим, оскільки інструменти з плаваючою ставкою Компанії становлять 5% від балансової вартості небанківських позикових коштів та зобов'язань з оренди з правом викупу/переходом права власності станом на 31 грудня 2019 року.

Департамент фінансів відповідає за планування структури фінансування (співвідношення позикових та власних коштів) і за діяльність із залучення позикових коштів. Основний принцип, яким керується Департамент фінансів при погодженні процентних ставок, – це зменшення витрат на фінансування, які Компанія несе за позиковими коштами. Процентна ставка за позиковими коштами визначається на підставі поточних ринкових ставок, наданого забезпечення та історії погашення позикових коштів у минулому.

Компанія не хеджує ризик процентної ставки, пов'язаний з її позиковими коштами. Нижче у таблиці показані договірні (ефективні) процентні ставки за фінансовими активами та зобов'язаннями Компанії станом на відповідну дату:

	Валюта вбудованих похідних фінансових інструментів	Валюта грошових потоків	У % річних
На 31 грудня 2019 р.			
Активи			
Грошові кошти та їх еквіваленти	-	Гривні	11,3% (11,3%)
Грошові кошти та їх еквіваленти	-	Долари США	0,5% (0,5%)
Поточні фінансові інвестиції	-	Долари США	0,3% (0,3%)
Зобов'язання			
Небанківські позикові кошти	Долари США	Гривні	8% (8%)
Небанківські позикові кошти	Долари США	Гривні	LIBOR+ 9% (11%)
Зобов'язання з оренди з правом викупу/переходом права власності	Долари США	Гривні	9% (9%)
Зобов'язання з оренди з правом викупу/переходом права власності	-	Гривні	17% (18%)

27 Управління фінансовими ризиками (продовження)

	Валюта вбудованих похідних фінансових інструментів	Валюта грошових потоків	У % річних
На 31 грудня 2018 р.			
Активи			
Грошові кошти та їх еквіваленти	-	Гривні	13,5% (13,5%)
Грошові кошти та їх еквіваленти	-	Долари США	0,3% (0,3%)
Поточні фінансові інвестиції	-	Долари США	0,3% (0,3%)
Зобов'язання			
Небанківські позикові кошти	Долари США	Гривні	8% (8%)
Небанківські позикові кошти	Долари США	Гривні	LIBOR+ 9% (12%)
Зобов'язання з оренди з правом викупу/переходом права власності	Долари США	Гривні	9% (10%)
Зобов'язання з оренди з правом викупу/переходом права власності	-	Гривні	17% (18%)
На 1 січня 2018 р.			
Активи			
Грошові кошти та їх еквіваленти	-	Гривні	10% (10%)
Зобов'язання			
Небанківські позикові кошти	Російські рублі	Гривні	12% (13%)
Небанківські позикові кошти	Долари США	Гривні	LIBOR+ 9% (12%)
Зобов'язання з оренди з правом викупу/переходом права власності	Російські рублі	Гривні	15% (16%)
Зобов'язання з оренди з правом викупу/переходом права власності	Долари США	Гривні	12% (13%)

(iii) Ціновий ризик

Компанія не наражається на ризик зміни цін на інвестиції в капітал та товарний ціновий ризик, оскільки вона не має значних інвестицій у цінні папери або фінансові інструменти, які призводили б до виникнення в Компанії цінового ризику.

(b) Кредитний ризик

Компанія бере на себе кредитний ризик, який виникає тоді, коли інша сторона договору виявиться неспроможною повністю виконати свої зобов'язання в разі настання терміну їх погашення. Кредитний ризик виникає у зв'язку з грошовими коштами та їх еквівалентами, поточними фінансовими інвестиціями, а також заборгованістю клієнтів Компанії, яка складається з непогашеної дебіторської заборгованості за основною діяльністю та іншої дебіторської заборгованості.

Компанія структурує рівні кредитного ризику, який вона бере на себе, шляхом встановлення лімітів суми ризику, що виникає у зв'язку з одним контрагентом або групами контрагентів. Керівництво регулярно затверджує ліміти рівня кредитного ризику. Такі ризики регулярно контролюються та переглядаються щороку або частіше.

Аналіз та моніторинг кредитних ризиків здійснюються окремо щодо кожного конкретного клієнта. Кредитні оцінки виконуються щодо всіх клієнтів, які хочуть отримати кредит понад встановлений ліміт.

Керівництво Компанії аналізує непогашену дебіторську заборгованість за основною діяльністю за строками погашення та надалі контролює прострочені залишки.

Максимальна сума, яка зазнає впливу кредитного ризику, представлена балансовою вартістю фінансової дебіторської заборгованості, грошових коштів та їх еквівалентів і фінансових інвестицій.

Компанія не забезпечує заставою свої активи.

На думку керівництва Компанії, кредитний ризик належним чином врахований у створених резервах під очікувані кредитні збитки відповідних активів.

27 Управління фінансовими ризиками (продовження)

Концентрація кредитного ризику. У Компанії існує концентрація кредитного ризику. На п'ять її найбільших контрагентів припадає така частка фінансових активів:

	31 грудня 2019 р.	31 грудня 2018 р.	1 січня 2018 р.
Сукупна сума фінансової дебіторської заборгованості п'яти найбільших контрагентів	730 185	2 609 007	799 712
Частка у загальній сумі фінансової дебіторської заборгованості	84%	97%	81%

Станом на 31 грудня 2019 року частина фінансової дебіторської заборгованості представлена заборгованістю пов'язаних компаній у розмірі 57% (на 31 грудня 2018 року – 74% та на 1 січня 2018 року – 73%) (Примітка 7).

(c) Ризик ліквідності

Ризик ліквідності пов'язаний із труднощами в погашенні підприємством фінансових зобов'язань, які потребують передання коштів чи інших фінансових активів. Обачність в управлінні ризиком ліквідності передбачає наявність достатньої суми грошових коштів і наявність фінансування для виконання зобов'язань в разі настання їхнього терміну. Підтримання поточної ліквідності Компанії здійснюється шляхом контролю сум дебіторської та кредиторської заборгованості, витрат інвестиційного характеру та використання короткострокового фінансування.

Нижче в таблиці показані зобов'язання за зазначеними в угодах строками погашення, що залишилися. Суми у таблиці – це недисконтовані грошові потоки за угодами. Ці недисконтовані грошові потоки відрізняються від сум, відображених у балансі, оскільки балансові суми базуються на дисконтованих грошових потоках.

	Балансова вартість	Грошові потоки за договором	До 1 року	1-5 років	Понад 5 років
На 31 грудня 2019 р.					
Чисті активи, які належать учасникам	4 795 808	(4 795 808)	-	(4 795 808)	-
Небанківські позикові кошти	2 178 307	(2 241 532)	(1 901 584)	(339 948)	-
Зобов'язання з оренди з правом викупу/переходом права власності	1 120 011	(1 415 151)	(365 382)	(783 096)	(266 673)
Фінансова кредиторська заборгованість	147 091	(147 091)	(147 091)	-	-
Всього	**8 241 217**	**(8 599 582)**	**(2 414 057)**	**(5 918 852)**	**(266 673)**
На 31 грудня 2018 р.					
Чисті активи, які належать учасникам	4 143 992	(4 143 992)	-	(4 143 992)	-
Небанківські позикові кошти	3 299 586	(3 425 712)	(2 836 564)	(589 148)	-
Зобов'язання з оренди з правом викупу/переходом права власності	1 536 223	(2 008 012)	(443 599)	(1 159 668)	(404 745)
Фінансова кредиторська заборгованість	71 549	(71 549)	(71 549)	-	-
Всього	**9 051 350**	**(9 649 265)**	**(3 351 712)**	**(5 892 808)**	**(404 745)**
На 1 січня 2018 р.					
Чисті активи, які належать учасникам	4 047 022	(4 047 022)	-	(4 047 022)	-
Небанківські позикові кошти	1 557 214	(1 712 368)	(1 199 670)	(512 698)	-
Зобов'язання з оренди з правом викупу/переходом права власності	1 112 172	(1 648 924)	(195 589)	(1 453 335)	-
Заборгованість за договорами відступлення права вимоги	436 139	(436 139)	(436 139)	-	-
Фінансова кредиторська заборгованість	92 715	(92 715)	(92 715)	-	-
Всього	**7 245 262**	**(7 937 168)**	**(1 924 113)**	**(6 013 055)**	**-**

27 Управління фінансовими ризиками (продовження)

Аналіз фінансових зобов'язань з оренди без права викупу/переходу права власності за строками погашення, який показує строки, що залишилися до погашення за договірними строками оренди з урахуванням можливості продовження, подано у Примітці 14.

28 Управління чистими активами

Мета Компанії при управлінні чистими активами полягає в забезпеченні її подальшого функціонування як безперервно діючого підприємства, щоб приносити прибуток учасникам та вигоди іншим зацікавленим сторонам.

Керівництво контролює чисті активи на основі співвідношення позикових і власних коштів. Це співвідношення розраховується як чиста сума боргу, поділена на загальну суму чистих активів. Чиста заборгованість розраховується як загальна сума інших фінансових зобов'язань за вирахуванням зобов'язань з оренди без права викупу/переходу права власності та чистих активів, які належать учасникам мінус грошові кошти та їх еквіваленти до знецінення.

У наведеній нижче таблиці показано розрахунок коефіцієнту співвідношення позикових і власних коштів:

	31 грудня 2019 р.	31 грудня 2018 р.	1 січня 2018 р.
Всього інших фінансових зобов'язань (Примітка 14)	12 019 102	13 493 997	9 619 349
Мінус: чисті активи, які належать учасникам (Примітка 14)	(4 795 808)	(4 143 992)	(4 047 022)
Мінус: зобов'язання з оренди без права викупу/переходу права власності (Примітка 14)	(3 898 532)	(4 403 797)	(2 367 800)
Мінус: ПДВ, який належить до зобов'язань з оренди без права викупу/переходу права власності (Примітка 14)	(26 444)	(110 399)	(99 002)
Мінус: грошові кошти та їх еквіваленти (Примітка 13)	(232 236)	(243 969)	(824 442)
Мінус: резерв під кредитні збитки (Примітка 13)	(59)	(1 419)	(1 590)
Чиста заборгованість	**3 066 023**	**4 590 421**	**2 279 493**
Чисті активи, які належать учасникам (Примітка 14)	**4 795 808**	**4 143 992**	**4 047 022**
Коефіцієнт співвідношення позикових і власних коштів	**64%**	**111%**	**56%**

Коливання коефіцієнту співвідношення позикових і власних коштів станом на 31 грудня 2019 року та на 31 грудня 2018 року спричинене, насамперед, зменшенням/збільшенням залишку поворотної фінансової допомоги, отриманої від пов'язаної сторони (Примітки 7, 14).

29 Справедлива вартість фінансових інструментів та представлення фінансових інструментів за категоріями оцінки

Представлення фінансових інструментів за категоріями оцінки. Станом на 31 грудня 2019 та 31 грудня 2018 року всі фінансові активи Компанії та фінансові зобов'язання, крім зобов'язань з оренди, відносяться до категорії «Амортизована вартість». Зобов'язання з оренди є окремою категорією.

Активи та зобов'язання, які не оцінюються за справедливою вартістю, але для яких справедлива вартість розкривається у звітності. Станом на 31 грудня 2019 та на 31 грудня 2018 року справедлива вартість активів та зобов'язань, які не оцінюються за справедливою вартістю, відноситься до рівня 2 ієрархії справедливої вартості та була розрахована за методом дисконтованих грошових потоків.

Фінансові активи, обліковані за амортизованою вартістю. Розрахункова справедлива вартість інструментів з фіксованою процентною ставкою базується на розрахункових майбутніх очікуваних грошових потоках, що мають бути отримані, дисконтованих із застосуванням поточних процентних ставок для нових інструментів, що мають подібний кредитний ризик та строк до погашення, який залишився. Ставки дисконтування, що використовуються, залежать від кредитного ризику контрагента.

Фінансові зобов'язання, обліковані за амортизованою вартістю. Розрахункова справедлива вартість інструментів з фіксованою процентною ставкою та визначеним строком погашення, які не мають визначеної ринкової ціни, базується на очікуваних грошових потоках, дисконтованих із застосуванням поточних процентних ставок для нових інструментів, що мають подібний кредитний ризик та строк до погашення, який залишився.

30 Події після звітної дати

Фінансова допомога. З 1 січня 2020 року і до дати цієї звітності Компанія перерахувала пов'язаним сторонам благодійну допомогу в сумі 34 000 тисяч гривень, надала та отримала від пов'язаних та непов'язаних сторін фінансову допомогу, що підлягає поверненню, грошовий потік за якою склав:

	Інвестиційна діяльність, надходження / (відтік)	Фінансова діяльність, надходження / (відтік)
Пов'язані сторони		
Фінансова допомога, що підлягає поверненню	2 140	(321 224)
Непов'язані сторони		
Фінансова допомога, що підлягає поверненню	125 598	-

Банківські позикові кошти. У лютому 2020 року Компанія відкрила у непов'язаному банку невідновлювальну кредитну лінію з загальним лімітом у сумі 2 000 тисяч доларів США. Строк кредитування до лютого 2024 року включно. Компанія забезпечила кредит заставою рухомого майна - залізничними вагонами балансовою вартістю 110 906 тисяч гривень станом на 31 грудня 2019 року.

Застави за банківськими позиками пов'язаних та третіх сторін. Протягом березня – травня 2020 року наступне майно Компанії було виведено з-під застави:

(i) майнові права на грошові кошти, розміщені на депозитному рахунку, балансовою вартістю 236 862 тисячі гривень до вирахування резерву під очікувані кредитні збитки (Примітка 12), та основні засоби балансовою вартістю 1 413 349 тисяч гривень, що перебували в заставі за банківськими позиками третіх сторін, станом на 31 грудня 2019 року (Примітка 7);
(ii) основні засоби балансовою вартістю 96 355 тисяч гривень, що перебували у заставі за банківськими позиками пов'язаних сторін, станом на 31 грудня 2019 року (Примітка 7).

COVID-19. Наприкінці 2019 року з Китаю вперше з'явилися новини про COVID-19 (коронавірус). У перші кілька місяців 2020 року вірус поширився по всьому світу, викликаючи дестабілізацію бізнесу та економічної діяльності. У березні 2020 року Всесвітня організація охорони здоров'я визнала коронавірус пандемією. Поширення вірусу мало істотний негативний вплив на економічну активність у світі, включаючи спад на ринках капіталу та різке зменшення цін на товарно-сировинні ресурси. Як результат цього український суверенний кредитно-дефолтний своп зріс більш ніж удвічі в березні 2020 року порівняно з 31 грудням 2019 року і більш ніж у п'ять разів порівняно з історичним мінімумом, що був зафіксований у лютому 2020 року.

У березні Уряд України запровадив низку обмежувальних заходів, щоб запобігти поширенню вірусу у країні. Зокрема, були введені обмеження на роботу громадського транспорту (включно з міжміським), авіасполучення між окремими країнами, роботу державних установ та масові заходи. Уряд рекомендував підприємствам перевести своїх працівників на режим віддаленої роботи з дому. Крім того, 17 березня Верховна Рада України прийняла нові закони, спрямовані на пом'якшення впливу нового коронавірусу. Їх нормами передбачене призупинення дії окремих податкових вимог заради фінансової підтримки підприємств, працівників і пенсіонерів, які постраждали від уповільнення економіки. Серед інших змін, Закон передбачає звільнення від штрафних санкцій за порушення податкового законодавства у період з 1 березня по 31 травня. Законом також забороняються податкові перевірки підприємств на цей період.

З 12 березня 2020 року Кабінет Міністрів України встановив карантин на усій території України та згодом продовжив заходи для запобігання поширенню COVID-19 (коронавірусу) до 22 червня 2020 року з деякими послабленнями карантинних обмежень. Щоб запобігти поширенню інфекції та забезпечити безперебійну роботу, Компанія запровадила режим віддаленої роботи для офісних працівників, організувала та встановила суворий контроль за проведенням профілактичних і протиепідеміологічних заходів попередження захворювання працівників, а також за дотриманням вимог норм безпеки здоров'я працівників у виробничих підрозділах.

Компанія розглядає це поширення коронавірусної інфекції як некоригуючу подію після дати балансу. Обмежувальні заходи, застосовані Урядом України, із високою ймовірністю негативно вплинуть на економіку України загалом, тому можуть мати непрямий вплив на Компанію через зниження економічної активності основних клієнтів і, як наслідок, це призведе до зниження попиту на вантажоперевезення або зниження цін.

Протягом квітня та першої половини травня 2020 року спостерігалось зменшення обсягів послуг залізничних перевезень у зв'язку з тимчасовим припиненням діяльності виробничого підрозділу одного з ключових клієнтів Компанії, доходи від якого становлять понад 30% доходів, отриманих від надання послуг з організації залізничних вантажних перевезень у 2019 році. В якості запобіжних заходів Компанія частково відмовилась від короткострокової оренди вантажних вагонів, домовилась з деякими орендодавцями про зниження орендних ставок, здійснила перерозподіл тимчасово вивільнених вантажних вагонів між ключовими клієнтами. На дату випуску цієї фінансової звітності обсяг послуг залізничних перевезень поступово відновлюється та за оцінками керівництва грошові потоки, отримані від основної діяльності, будуть достатніми для підтримання поточної ліквідності Компанії.

30 Події після звітної дати (продовження)

Оскільки ситуація нестабільна та швидко змінюється, керівництво не вважає практично доцільним надавати у звітності кількісну оцінку потенційного впливу цього поширення коронавірусної інфекції на Компанію. Керівництво продовжить ретельно відстежувати потенційний вплив цієї ситуації та вживатиме всіх можливих заходів для пом'якшення будь-яких імовірних негативних наслідків.